

Rekenhof

Basisopleiding voor politie-inspecteurs

Verslag van het Rekenhof aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers
Brussel, mei 2022

Rekenhof

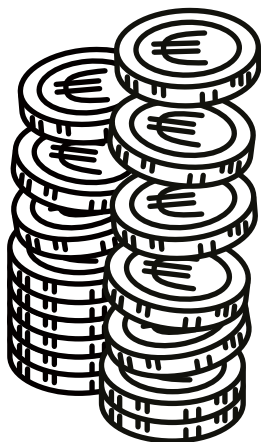
Basisopleiding voor politie-inspecteurs

Verslag goedgekeurd in de algemene vergadering van het Rekenhof van 11 mei 2022

Basisopleiding voor politie-inspecteurs

Totale kostprijs basisopleiding politie-inspecteurs en -agenten in 2020

gedragen door de Federale Politie voor heel België
(subsidiering scholen en lonen aspiranten)

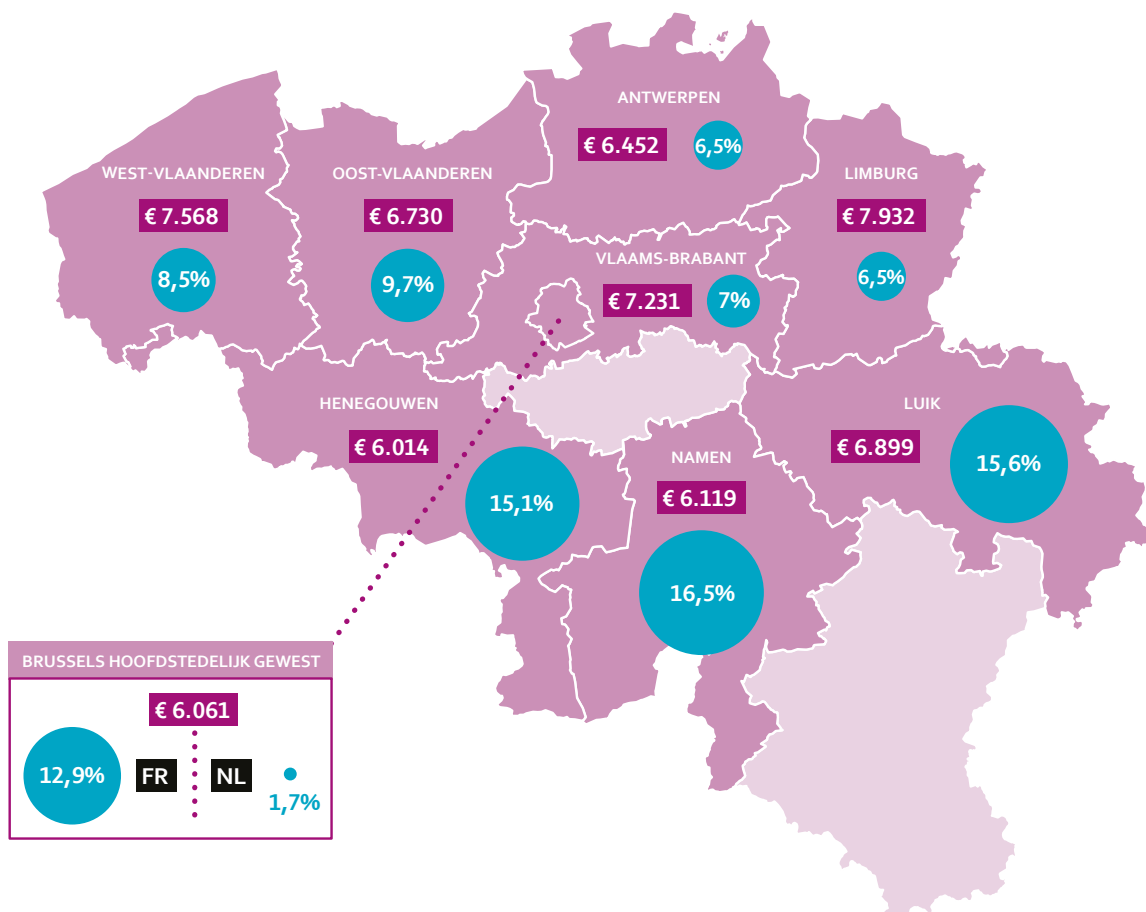
€ 51.314.309

Aanwervingsbehoeften, toelatingen en benoemingen inspecteurs

	2016	2017	2018	2019	2020
⊕ Aan te werven	1.600	1.400	1.400	1.400	1.400
➡ Toegelaten	1.460	1.295	1.235	1.238	1.208
✓ Benoemd	724	1.237	1.414	1.326	1.186

Verdeling (in %) aspirant-inspecteurs en toegelaten politieagenten over de tien scholen en federale subsidie (in euro) per aspirant in 2020

Basisopleiding voor politie-inspecteurs

In dit verslag onderzoekt het Rekenhof de basisopleiding voor politie-inspecteurs. Het gaat om een gemeenschappelijke opleiding voor de Federale en de Lokale Politie, die de uitbouw van een gedeelde cultuur moet bevorderen. De opleiding wordt georganiseerd op gedecentraliseerde wijze, maar de homogeniteit ervan moet de mobiliteit van het personeel waarborgen alsook een zelfde kwaliteitsvolle dienstverlening op het hele grondgebied.

De basisopleiding voor inspecteurs wordt gegeven door de tien erkende en gesubsidieerde politiescholen (vijf in Vlaanderen, drie in Wallonië en twee in Brussel). Tijdens de twaalf maanden durende opleiding krijgen de aspiranten zowel theoretisch onderricht als praktijklessen op het terrein bij een politiedienst. Het praktische luik wordt 'werkplekleren' genoemd en vertegenwoordigt 328 van de in totaal 1.709 uur basisopleiding. Na de opleiding doorlopen de politie-inspecteurs een stage van zes maanden in een politiedienst. Die stage is geen onderdeel van de basisopleiding.

In zijn audit evalueert het Rekenhof of de basisopleiding voor politie-inspecteurs erin slaagt tegemoet te komen aan de behoeften in termen van kwantiteit en kwaliteit, of de toezichts- en coördinatie-mechanismen de kwaliteit van de opleiding kunnen waarborgen en of de kosten van de basisopleiding voor politie-inspecteurs in de hand worden gehouden.

Het Rekenhof formuleert een reeks aanbevelingen voor de diverse actoren om de basisopleiding voor inspecteurs te verbeteren.

Afstemming van de opleiding op de behoeften aan personeel

Het opleidingsproces beter aansturen, het opleidingsprogramma herzien op basis van de behoeften op het terrein en een homogene uitvoering ervan garanderen

Behoeften op het vlak van het personeelsbestand

In een audit van 2015 had het Rekenhof gewezen op de moeilijkheden om de wervingsbehoeften te bepalen voor operationeel personeel voor de geïntegreerde politie. Sindsdien is de gegevensverzameling over de meerjarenbehoeften op het vlak van operationeel personeel er duidelijk op vooruitgegaan (nagenoeg alle politiezones hebben in 2021 geantwoord op de vragen van de Federale Politie). Op basis van die informatie kan het aantal te rekruteren aspiranten worden verfijnd en ook rekening worden gehouden met de behoeften van de Federale Politie.

Op die manier zou ook het verschil tussen het effectieve personeelsbestand en het theoretische kader geleidelijk moeten worden overbrugd. Het Rekenhof stelt vast dat de rekruteringsdoelstellingen die de minister van Binnenlandse Zaken had aangekondigd, niet zijn gehaald (tussen 2017 en 2019 werden gemiddeld 1.250 inspecteurs aangeworven, terwijl het de bedoeling was om er 1.400 per jaar aan te werven). Het aantal aspirant-inspecteurs dat wordt toegelaten tot de scholen varieert van jaar tot jaar naargelang van het aantal kandidaten en van de slagingspercentages na afloop van de selectieproeven.

De Federale Politie beschikt niet over informatie over het aantal aspiranten dat de scholen kunnen opvangen, en de in de regelgeving bepaalde verdeelsleutel om de aspiranten te spreiden over de scholen, stemt niet meer overeen met het werkelijke aantal toegelaten aspiranten.

Behoeften op het vlak van termijnen

De Federale Politie volgt niet systematisch op hoeveel tijd er verstrijkt tussen het slagen voor een selectie en het starten van de opleiding noch hoelang de basisopleiding effectief duurt. Te lange termijnen vertragen echter de indiensttreding en verhinderen dat de behoeften worden ingevuld. De termijnen ingevolge bezwaren bij niet-slagen voor de opleiding zijn bovendien abnormaal lang, ook al zijn ze de voorbije jaren ingekort (gemiddeld 90 dagen in 2020 tegenover 128 in 2018). Het kan gaan om 5 % van de aspiranten, zo blijkt uit een onderzoek van de Federale Politie over de lichteningen 2016-2018.

Een deel van de inspecteurs (16 % in 2020) krijgt na afloop van de basisopleiding geen aanstelling in een politiedienst en komt tijdelijk terecht in de federale reserve. De personeelsbehoeften zoals geformuleerd door de politiediensten blijken dus niet te matchen met de effectieve affectaties van de nieuwe inspecteurs. Een koninklijk besluit van 11 juli 2021 (dat op 14 september 2021 in werking trad) zou dat probleem moeten verhelpen.

Behoeften op het vlak van competenties

In de opleidingsregeling worden de competenties, vaardigheden en attitudes gedefinieerd die moeten worden verworven, maar er is niet voorzien in een aanpassing om ze af te stemmen op de huidige realiteit van het beroep van inspecteur. Sommige praktijken verschillen bovendien van school tot school, zoals het werkplekleren, de inhoud van de opleiding of de manier waarop de verworven knowhow wordt gevalideerd. Sinds maart 2021 is er een handleiding van toepassing voor de organisatie van het werkplekleren, maar de scholen mogen het werkplekleren nog altijd naar eigen goeddunken organiseren.

In 2014 werd een stage van zes maanden ingevoerd, die moet worden volbracht bij de dienst waar de inspecteurs hun eerste aanstelling hebben gekregen na de opleiding. Er is geen evaluatie geweest van die overgangsmaatregel, hoewel dat oorspronkelijk wel de bedoeling was, en de maatregel is definitief geworden. Bovendien is er geen centrale instantie die de algemene kwaliteit van de stages evalueert, ook al heeft de Federale Politie initiatieven daartoe opgenomen in het actieplan 2021-2022 van haar Directie van het Personeel (DRP).

Het Rekenhof besluit dat het huidige systeem van de basisopleiding voor inspecteurs niet volledig tegemoetkomt aan de behoeften van de politie. Het aantal opgeleide personeelsleden voldoet niet aan de vraag en de termijnen om personeel ter beschikking te stellen worden onvoldoende opgevolgd. De geïntegreerde politie kan bovendien geen homogene opleiding noch een gelijkwaardige validering van de verworven kennis in alle scholen waarborgen. De Federale Politie plant in 2021-2022 echter een actieplan voor de opleiding waarbij onder meer de onderwijsmodules zullen worden geanalyseerd met het oog op een meer eenvormige inspecteursopleiding voor alle scholen.

Coördinatie en controle van de kwaliteit van de basisopleiding

Een strategische visie voor de opleiding definiëren en werk maken van een gecentraliseerd kwaliteitsbeheer, meer middelen toekennen aan dat beheer en het afstemmen op de noodzakelijke verbeteringen

Ondanks de talrijke evaluaties, hervormingen en hervormingsprojecten die er zijn geweest sinds de wet van 7 december 1998 werd goedgekeurd, stelt het Rekenhof vast dat er geen strategische langetermijnvisie is voor de uitbouw van de politieopleiding. Uit de evaluaties blijkt nochtans dat er nood is aan harmonisering en een betere afstemming op de behoeften op het terrein.

De Federale Politie heeft meerdere belangrijke acties ondernomen sinds het begin van de audit. Naast het actieplan 2021-2022 voor de opleiding ligt een model van beheerscontract tussen de Federale Politie en de erkende scholen klaar ter goedkeuring. Het Rekenhof benadrukt hoe belangrijk het is die beheerscontracten goed te keuren en op te volgen; ze zijn een middel om de financiering te koppelen aan de kwaliteitsdoelstellingen.

Los van die perspectieven op vooruitgang wordt weinig gebruik gemaakt van de mechanismen waarin de regelgeving voorziet om de kwaliteitsnormen te omkaderen en erop toe te zien. De regelgeving definieert de actoren van de kwaliteitscontrole en hun rol. De cel die binnen de Federale Politie instond voor de bewaking van de kwaliteit van de opleiding bestaat echter niet meer. In de praktijk is het de Nationale Politieacademie (ANPA), die valt onder de bevoegdheid van de DRP, die belast is met de meeste aspecten van de kwaliteit van de basisopleiding voor inspecteurs. Het probleem is echter enerzijds dat deze situatie niet reglementair geregeld is en anderzijds dat de ANPA ook een school is die onderworpen is aan de kwaliteitscontrole.

Noch de Federale Politie, noch het college van de directeurs van de politiescholen, noch enige andere instantie vervult de opdrachten van aansturing, coördinatie en bewaking van de kwaliteit van de opleiding die de regelgeving hen heeft toegekend. De commissie belast met de controle op de kwaliteit van de opleiding, die binnen de Algemene Inspectie van de Federale Politie en van de Lokale Politie (AIG) werd gecreëerd door een koninklijk besluit van 2015, is tot slot nog niet opgericht. De AIG beroept zich op een gebrek aan resources en een juridisch risico in samenhang met het advies van de Raad van State.

Het Rekenhof stelt vast dat de verdeling van de gedetacheerde federale lesgevers over de scholen die bij koninklijk besluit werd vastgelegd, niet meer is herzien sinds 2002. De Federale Politie heeft recent wel bijkomende docenten en administratief assistenten toegekend aan de politiescholen. De Federale Politie heeft geen zicht op de pedagogische en didactische kwaliteiten van het onderwijzend personeel in de politiescholen en er zijn geen gemeenschappelijke regels voor de aanwerving van die mensen. De middelen zijn overigens ontoereikend, zowel in termen van mensen als in termen van kwalificaties, om het verwachte toezicht uit te oefenen.

Het Rekenhof besluit dat noch de strategische noch de operationele coördinatie volstaat om een homogene en coherente basisopleiding te garanderen. Beiden zijn nochtans onontbeerlijk voor een opleiding die op gedecentraliseerde wijze wordt georganiseerd.

Financiering van de politiescholen en kostprijs van de basisopleiding

Ervoor zorgen dat de Federale Politie een duidelijk zicht heeft op de totale kosten van de basisopleiding per aspirant en de financiering van de politiescholen herzien in het licht van een billijke toewijzing van de middelen

De erkende politiescholen ontvangen een jaarlijkse subsidie van de Federale Politie die de werkingsuitgaven dekt voor de selectie en opleiding van het personeel. Een bedrag van 5 miljoen euro wordt verdeeld over de scholen, in de vorm van gewaarborgde voorschotten. De verdeling van dat bedrag tussen de scholen gebeurt op basis van een verdeelsleutel vastgelegd in 2002 die de aspiranten over de scholen spreidt en die niet meer strookt met de realiteit van de spreiding van de aspiranten in de scholen. Het saldo van de tussenkomst wordt berekend op basis van een forfaitair bedrag per samengestelde klas en per bijkomende aspirant.

De federale subsidies stromen niet meer met de realiteit van de uitgaven. Bovendien varieert de subsidie sterk van aspirant tot aspirant naargelang van de school en het jaar: de bedragen gaan van 3.144 euro tot 14.115 euro per aspirant (tussen 2016 en 2019). In januari 2020 heeft de Federale Politie een werkgroep opgericht om het financieringsmechanisme te herzien.

De politiescholen worden ook gefinancierd door de provincies. Hun aandeel in de financiering van de werkings- en de investeringsuitgaven varieert van 32 tot 70 %. Bovendien nemen ze 100 % van de infrastructuuruitgaven ten laste.

Het Rekenhof stelt tot slot vast dat er geen enkele specifieke norm bestaat rond de bezoldigingen die de scholen toekennen aan hun docenten. Uit een verslag van de ANPA van oktober 2019 blijkt dat er aanzienlijke verschillen bestaan tussen de scholen op het vlak van de bezoldiging van externe lesgevers evenals van docenten en praktijkmonitoren die een toelage voor onderwijsopdracht ontvangen. Dit kan leiden tot een competitie tussen de scholen om lesgevers aan te trekken of klanten voor de opleiding.

Het Rekenhof komt tot het besluit dat de manier waarop de scholen worden gefinancierd, kan leiden tot aanzienlijke verschillen in middelen tussen die scholen. Bovendien merkt het op dat de Federale Politie de totale kostprijs van de opleiding per aspirant niet met zekerheid kan vaststellen.

AFKORTINGEN	14
Hoofdstuk 1	
Inleiding	17
1.1 Context	17
1.1.1 Politiehervorming	17
1.1.2 Opleidingsproces	18
1.2 Audit	21
1.2.1 Reikwijdte en inzet van de audit	21
1.2.2 Onderzoeksvragen	21
1.2.3 Auditmethode	22
1.2.4 Verloop van de audit	22
Hoofdstuk 2	
Afstemming van het opleidingsproces op de behoeften aan personeel	23
2.1 Stappen in het opleidingsproces	23
2.1.1 Organisatie van de opleidingscycli	23
2.1.2 Opleidingscycli	24
2.1.3 Evaluatie: geslaagd of niet	26
2.1.4 Aanwijzing van de inspecteurs	28
2.2 Afstemming van het opleidingsproces op de behoeften aan personeel	29
2.2.1 Aantal op te leiden inspecteurs	29
2.2.2 Verdeling van de inspecteurs over de scholen	31
2.3 Afstemming van het opleidingsproces op de behoeften op het vlak van de termijnen	33
2.3.1 Tijd die verstrijkt tussen het einde van de selectie en de start van de opleiding	33
2.3.2 Effectieve duur van de opleiding	33
2.3.3 Tijdelijke aanwijzing in de federale reserve	35
2.4 Afstemming van het opleidingsproces op de behoeften op het vlak van de competenties	35
2.4.1 Harmonisering van de inhoud van de opleidingsmodules	35
2.4.2 Evaluatie en actualisering van de opleiding	36
2.4.3 Werkplekleren	37
2.4.4 Nadere regels voor de evaluatie van de aspiranten	39
2.4.5 Stage	40
2.5 Vaststellingen, conclusies en aanbevelingen	41
2.5.1 Vaststellingen en conclusies	41
2.5.2 Aanbevelingen	43
Hoofdstuk 3	
Coördinatie en controle van de kwaliteit van de basisopleiding voor politie-inspecteurs	45
3.1 Strategische langetermijnvisie van de opleiding	45
3.1.1 Projecten voor de hervorming van de opleiding	46
3.1.2 Geen strategische visie gedefinieerd	48

3.2	Actoren van de omkadering en de kwaliteitscontrole van de basisopleiding	49
3.2.1	Federale Politie	49
3.2.2	College van de directeurs	50
3.2.3	Opleidingsraad	50
3.2.4	Pedagogisch comité in de scholen	50
3.2.5	Commissie belast met de controle op de kwaliteit van de opleiding	51
3.2.6	Ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie	51
3.2.7	Schema van de actoren van de omkadering	52
3.3	Mechanismen voor de omkadering en de controle van de basisopleiding	52
3.3.1	Werking van de omkaderingsorganen en van de kwaliteitscontrole	53
3.3.2	Erkenning en statuut van de politiescholen	55
3.3.3	Documenten die het beheer omkaderen	56
3.3.4	Controle op de kwaliteit van de opleidingen	57
3.4	Onderwijzend en administratief personeel van de scholen	60
3.4.1	Onderwijzend en omkaderingspersoneel	60
3.4.2	Door de federale overheid ter beschikking gestelde lesgevers	61
3.5	Vaststellingen, conclusies en aanbevelingen	62
3.5.1	Vaststellingen en conclusies	62
3.5.2	Aanbevelingen	64

Hoofdstuk 4

	Financiering van de politiescholen en kostprijs van de basisopleiding voor politie-inspecteurs	65
4.1	Federale financiering	65
4.1.1	Voorwaarden voor de toekenning van de financiering	65
4.1.2	Berekening van de financiële tussenkomst	66
4.1.3	Kostprijs per aspirant voor de Staat	68
4.1.4	Hervorming van het financieringsmechanisme	70
4.2	Provinciale financiering	71
4.3	Bezoldigingen	71
4.4	Vaststellingen, conclusies en aanbevelingen	72
4.4.1	Vaststellingen en conclusies	72
4.4.2	Aanbevelingen	73

Hoofdstuk 5

	Algemene conclusie en aanbevelingen	75
5.1	Algemene conclusie	75
5.1.1	Afstemming van het opleidingsproces op de personeelsbehoeften	75
5.1.2	Coördinatie en kwaliteitscontrole van de basisopleiding	76
5.1.3	Financiering/Kostprijs	77
5.2	Aanbevelingen	77
5.3	Antwoorden van de ministers en van de Federale Politie	80

Bijlagen

Bijlage 1	Strategische oriëntaties	83
Bijlage 2	Politiescholen – Kwaliteitsstandaarden: functionaliteiten en infrastructuur	88
Bijlage 3	Beschikbare infrastructuur in de politiescholen	90
Bijlage 4	Personeel in de erkende politiescholen	91
Bijlage 5	Uitgaven van de erkende politiescholen	93
Bijlage 6	Antwoord van de minister van Justitie	95
Bijlage 7	Antwoord van de minister van Binnenlandse Zaken	97

AFKORTINGEN

AIG	Algemene Inspectie van de Federale Politie en van de Lokale Politie
ANPA	Nationale Politieacademie
APN	<i>Académie de police de Namur</i>
APPH	<i>Académie provinciale de police du Hainaut</i>
ATA/DPP	Pool tijdelijke affectatie / <i>Pool d'affectation temporaire</i>
CCGPI	Coördinatiecomité van de Geïntegreerde Politie
Comité P	Vast Comité van Toezicht op de Politiediensten
DGR	Algemene Directie van het Middelenbeheer en de Informatie
DRP	Directie van het Personeel
EFQM	<i>European Foundation Quality Management</i>
ERIP-GIP	<i>École régionale et intercommunale de police</i> /Gewestelijke en Intercommunale Politieschool
FGP	Federaal Gerechtelijke Politie
MB	Ministerieel besluit
Paulo	Provinciale Academie voor Urgentiediensten en Lokale Overheden
PIVO	Provinciaal Instituut voor Vorming en Opleiding
PLOT	Provincie Limburg Opleiding en Training
PROF	<i>Police Guidelines for Operational Functioning</i>
RPPoI	Koninklijk besluit van 30 maart 2001 tot regeling van de rechtspositie van het personeel van de politiediensten
SEGPOL	Staten-Generaal voor de Politie
SSGPI	Sociaal secretariaat van de geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus
VCLP	Vaste Commissie van de Lokale Politie
WPS	West-Vlaamse Politieschool

Basisopleiding voor politie-inspecteurs

Hoofdstuk 1

Inleiding

1.1 Context

1.1.1 Politiehervorming

De wet van 7 december 1998 creëert de geïntegreerde politie en structureert die in twee niveaus: de Federale Politie en de Lokale Politie. Naast een eengemaakt statuut zet die hervorming ook de bakens uit voor een vernieuwing van de opleiding voor politiebeambten. Vóór die wet waren het de korpsen die de opleiding organiseerden. De rijkswacht en de gerechtelijke politie hadden hun eigen school. De gemeentepolitie leidde haar politiebeambten op in de provinciale scholen of binnen haar eigen structuur, onder coördinatie van een directie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

In de parlementaire debatten neemt de opleiding een centrale plaats in bij de hervorming van de politiediensten en de evaluaties ervan. Ze wordt gezien als een essentiële factor van een geïntegreerde politie: verwerving van professionele vaardigheden om politieopdrachten te kunnen uitvoeren, mobiliteit tussen politiediensten en uitbouw van een *“politiecultuur in onze democratische samenleving en in de rechtstaat en die ten dienste staat van de bevolking”*¹. Een gedecentraliseerde, gemeenschappelijke basisopleiding voor de federale en de lokale politie vormt het uitgangspunt van de regeling. Zo kan een opgeleide agent elke niet-gespecialiseerde betrekking uitoefenen, ongeacht zijn dienst en standplaats.

Sinds de hervorming van de politiediensten wordt de opleiding omkaderd door tal van wetteksten en reglementaire teksten². In de praktijk maakt de opleiding het mogelijk de wettelijke en reglementaire bepalingen te beheersen, alsook technieken, tactische principes en uitvoeringsregels toe te passen, maar de cursisten leren ook om zich adequate gedragswetenschappelijke en relationele eigenschappen eigen te maken³. De duur van de opleidingscycli, de algemene inhoud van de programma's, de algemene regels voor de beoordeling, de examens en het slagen alsook de algemene regels voor de organisatie van de opleidingscycli, worden bepaald door de koning⁴.

¹ Senaat, 14 december 2004, *Evaluatie van de hervorming van de politiediensten*, Parl. St. nr. 3-566/1, www.senate.be.

² Wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus (artikel 142bis tot 142sexies); koninklijk besluit van 30 maart 2001 tot regeling van de rechtspositie van het personeel van de politiediensten (RPPol); koninklijk besluit van 20 november 2001 betreffende de basisopleidingen van de personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten en houdende diverse overgangsbepalingen; koninklijk besluit van 24 september 2015 betreffende de basisopleiding van de personeelsleden van het basiskader van de politiediensten; koninklijk besluit van 28 februari 2002 betreffende de terbeschikkingstelling van opleiders en betreffende de nadere regels voor de toekenning van een financiële tussenkomst voor de erkende politiescholen; koninklijk besluit van 6 april 2008 betreffende de kwaliteitsstandaarden, de pedagogische- en omkaderingsnormen van de politiescholen en het college van de directeurs van de politiescholen en tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 februari 2002.

³ Artikel IV.11.3 van het koninklijk besluit RPPol.

⁴ Artikel IV.11.13 van het koninklijk besluit RPPol.

1.1.2 Opleidingsproces

De basisopleiding van politieagenten is de beroepsopleiding die aan aspiranten wordt gegeven om een eerste betrekking in één van de zes kaders van de operationele formatie uit te oefenen en die noodzakelijk wordt geacht om dat ambt uit te oefenen⁵:

1. het kader van de agenten van politie;
2. het kader van beveiligingsagenten van politie;
3. het kader van beveiligingsassistenten van politie;
4. het basiskader (inspecteur);
5. het middenkader (hoofdinspecteur);
6. het officierskader (commissaris).

De beroepsopleiding voor die kaders omvat ook een luik voortgezette opleiding dat moet worden doorlopen voor een baremaverhoging van het operationele kader, alsook een functioneel luik dat verplicht is voor het uitoefenen van specifieke functies.

1.1.2.1 Van selectie tot benoeming: de verschillende stappen

Om de functie van politie-inspecteur te mogen uitoefenen, moet men met succes de selectieproeven⁶, de basisopleiding en de stage doorlopen.

Dit zijn de voornaamste stappen:

- De laureaten van de selectieproeven worden opgenomen en gerangschikt in een wervingsreserve die twee jaar geldig is. De Algemene Directie van het Middelenbeheer en de Informatie⁷ van de Federale Politie roept de laureaten op voor de start van de basisopleiding in de school en op het tijdstip dat zij bepaalt⁸.
- Zodra ze starten aan de politieschool, worden de laureaten aspirant-personeelsleden en ontvangen ze een bezoldiging. De opleiding duurt twaalf maanden. De theorie wordt opgedeeld in twee blokken en telt in totaal vijftien “competentieclusters” en 1.314 studie-uren. De praktijk wordt aangeleerd tijdens 328 uur werkplekleren in de politiediensten.
- De aspiranten worden permanent geëvalueerd over de onderwezen materies en na elk blok volgt een examen. Op het einde van de opleiding is voorzien in een proef. Hun beroepsmatige functioneren wordt geëvalueerd tijdens het werkplekleren en op het einde van de opleiding.
- Aspiranten die slagen voor de basisopleiding worden benoemd tot inspecteur en krijgen een eerste aanstelling volgens de geldende regels.

⁵ Artikel I.I.1. van het koninklijk besluit RPPol. Datzelfde besluit definieert ook de voortgezette opleidingen, de promotieopleidingen en de functionele opleidingen.

⁶ Voor personeelsleden van de lagere kaders die inspecteur willen worden, is voorzien in een specifieke selectieprocedure met een examen.

⁷ In de praktijk gaat het om de dienst Rekrutering en Selectie (DPRS) van de Directie van het Personeel (DRP).

⁸ De Algemene Directie houdt rekening met de beschikbare betrekkingen, met het taalstelsel, met de beschikbare plaatsen in de scholen en met de voorkeuren die de kandidaten formuleren wat de keuze van de school betreft (artikel 11 van het koninklijk besluit van 24 september 2015). Sinds 14 september 2021 moeten kandidaat-politie-inspecteurs eerst worden toegewezen aan een politiedienst om te worden toegelaten tot de basisopleiding. Laureaten die slaagden voor de selectieproeven en die in de wervingsreserve zitten, moeten dus solliciteren voor een ambt in een politiedienst. Die laatste selecteert de laureaat die het best geschikt is voor de vacante functie en baseert zich daarbij op het advies van een selectiecommissie. De geselecteerde laureaat kan de basisopleiding dan aanvatten. Kandidaat-aspiranten uit de wervingsreserve hebben dus twee jaar tijd om deel te nemen aan die selecties (koninklijk besluit RPPol zoals gewijzigd door het koninklijk besluit van 11 juli 2021 tot wijziging van diverse bepalingen inzake de selectie en de rekrutering van de personeelsleden van de politiediensten).

- Zij doorlopen een stage van zes maanden. Slagen ze niet voor de stage, dan kan de betrokken korpschef, commissaris-generaal of directeur-generaal beslissen de stage te verlengen, of voorstellen de stagiair te ontslaan⁹.

1.1.2.2 Actoren

Er zijn tien politiescholen¹⁰ die de basisopleiding voor inspecteurs aanbieden.

Provincie	School
Antwerpen	Campus Vesta
Vlaams-Brabant	Provinciaal Instituut voor Vorming en Opleiding (PIVO)
West-Vlaanderen	West-Vlaamse Politieschool (WPS)
Oost-Vlaanderen	Provinciale Academie voor Urgentiediensten en Lokale Overheden (Paulo)
Henegouwen	<i>Académie provinciale de police du Hainaut</i> (APPH)
Luik	<i>Institut de Formation des Agents des Services Publics</i>
Limburg	Provincie Limburg Opleiding en Training (PLOT)
Namen	<i>Académie de police de Namur</i> (APN)
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	<i>École régionale et intercommunale de police</i> / Gewestelijke en Intercommunale Politieschool (ERIP-GIP)

Bron: Rekenhof

De meeste erkende scholen hangen rechtstreeks af van de provincies en hebben het statuut van provinciedienst of provinciebedrijf. Enkel de scholen van Brussel, Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen hebben het statuut van vzw.

Naast dat scholennet is er ook nog de Nationale Politieacademie (ANPA), die onderdeel is van de Directie van het Personeel (DRP) van de Federale Politie. De academie is het resultaat van de fusie, op 1 oktober 2014, van drie scholen (federale school, officierenschool en recherschool)¹¹. Ze organiseert opleidingen voor een aantal specifieke kaders en speelt subsidiair een rol in de basisopleiding voor politie-inspecteurs.

De Algemene Directie van het Middelenbeheer en de Informatie van de Federale Politie coördineert, harmoniseert en erkent de opleidingen en onderzoekt de kwaliteit ervan. Daarnaast is er gepland om binnen de Algemene Inspectie van de Federale Politie en van de Lokale Politie (AIG)¹² een commissie op te richten om toezicht te houden op de kwaliteit van de opleiding. De AIG is een controleorgaan dat onafhankelijk is van de politiediensten en ressorteert onder de uitvoerende

⁹ Of nog, in het geval van een personeelslid van het operationeel kader dat gepromoveerd is door opstap naar een hoger kader, reffectatie in zijn oorspronkelijk kader wegens beroepsongeschiktheid.

¹⁰ Eén in elke provincie (behalve Waals-Brabant en Luxemburg), twee voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (één Franstalige, één Nederlandstalige).

¹¹ De fusie heeft tot doel de middelen, de aangeboden dienstverlening en de investeringen te rationaliseren en tegelijkertijd de coherentie en de kwaliteit van de diensten te verbeteren.

¹² Artikel 50 van het koninklijk besluit van 24 september 2015 betreffende de basisopleiding van de personeelsleden van het basiskader van de politiediensten.

macht. Haar opdracht bestaat erin de werking van de geïntegreerde politie te optimaliseren. Ze onderzoekt de werking, de activiteiten en de werkwijzen van de politiediensten. Ze gaat in het bijzonder de toepassing na van de wetten, verordeningen, bevelen, onderrichtingen en richtlijnen, alsook van de normen en standaarden. Ze onderzoekt regelmatig de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de diensten van de geïntegreerde politie. Ze oefent haar bevoegdheden uit in het kader van de evaluatie en de opleiding van het personeel.

Het Vast Comité van Toezicht op de Politiediensten (Comité P), tot slot, is een collateraal orgaan van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en is op grond van zijn inrichtingswet van 18 juli 1991 belast met het toezicht op de bescherming van de rechten die de Grondwet en de wet waarborgen aan de personen, en met de coördinatie en de doelmatigheid van de politiediensten¹³. Binnen dat kader stelt het onderzoeken in naar de activiteiten en de werkwijze van de politiediensten en onderzoekt het hoe de opleiding is georganiseerd en welke impact die heeft op de handelingen van de politiediensten. Het Comité P bezorgt zijn verslagen aan het parlement. Het Comité P werd in het kader van deze audit geraadpleegd, maar niet geauditeerd.

1.1.2.3 Financiering

De Federale Politie kent een jaarlijkse subsidie toe aan de erkende politiescholen om bepaalde selectieproeven en diverse opleidingen te organiseren¹⁴. De subsidie wordt uitbetaald in twee schijven. Een eerste schijf, in de vorm van een voorschot van 5 miljoen euro, wordt bij aanvang van het kalenderjaar verdeeld onder de scholen¹⁵. De tweede schijf wordt uitbetaald naargelang van de beschikbare budgettaire middelen op basis van de door de scholen voorgelegde verslagen. Voor 2020 ontvingen de politiescholen een subsidie van 12.763.000 euro. In 2021 werden kredieten ingeschreven voor 11.955.000 euro.

De aspirant-inspecteurs ontvangen hun uitrusting van de Federale Politie; het gaat om de basisuitrusting en een deel van de functie-uitrusting.

De Federale Politie stelt 58 docenten ter beschikking van de politiescholen¹⁶ en bezoldigt de aspiranten tijdens hun basisopleiding.

De provincies¹⁷ komen ook voor een groot deel¹⁸ tussen in de financiering van de politiescholen, zowel voor de werking als voor de investeringen. De jaarbedragen die de provincies aan de scholen betalen voor hun werking variëren, naargelang van de school, tussen 493.018 en 3.586.218 euro. Die gemiddelde bedragen vertegenwoordigen 32 à 70 % van de middelen die ter beschikking worden gesteld van de scholen. De provinciale investeringen variëren ook van provincie tot provincie. Ze houden verband met de bouw of de renovatie van infrastructuren, zoals het nieuwe opleidingscentrum van de school in Namen (3.960.692 euro) of de renovatie van het scholencomplex in Oost-Vlaanderen (10.300.000 euro).

¹³ Artikelen 1 en 9 van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse. Het Comité P is niet enkel bevoegd om toezicht uit te oefenen op de politiediensten, maar ook op het OCAD.

¹⁴ Artikel 2 van het koninklijk besluit van 28 februari 2002.

¹⁵ Artikel 2 van het ministerieel besluit van 7 mei 2007 houdende uitvoering van sommige bepalingen van het koninklijk besluit van 28 februari 2002.

¹⁶ Artikel 12 van het koninklijk besluit van 28 februari 2002.

¹⁷ Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, voor de twee scholen (Franstalig en Nederlandstalig) op zijn grondgebied.

¹⁸ Zie bijlage 5 van dit verslag voor de bedragen van de uitgaven van de politiescholen.

1.2 Audit

1.2.1 Reikwijdte en inzet van de audit

Het Rekenhof heeft in 2015 het externe aanwervings- en selectiebeleid van de Federale Politie geëvalueerd¹⁹, tot en met de fase van de selectie. De huidige audit sluit daarop aan en onderzoekt de basisopleiding van het basiskader, d.w.z. de initiatieopleiding van de nieuwe politie-inspecteurs. Die opleiding is onmisbaar voor de goede werking van de politiediensten. Ze beïnvloedt de efficiëntie van het politietoetreden en is een bepalende factor in de uitbouw van een gezamenlijke politiecultuur.

De basisopleiding van het basiskader is een essentiële stap in de loopbaan van de nieuwe inspecteur: ze reikt de kennis, vaardigheden en attitudes aan die nodig zijn voor de opdrachten van de bestuurlijke en de gerechtelijke politie²⁰. Inspecteurs moeten hun loopbaan kunnen starten in elke niet-gespecialiseerde inspecteursfunctie, ongeacht waar ze hun opleiding kregen²¹. De Federale Politie geeft echter in haar antwoord aan dat het kan gebeuren dat gespecialiseerde betrekkingen toch openstaan voor aspiranten.

De stage, die formeel gezien geen onderdeel is van de basisopleiding, valt buiten het onderzoeksveld van deze audit. Het Rekenhof heeft echter vaststellingen en aanbevelingen daarover geformuleerd die rechtstreeks gelinkt zijn met de basisopleiding.

Om aan die uitdagingen tegemoet te komen, moet de opleiding die werd ingesteld bij de geïntegreerde politie het mogelijk maken:

- 1) de selectie, opleiding en terbeschikkingstelling van de nieuwe inspecteurs te optimaliseren;
- 2) te garanderen dat de opleiding is afgestemd op de operationele behoeften;
- 3) de kwaliteit van de verstrekte opleidingen te garanderen;
- 4) de beschikbare financiële middelen in de hand te houden.

1.2.2 Onderzoeksvragen

De auditwerkzaamheden werden opgebouwd rond drie onderzoeksvragen:

- 1) Komt de basisopleiding voor politie-inspecteurs tegemoet aan de kwantitatieve en kwalitatieve behoeften?
- 2) Slagen de toezichts- en coördinatiemechanismen erin de kwaliteit te garanderen van de basisopleiding voor politie-inspecteurs?
- 3) Worden de kosten van de basisopleiding voor politie-inspecteurs in de hand gehouden?

¹⁹ Rekenhof, *Werving en selectie bij de Federale Politie*, verslag aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers, Brussel, februari 2015, 38 p., www.rekenhof.be.

²⁰ Zie de artikelen 14 en 15 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt en artikel 8 van het Wetboek van Strafvordering: de bestuurlijke politie moet verstoringen van de openbare orde voorkomen en die openbare orde handhaven. De gerechtelijke politie stelt misdaden, delicten en inbreuken vast, en onderzoekt ze.

²¹ Artikel 3, § 2, van het koninklijk besluit van 24 september 2015.

1.2.3 Auditmethode

Het Rekenhof heeft de volgende methodes gehanteerd om de onderzoeksvragen te beantwoorden:

- analyse van de relevante wetgeving en van de documentatie bezorgd door de Federale Politie;
- voorlegging van een gedetailleerde vragenlijst aan alle directeurs van de politiescholen;
- gesprekken met:
  - de Algemene Directie van het Middelenbeheer en de Informatie (DGR);
  - de Directie van het Personeel (DRP);
  - de Nationale Politieacademie (ANPA);
  - de Algemene Inspectie van de Federale Politie en van de Lokale Politie (AIG);
  - het Comité P²²;
  - de Vaste Commissie van de Lokale Politie (VCLP).
- bezoek van zes erkende politiescholen en gesprekken met de directie:
  - ERIP-GIP (Brussels Hoofdstedelijk Gewest) – een Franstalige school en een Nederlandstalige school;
  - Campus Vesta (Antwerpen);
  - West-Vlaamse Politieschool (WPS - West-Vlaanderen);
  - *Académie de police de Namur* (APN - Namen);
  - *Académie provinciale de police du Hainaut* (APPH - Henegouwen).

1.2.4 Verloop van de audit

Februari 2020	Aankondiging van de audit aan de commissaris-generaal van de Federale Politie en aan de inspecteur-generaal van de AIG
Maart-oktober 2020	Auditwerkzaamheden
Maart 2021	Exitmeetings (Federale Politie, AIG)
April 2021	Aanvullende vergadering bij de Federale Politie
Oktober 2021	Verzending van het voorontwerp van verslag naar de commissaris-generaal, de AIG en het Comité P
November 2021	Antwoorden van de commissaris-generaal, de AIG en het Comité P
Februari 2022	Verzending van het ontwerpverslag naar de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken
Maart 2022	Antwoord van de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken

²² Het Comité P werd op de hoogte gebracht van de audit. Het werd geraadpleegd als orgaan dat toezicht houdt op de politiediensten.

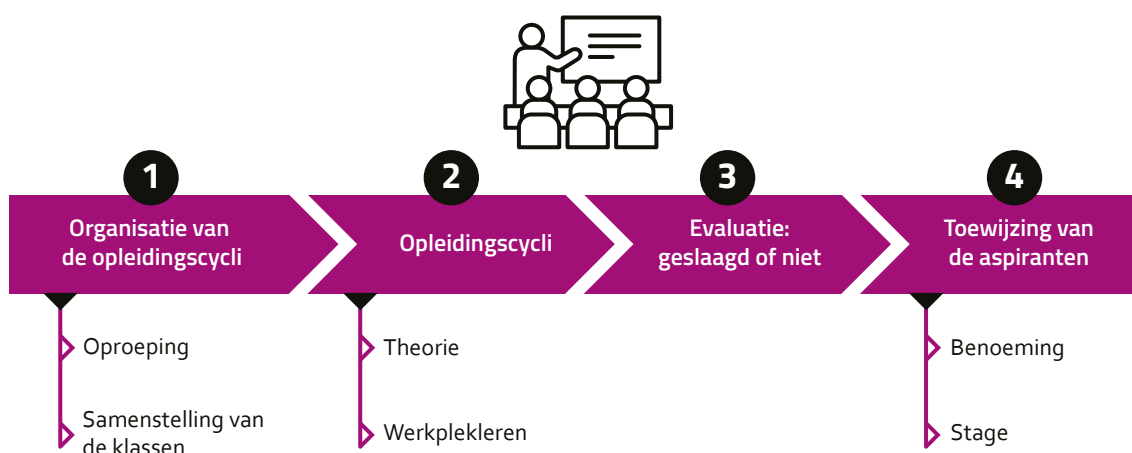
Hoofdstuk 2

Afstemming van het opleidingsproces op de behoeften aan personeel

Dit hoofdstuk onderzoekt de voornaamste stappen van het proces van de basisopleiding voor inspecteurs (identificering van de kwantitatieve en kwalitatieve behoeften, lancering van de opleidingen, uitvoering en voltooiing). Het doel is na te gaan of de politie in staat is tegemoet te komen aan de behoeften aan basisopleiding van het politiepersoneel.

2.1 Stappen in het opleidingsproces

Proces basisopleiding

Bron: Rekenhof

2.1.1 Organisatie van de opleidingscycli

De laureaten van de selectieproeven worden opgenomen in een wervingsreserve die twee jaar geldig is²³. De Algemene Directie van het Middelenbeheer en de Informatie (DGR) roept de kandidaten op²⁴, bepaalt naar welke school ze zullen gaan en wanneer de opleiding van start gaat. De regelgeving bepaalt dat de oproeping berust op het aantal beschikbare betrekkingen en het taalregime van de kandidaten.

²³ Artikel IV.I.30 en IV.I.31 van het koninklijk besluit RPPol. De kandidaten worden gerangschikt op basis van de datum waarop ze zich inschreven voor de selectieproeven.

²⁴ Artikel IV.I.33 van het koninklijk besluit RPPol. Kandidaat-inspecteurs die de voorkeur hebben geuit om te worden aangewezen in een politiedienst die een beroep doet op de onmiddellijke toelating, worden vóór de andere kandidaten toegelaten tot de basisopleiding en worden op het einde van de opleiding aan de desbetreffende dienst toegewezen.

Een ministerieel besluit van 2007 organiseert de verdeling van de kandidaten voor de basisopleiding over de erkende scholen²⁵.

Het koninklijk besluit van 2001 betreffende de basisopleidingen bepaalt dat bij de oproeping ook rekening wordt gehouden met de beschikbaarheid in de politiescholen, overeenkomstig de afspraken in de beheerscontracten²⁶. Het contract bepaalt welke opleidingscycli jaarlijks moeten worden georganiseerd, met welke frequentie en hoeveel aspiranten er minimaal aan moeten deelnemen. Per school worden twee tot vier opleidingscycli georganiseerd (in Antwerpen zijn het er vijf). De startmomenten maken het mogelijk het contingent aan nieuwe aspiranten te absorberen. Volgens de regelgeving mogen er maximaal 39 aspiranten in een klas zitten en is er een forfaitaire financiële tegemoetkoming per opgeleide klas. Zodra er 40 aspiranten zijn, moet een tweede klas worden gevormd. Zodra een klas meer dan 25 aspiranten telt, wordt vanaf de 26e aspirant een bijkomend bedrag per aspirant toegekend.

2.1.2 Opleidingscycli

Het koninklijk besluit van 24 september 2015 bepaalt dat de basisopleiding één jaar duurt, 1.314 uur theorie omvat en 328 uur werkplekleren²⁷.

2.1.2.1 Theoretische opleiding

De hervorming van de basisopleiding voor inspecteurs trad in voege op 1 oktober 2015 en definieerde de vaardigheden waarover de nieuwe inspecteurs moesten beschikken. Die vaardigheden zijn gegroepeerd in opleidingsmodules die 'clusters' worden genoemd. De volgende tabel overloopt de clusters en de lessen die in de regelgeving voor elke materie zijn bepaald. De theorieclusters zijn ook gekoppeld aan opdrachten in het kader van het werkplekleren.

²⁵ Artikel 1 van het ministerieel besluit van 7 mei 2007 tot uitvoering van sommige bepalingen van het koninklijk besluit van 28 februari 2002 betreffende de terbeschikkingstelling van opleiders van de Federale Politie in de erkende politiescholen en betreffende de nadere regels voor de toekenning van een financiële tussenkomst voor de organisatie van selectieproeven en van beroepsopleidingen door de erkende politiescholen.

²⁶ Artikel 11 van het koninklijk besluit van 20 november 2001 betreffende de basisopleidingen van de personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten en houdende diverse overgangsbepalingen.

²⁷ Artikel 12 van het koninklijk besluit van 24 september 2015 betreffende de basisopleiding van de personeelsleden van het basiskader van de politiediensten. Het besluit bepaalt dat de opleiding twaalf maanden duurt. Artikel 142 quinquies van de wet van 7 december 1998 bepaalt dat de opleiding voor het basiskader minimaal negen maanden duurt.

Tabel 1 – Competentieclusters en lesuren

Opleidingsmodules (clusters)	Materies	Lesuren
Algemene module (blok 1)	1 De politiediensten in relatie tot de bestuurlijke en gerechtelijke organisatie	40
	2 De wet op het politieambt	40
	3 De politionele deontologie	24
	4 Inleiding tot het recht	60
	5 De wegcode	30
Specifieke modules (blok 2)	6 Domeinspecifiek recht	120
	7 Informatiemanagement	122
	8 Politioneel onthaal en bejegening	78
	9 Politioneel tussenkomen	176
	10 Onderzoeken	100
	11 Verkeer	114
Transversale modules (blokken 1+2)	12 Maatschappelijke oriëntering	32
	13 Communicatie	100
	14 Sport	90
	15 Geweld- en stressbeheer	188

Bron: Rekenhof, naar het koninklijk besluit van 24 september 2015 betreffende de basisopleiding van de personeelsleden van het basiskader van de politiediensten

Voor elke cluster wordt een fiche opgesteld die de vaardigheden, de doelstellingen, de lesuren en de opdrachten in het kader van werkplekklaren preciseert. De fiche detailleert ook de werkmethode voor de cluster, het aantal uren werkplekklaren (zie hierna, punt 2.1.2.2), de tijdstippen en nadere regels voor de evaluatie, alsook de vorm van de examens²⁸.

2.1.2.2 Werkplekklaren

Het doel van werkplekklaren bestaat erin de aspiranten tijdens de opleiding onder te dompelen in de politiepraktijk op het terrein, zodat ze kunnen toepassen wat ze hebben geleerd. Op die manier ervaren ze wat er van hen wordt verwacht in de praktijk en worden ze zich bewust van eventuele hiaten qua kennis, knowhow en gedragswijze.

Tijdens de basisopleiding doorlopen de aspirant-inspecteurs 328 uur werkplekklaren²⁹. De regelgeving van 2015 bepaalt dat de politieschool verantwoordelijk is voor de organisatie van dat werkplekklaren en zich er, in samenspraak met de werkplek, van moet vergewissen dat de 37 opgelijste opdrachten worden uitgevoerd.

²⁸ Artikel 4, § 1, van het ministerieel besluit van 24 september 2015 houdende het onderwijs- en examenreglement betreffende de basisopleiding van de personeelsleden van het basiskader van de politiediensten.

²⁹ Artikelen 16 en 17 van het koninklijk besluit van 24 september 2015.

Binnen elke dienst waar aan werkpleklers wordt gedaan, wordt een begeleider aangesteld. Hij moet nagaan of de aspiranten de taken inhoudelijk kennen en correct uitvoeren, en hen daarover feedback geven³⁰.

Het is de directeur-generaal van de DGR die de nadere regels voor de organisatie van het werkpleklers bepaalt. De regelgeving stelt het volgende: *“De verantwoordelijken van de lokale politiekorpsen of van de diensten van de Federale Politie zijn ertoe gehouden om aspiranten of cursisten te onthalen voor het uitvoeren van een opleidingsstage in hun korps of dienst naar rata van een jaarlijks aantal dat ten minste 5 % bedraagt van het beschikbare effectief”*³¹. Nog overeenkomstig de regelgeving bepaalt de minister de voorwaarden waaraan de korpsen of diensten moeten beantwoorden om hun verplichtingen in verband met de opvang van aspiranten te kunnen vervullen tijdens periodes van werkpleklers. Daarover werd echter geen ministerieel besluit genomen.

2.1.3 Evaluatie: geslaagd of niet

2.1.3.1 Nadere regels voor de evaluatie

De regelgeving bepaalt dat de directeur van elke politieschool verantwoordelijk is voor de organisatie van de examens³². Tijdens de opleiding worden de aspiranten meermaals geëvalueerd:

- op permanente basis, over de materies die doorheen het opleidingsjaar worden onderwezen, via de evaluatie van opdrachten, werken en proeven buiten de examens;
- via examens op het einde van elk van de twee blokken. Over elke cluster van blok 1 wordt een schriftelijk examen georganiseerd en over elke cluster van blok 2 alsook over elke transversale cluster wordt een schriftelijk, mondeling en/of praktisch examen georganiseerd³³;
- op basis van hun professionele functioneren. De eindevaluatie van hun professionele functioneren gebeurt op basis van één of meer functionerings- en evaluatiegesprekken tijdens de opleiding en op basis van functioneringsfiches;
- door middel van een zogeheten ‘geïntegreerde’ proef na de examens van de twee blokken. Het gaat om een praktische oefening waarbij de kennis van de diverse clusters wordt geëvalueerd en om een mondeling examen voor een examencommissie.

Sinds januari 2020³⁴ is de clustercoördinator van elke school ermee belast om, in samenspraak met het onderwijzend en het omkaderingspersoneel van de politieschool, de inhoud van de examens te bepalen alsook de manier waarop de desbetreffende cluster zal worden geëvalueerd. Sinds 1 oktober 2020 worden de vorm van de examens en de nadere regels voor de evaluatie bepaald in clusterfiches die de directeur van de DRP³⁵ opstelt.

³⁰ Artikel 10 van het ministerieel besluit van 24 september 2015 houdende het onderwijs- en examenreglement betreffende de basisopleiding van de personeelsleden van het basiskader van de politiediensten.

³¹ Artikel IV.11.40 van het koninklijk besluit RPPol.

³² De examens worden geregeld door de artikelen 18 tot 31 van het koninklijk besluit van 24 september 2015.

³³ Sinds 1 december 2019 mogen voor blok 2 examens worden georganiseerd op het einde van elke cluster. Voorheen werd een eindexamen georganiseerd op het einde van het blok (clusters van blok 2, transversale clusters, geïntegreerde proef en eindevaluatie van het professionele functioneren).

³⁴ Sinds de inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 13 januari 2020 tot wijziging van verschillende teksten betreffende de basisopleiding van de personeelsleden van het basiskader van de politiediensten.

³⁵ Artikel 7 van het koninklijk besluit van 13 januari 2020 en artikel 1, a) van het ministerieel besluit van 13 januari 2020 tot wijziging van het ministerieel besluit van 24 september 2015 houdende het onderwijs- en examenreglement betreffende de basisopleiding van de personeelsleden van het basiskader van de politiediensten. Voordien werden de vorm van de examens en de evaluatiemodaliteiten bepaald door de scholen.

2.1.3.2 Voorwaarden om te slagen voor de examens

Wat de slagingscriteria betreft, voorziet de regelgeving in de volgende bepalingen³⁶:

- Aspiranten zijn geslaagd voor blok 1 wanneer ze een score van minstens 12/20 behalen voor elk cluster van dat blok en niet de vermelding ‘onvoldoende’ kregen voor hun professionele functioneren. Als een aspirant niet slaagt voor blok 1 maar geen clusterscores onder 10/20 behaalde en niet de vermelding ‘onvoldoende’ kreeg voor zijn professionele functioneren, kan hij blok 1 opnieuw volgen. Aspiranten die na de tweede zitting voor één of meer clusters een score behalen lager dan 10/20, zijn niet geslaagd.
- Om te slagen voor blok 2 moeten de aspiranten een eindvermelding krijgen die niet ‘onvoldoende’ is voor het professionele functioneren, en een score van 12/20 behalen voor:
  - elke cluster van blok 2;
  - elke transversale cluster;
  - alle competenties van de cluster geweld- en stressbeheer;
  - alle onderdelen van de geïntegreerde proef.
- Sinds 1 oktober 2019 is er na afloop van blok 1 een deliberatie voor niet-geslaagde aspiranten. Een jury onderzoekt de dossiers van de niet-geslaagde kandidaten en laat hen in voorkomend geval toe het volgende blok aan te vatten ondanks het feit dat ze niet slaagden voor één of meer clusters van blok 1³⁷. Als aspiranten niet gedelibereerd worden, stelt de jury een gemotiveerd advies op voor de directeur-generaal van de DGR. Na afloop van de proeven van blok 2 gebeurt ook een deliberatie, maar die bestond vroeger al. Via deze maatregel wil de regering meer marge bieden voor het delibereren van aspiranten.
- Aspiranten die niet slaagden voor blok 1 hoeven de beslissing van de DGR niet af te wachten om blok 2 aan te vatten.

2.1.3.3 Afwijzingsprocedure

De regelgeving bepaalt dat de jury aspiranten ‘geschikt’ verklaart als ze slagen³⁸. Slagen ze niet voor blok 1 of voor blok 2, dan kan de jury een gemotiveerd voorstel tot slaging richten aan de directeur-generaal of voorstellen dat de betrokkene de opleiding geheel of deels overdoet. De beslissing daarover wordt genomen door de directeur-generaal van de DGR.

Als een aspirant niet slaagt voor een sessie (blok 1 of 2) kan de jury een gemotiveerd voorstel tot definitieve afwijzing richten aan de directeur-generaal. De directeur van de school kan dat doen op elk moment van de basisopleiding. De aspirant wordt geïnformeerd over het gemotiveerde voorstel. Binnen zeven werkdagen na die kennisgeving kan hij een verweerschrift indienen. In dat geval formuleert de directeur van de school of de jury een repliek en bezorgt die binnen vijf werkdagen aan de aspirant. Het gemotiveerde voorstel wordt aan de directeur-generaal bezorgd binnen tien werkdagen nadat het voorstel werd betekend aan de aspirant. Die laatste kan schriftelijk verzoeken om vooraf gehoord te worden. De directeur-generaal neemt een beslissing binnen

³⁶ Artikelen 32 tot 39 van het koninklijk besluit van 24 september 2015.

³⁷ Artikelen 10 en 12 van het koninklijk besluit van 13 januari 2020 tot wijziging van verschillende teksten betreffende de basisopleiding van de personeelsleden van het basiskader van de politiediensten. Die bepalingen zijn van kracht sinds 1 oktober 2019.

³⁸ Samenstelling van de jury: de directeur van de betrokken politieschool of zijn vertegenwoordiger (voorzitter); één lid van de examencommissie van de betrokken klas; twee personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten, waarvan geen van beiden verbonden is met de betrokken opleidingscyclus en waarvan de ene tot de Lokale Politie en de andere tot de Federale Politie behoort; één vast lid van het onderwijzend personeel van de betrokken politieschool, één docent of praktijkmonitor verbonden aan de betrokken politieschool; één lid van de pedagogische cel van de betrokken politieschool.

60 werkdagen na ontvangst van het volledige dossier³⁹. Het is de directeur van de politieschool die de gemotiveerde beslissing van de directeur-generaal meedeelt aan de aspirant.

2.1.4 Aanwijzing van de inspecteurs

2.1.4.1 Eerste aanwijzing

De regelgeving bepaalt dat aspiranten die slaagden voor de basisopleiding, worden benoemd in de graad van inspecteur, en dit ten vroegste op de datum bepaald door het hoofd van de dienst loopbaanbeheer van de Directie van het Personeel van de Federale Politie (DRP)⁴⁰.

Tijdens de auditwerkzaamheden en tot 14 september 2021 gebeurde de eerste aanwijzing van aspiranten in een politiedienst na afloop van de basisopleiding volgens prioriteiten die werden bepaald bij omzendbrief⁴¹. De inspecteurs die geen functie hadden gevonden, werden opgenomen in de ATA-reserve (tijdelijke affectatie / *affectation temporaire*) van de Federale Politie. Vandaaruit konden ze naar een andere dienst worden gedetacheerd.

Sinds 14 september 2021 moeten kandidaat-aspiranten in een politiedienst aangewezen zijn voordat ze de basisopleiding aanvatten.

2.1.4.2 Stage

De regelgeving omvat algemene bepalingen die het verloop van de stage omkaderen⁴². Aan de hand van de stage wil men beoordelen hoe de stagiair functioneert in een ambt dat overeenstemt met zijn graad. Het is de bedoeling de inspecteurs te ondersteunen bij hun eerste tewerkstelling en hen de mogelijkheid te bieden hun knowhow te ontwikkelen op basis van de specifieke kenmerken van die eerste tewerkstelling.

De stage duurt in principe zes maanden⁴³, vangt aan op de dag van de aanwijzing en wordt ofwel volbracht bij de politiedienst waaraan de inspecteur wordt toegewezen ofwel in de dienst van 'bestemming' indien hij tijdelijk werd ingezet bij de ATA. De korpschef, de commissaris-generaal of de directeur-generaal duidt voor elke stagiair een stagemeeester en een mentor aan. Op basis van het door de stagemeeester en de mentor opgestelde stageverslag beslist de bevoegde autoriteit of de stagiair de stage met goed gevolg heeft volbracht, of de stage wordt verlengd, dan wel of wordt

³⁹ Vóór 1 oktober 2019 was er geen termijn bepaald voor de uiteindelijke beslissing van de directeur-generaal. De termijn van 60 dagen werd ingevoegd in het ministerieel besluit van 13 januari 2020 tot wijziging van het ministerieel besluit van 24 september 2015 houdende het onderwijs- en examenreglement betreffende de basisopleiding van de personeelsleden van het basiskader van de politiediensten. De bepaling werd van kracht op 1 oktober 2019.

⁴⁰ Artikel V.II.2 van het koninklijk besluit RPPol.

⁴¹ Koninklijk besluit van 14 april 2013 tot wijziging van verschillende teksten betreffende de rechtspositie van het personeel van de politiediensten aangaande de eerste aanwijzing van de personeelsleden van het operationeel kader, en ministeriële omzendbrief GPI 73 van 14 mei 2013 betreffende de aanwerving, de selectie en de opleiding van de personeelsleden van het basiskader van de politiediensten. Die omzendbrief is sinds 14 september 2021 opgeheven door het koninklijk besluit van 11 juli 2021 tot wijziging van diverse bepalingen inzake de selectie en de rekrutering van de personeelsleden van de politiediensten.

⁴² Koninklijk besluit van 24 april 2014 tot invoeging van een stage voor de personeelsleden van het basiskader van de politiediensten.

⁴³ De stage kan door de instanties worden verlengd op grond van het advies van de paritaire commissie die de bezwaarschriften in verband met de stage en toetredingen tot een ambt moet onderzoeken. Die commissie werd opgericht krachtens de artikelen IV.I.20 tot 22 van het koninklijk besluit RPPol.

voorgesteld de stagiair te ontslaan wegens beroepsongeschiktheid⁴⁴. De mentor is de spilfiguur die de nieuwe inspecteur begeleidt tijdens de stage. Wie mentor wil zijn, moet een specifieke opleiding volgen en een brevet behalen. Tussen 2013 en 2019 werden 2.528 mentors opgeleid. In 2020 en 2021 werden meer dan duizend mentors opgeleid⁴⁵.

2.2 Afstemming van het opleidingsproces op de behoeften aan personeel

In zijn audit van 2015 had het Rekenhof gewezen op de moeilijkheden om de behoeften te bepalen op het vlak van de aanwerving van operationeel personeel voor de geïntegreerde politie⁴⁶. Enerzijds waren de personeelsdatabases niet geïntegreerd en stelden sommige politiezones ze niet systematisch ter beschikking. Anderzijds was de raming van het aantal vertrekkende personeelsleden beperkt door het feit dat het personeel onder bepaalde voorwaarden (zoals bv. de aanwezigheidsduur) kan deelnemen aan de mobiliteit die vijf keer per jaar wordt georganiseerd. Bovendien kan een pensioenaanvraag, die vanaf de leeftijd van 60 jaar kan worden ingediend, op elk moment worden geannuleerd. Sinds 2015 wordt vooruitgang geboekt bij het verzamelen van gegevens bij de politiezones en sinds 2018 stuurt de DRP elk jaar een vragenlijst aan de politiezones om te peilen naar hun behoeften. In 2021 bedroeg de respons van de politiezones per gewest 98 % voor Vlaanderen, 99 % voor Wallonië en 100 % voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

2.2.1 Aantal op te leiden inspecteurs

De koning bepaalt de normen op het vlak van de human resources (minimale personeelsformatie per politiezone⁴⁷, personeelsformatie van de Federale Politie⁴⁸). Wanneer een betrekking vacant wordt verklaard, primeert de interne mobiliteit om de betrekking in te vullen. Zijn er geen kandidaten, dan kan de plaats naar een aspirant gaan.

Elk jaar baseert de minister zich op het aantal vacante betrekkingen die niet via interne mobiliteit kunnen worden toegewezen, om te bepalen hoeveel aspiranten er kunnen worden toegelaten per opleidingscyclus⁴⁹ in de scholen. Concreet baseert de Federale Politie zich op de vervangingen bij vertrek, het gradueel wegwerken van tekorten en de aanvragen om het kader te verruimen.

Door informatie te verzamelen over het aantal niet-toegewezen vacante betrekkingen en door een meerjarenvoorzicht op te stellen voor de behoefte aan nieuwe inspecteurs, moet het mogelijk zijn tegemoet te komen aan de personeelsbehoeften van de politiediensten en te garanderen dat de opleidingen terdege worden georganiseerd.

⁴⁴ In dat laatste geval wordt het voorstel meegedeeld aan de stagiair, die het voorstel al dan niet aanvaardt. Binnen zeven dagen na ontvangst van het voorstel deelt de stagiair zijn beslissing mee aan de bevoegde autoriteit. Als de stagiair het voorstel verwierpt, vraagt de autoriteit het advies van de paritaire commissie.

⁴⁵ Gegevens meegedeeld door de DRP.

⁴⁶ Rekenhof, *Werving en selectie bij de Federale Politie*, verslag aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers, Brussel, februari 2015, 38 p., www.rekenhof.be.

⁴⁷ Koninklijk besluit van 5 september 2001 houdende het minimaal effectief van het operationeel en van het administratief en logistiek personeel van de lokale politie, en de bijbehorende wijzigingen.

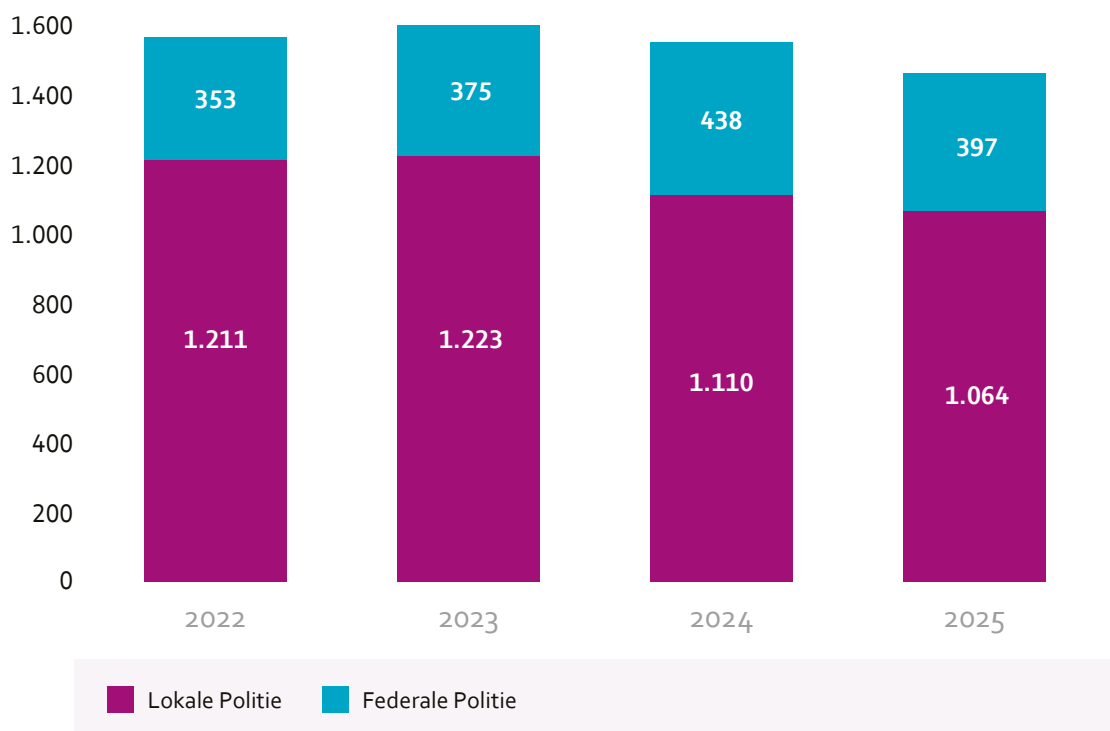
⁴⁸ Koninklijk besluit van 27 oktober 2015 tot vaststelling van de personeelsformatie van de Federale Politie.

⁴⁹ Artikel IV.1.3 van het koninklijk besluit RPPol. De doelstellingen van 2021 beogen bijvoorbeeld de aanwerving van 1.600 inspecteurs. Zie *Parl. St. Kamer*, 5 november 2020, *DOC 55 1580/019*, *Algemene beleidsnota Binnenlandse Zaken*, p. 4, www.dekamer.be.

Het doel van die procedure is het aantal vacante betrekkingen in overeenstemming te brengen met de beschikbare resources. Ze wil ook de autoriteiten responsabiliseren: zij moeten hun behoeften meedelen vóór de basisopleidingscycli van start gaan en ze moeten het gevraagde aantal inspecteurs in dienst nemen.

Sinds 2018 verzamelt de Directie van het Personeel van de Federale Politie (DRP) elk jaar bij de politiezones informatie over hun behoeften aan operationeel personeel voor de vier komende jaren. Om de behoeften op federaal niveau te bepalen, wordt rekening gehouden met vervangingen van personeel. Bij de aldus verkregen cijfers worden die van het groeiplan⁵⁰ opgeteld.

Grafiek 1 – Laatste meerjarenvooruitzichten van de DRP wat de behoeften aan inspecteurs betreft

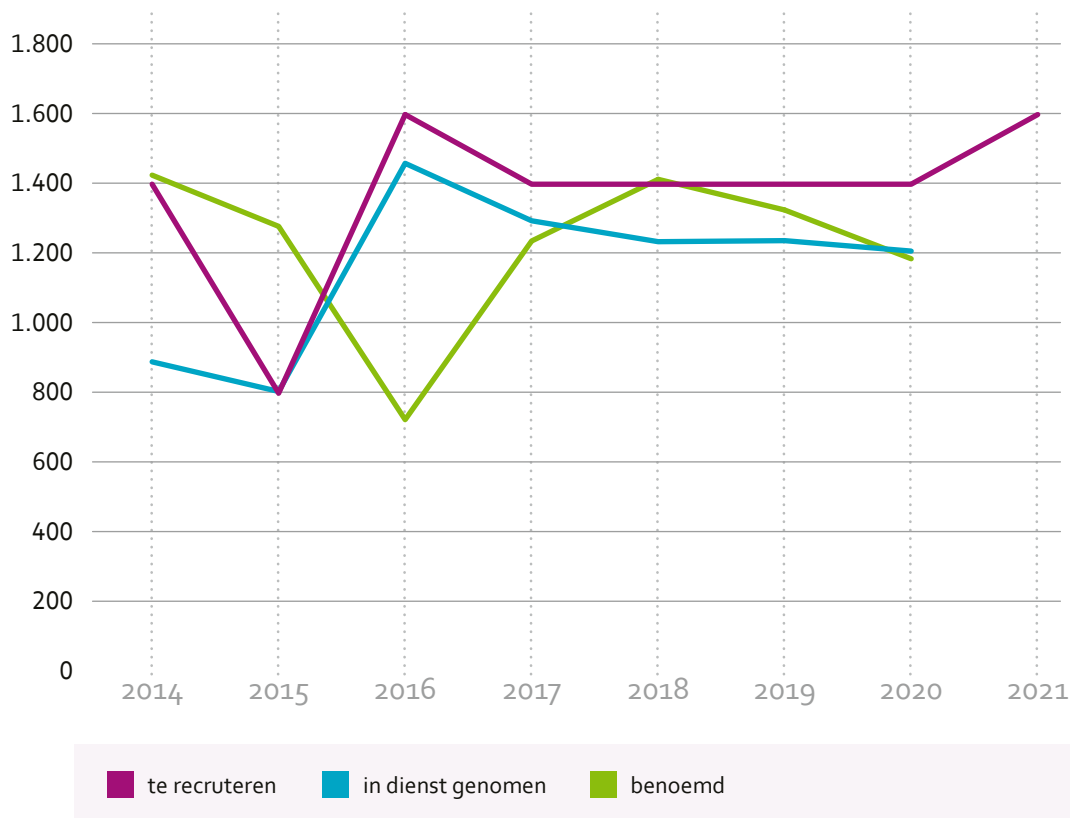
Bron: DRP

Het aantal nieuwe inspecteurs dat moet worden aangeworven en opgeleid, omvat de behoeften van de politiezones, die van de Federale Politie alsook het al aangehaalde groeiplan.

⁵⁰ Dat plan wordt elk jaar opgesteld door de DRP en heeft tot doel het verschil tussen het personeel en het theoretische kader geleidelijk aan te overbruggen.

Grafiek 2 – Te recruteren inspecteurs (doelstelling), in dienst genomen en benoemde inspecteurs (resultaat) van 2014 tot 2021

Bron: DRP

Het Rekenhof stelt vast dat de doelstellingen in termen van aan te werven inspecteurs niet worden gehaald. Het aantal aspiranten dat effectief aan de opleiding begint na te zijn geselecteerd, ligt namelijk lager dan de aangekondigde doelstellingen. Er is sprake van een neerwaartse tendens (1.222 aspiranten in 2019 terwijl er 1.400 werden beoogd). In 2020 kan het nog lagere aantal startende aspiranten (1.012) worden verklaard door de COVID-19-crisis.

Het aantal inspecteurs dat wordt benoemd, varieert naargelang van de datum waarop ze in dienst kwamen, het slagingspercentage en de benoemingstermijnen die samenhangen met opleidingen die moeten worden overgedaan of met verweerschriften in geval van afwijzing.

2.2.2 Verdeling van de inspecteurs over de scholen

In de praktijk wordt bij de toelating van de aspiranten rekening gehouden met het taalstelsel, met de beschikbare plaatsen in de scholen alsook met de door de laureaten meegedeelde schoolkeuze en aanvangsdatum van de opleiding.

Tabel 2 – Verdeling van de inspecteurs in opleiding over de politiescholen in vergelijking met de verdeelsleutel waarin het ministerieel besluit van 2007 voorziet (theoretisch percentage; effectieve aantallen en percentages)

Scholen	Verdeel-sleutel	2018		2019		2020	
	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Antwerpen	12,0 %	158	12,8 %	58	4,7 %	79	6,5 %
Vlaams-Brabant	8,0 %	114	9,2 %	136	11,0 %	85	7,0 %
Brussel FR	11,5 %	92	7,4 %	158	12,8 %	156	12,9 %
Brussel NL	8,0 %	0	0,0 %	25	2,0 %	20	1,7 %
West-Vlaanderen	8,0 %	109	8,8 %	123	9,9 %	103	8,5 %
Oost-Vlaanderen	10,0 %	144	11,7 %	107	8,6 %	117	9,7 %
Henegouwen	11,5 %	164	13,3 %	176	14,2 %	182	15,1 %
Luik	11,5 %	198	16,0 %	171	13,8 %	188	15,6 %
Limburg	8,0 %	95	7,7 %	112	9,0 %	79	6,5 %
Namen	11,5 %	161	13,0 %	172	13,9 %	199	16,5 %
Totaal	100 %	1.235	100 %	1.238	100 %	1.208	100 %

Bron: Rekenhof, op basis van de door de DRP meegedeelde gegevens.

Die cijfers houden rekening met de sociale promotie van agenten van politie naar het inspecteurskader. Ze houden geen rekening met de rekruteringen die worden gefinancierd door een politiezone, zoals in Antwerpen⁵¹.

De effectieve verdeling van de aspiranten per school strookt niet met de verdeelsleutel. Het aandeel van de drie Waalse scholen en de school van West-Vlaanderen is systematisch groter, terwijl de Franstalige Brusselse school en de andere scholen die in Vlaanderen liggen zich naar gelang van het jaar onder of boven het door de verdeelsleutel vastgelegde percentage bevinden. In Nederlandstalig Brussel is de tendens structureel (gemiddeld 1 % van de aspiranten voor 2016, 2017 en 2018 in plaats van de geprogrammeerde 8 %) en de theoretische verdeling strookt in het geheel niet met de werkelijkheid. In Antwerpen zijn de onthaalmogelijkheden voorhanden maar het lijkt erop dat het aantal nieuwe aspiranten na de selectie ontoereikend is. De verdeelsleutel werd sinds de goedkeuring ervan niet meer aangepast. In de praktijk is het de DRP die de planning voor de verdeling van de aspiranten per school valideert. Wanneer een school de opleiding niet kan organiseren omdat er te weinig aspiranten zijn, worden zij toegelaten tot andere scholen.

De Federale Politie antwoordt dat de verdeelsleutel voor aspiranten een theoretische verdeelsleutel is die zich inspireert op de verdeling van de financiële middelen die aan de politiescholen worden toegekend (zie punt 4.1.2).

⁵¹ Dat is de enige politiezone die dat doet.

Het aantal klassen in een opleidingscyclus varieert van school tot school naargelang van de keuzes die de scholen maken. De politiescholen stellen jaarlijks een preplanning op. Ze houden rekening met de beschikbare infrastructuur en met het beschikbare onderwijzende personeel, maar kunnen zich ook baseren op een vast aantal aspiranten om de financiële vooruitzichten te stabiliseren. Die planning wordt vervolgens gevalideerd door de DRP. De dienst Recruitering en Selectie (van de DRP) vervolledigt de klassen naargelang van de beschikbare plaatsen in de initiële planning. Uit de plaatsbezoeken van het Rekenhof aan de scholen is gebleken dat minstens één school had geweigerd een opleiding te organiseren omdat er te weinig aspiranten waren en ze van mening was dat dat aantal ontoereikend was om de nodige bezettingsgraad van de infrastructuur te halen en op die manier de kosten per aspirant te beperken.

De DRP heeft geen informatie over de minimale en maximale capaciteit van de scholen. Het Rekenhof stelt vast dat er soms grote verschillen zijn tussen het aantal aspiranten per klas (25 à 40 aspiranten, naargelang van de school). Naast kwesties in verband met de infrastructuur en de financiering moet ook het pedagogische aspect in aanmerking worden genomen bij het samenstellen van klassen.

Het Rekenhof stelt vast dat de verdeelsleutel uit het ministeriële besluit dat de verdeling van de kandidaten regelt, niet in acht wordt genomen noch wordt geactualiseerd. De verdeelsleutel werd gedefinieerd op basis van gegevens van vóór 2007 en weerspiegelt niet langer de realiteit van de toelatingen in de scholen. Het Rekenhof merkt nog op dat de verdeelsleutel verder reikt dan de verdeling van de aspiranten over de scholen: hij wordt ook gebruikt voor de verdeling van de federale docenten die ter beschikking worden gesteld van de politiescholen en voor de eerste schijf van de federale subsidie (zie hoofdstuk 4 en hoofdstuk 5). Daaruit volgt dat de verdeling van de middelen niet altijd strookt met de behoeften op het vlak van omkadering of financiering.

2.3 Afstemming van het opleidingsproces op de behoeften op het vlak van de termijnen

2.3.1 Tijd die verstrijkt tussen het einde van de selectie en de start van de opleiding

De regelgeving voorziet niet in specifieke termijnen tussen de selectiefase en de lancering van de opleidingscycli.

De tijd die verstrijkt tussen het moment waarop iemand slaagt voor de selectie en het moment waarop de opleiding van start gaat, belooft gemiddeld vier maanden aan Nederlandstalige kant en zes maanden aan Franstalige kant⁵².

Ook al hangt de indiensttreding onder meer af van de kandidaat en zijn beschikbaarheden, het Rekenhof stelt vast dat de DRP die termijnen niet opvolgt.

2.3.2 Effectieve duur van de opleiding

Het Rekenhof stelt vast dat 38 % van de aspiranten dertien tot veertien maanden in opleiding is, dat 4,2 % van de aspiranten veertien tot twintig maanden in opleiding is en dat 1,4 % meer dan

⁵² Aspirant-inspecteurs kunnen vragen om de basisopleiding volledig of gedeeltelijk op te schorten om gezondheidsredenen of wegens een arbeidsongeval.

twintig maanden in opleiding is (voor de lichtingen die startten in 2017, 2018 en 2019). De langste duur die werd geregistreerd, is 39 maanden.

De meeste vertragingen zijn te verklaren door herexamens, verweerschriften, opschortingen of de verplichting om de opleiding over te doen als de jury en de directeur-generaal daartoe beslissen⁵³.

Het Rekenhof heeft bij zijn auditwerkzaamheden vastgesteld dat de beroepsprocedure in geval van een afwijzing de beslissingstermijnen kan verlengen. Ondanks een precieze procedure die de verantwoordelijkheden van elke actor definieert, is naar aanleiding van de plaatsbezoeken aan de scholen gebleken dat aspiranten soms maanden of jaren moeten wachten op een beslissing.

Volgens de DRP zijn die vertragingen te wijten aan fundamentele problemen en minder fundamentele (in verband met de motivering) in de dossiers die door de scholen werden voorgelegd.

De termijnen als gevolg van verweerschriften mogen dan wel zijn gedaald van gemiddeld 120 dagen naar 90 dagen in 2020, de regelgeving⁵⁴ bepaalt dat de directeur-generaal zijn beslissing neemt binnen de 60 dagen na ontvangst van het volledige dossier. De tijdens de audit vastgestelde maximumtermijn beliep 134 dagen. De DRP heeft richtlijnen opgesteld voor de scholen over de samenstelling van de dossiers van de aspiranten, om de beslissingen vlotter te laten verlopen. Die richtlijnen moesten worden gevalideerd om eind 2021 van kracht te worden. De cijfers over de periode 2016-2018 tonen aan dat nagenoeg 5 % van de aspiranten definitief werd afgewezen en dat dit op hen betrekking kon hebben. De Federale Politie (DRP) beschikt weliswaar over globale statistische gegevens over de afwijzingen maar verwerkt ze niet systematisch. De Federale Politie beschikt niet over de motieven en redenen van de afwijzingen. Daardoor kan ze geen punctuele of structurele mankementen opsporen en indien nodig corrigerende maatregelen nemen.

De effectieve duur van de opleiding heeft een budgettaire impact. De aspiranten in opleiding worden immers bezoldigd ten laste van de federale begroting. Bovendien doet het aantal aspiranten waarvan de opleiding na de vooropgestelde twaalf maanden moet worden verlengd, vragen rijzen over het niveau van de vereisten bij de selectie. Dit zou dus geëvalueerd moeten worden. Volgens de Federale Politie worden de betrokken aspiranten ter beschikking gesteld van hetzij een federale dienst hetzij een zone - indien zij tijdens hun opleiding al aan die zone waren gekoppeld -, op grond van afgesproken principes en een onderzoek dat geval per geval wordt uitgevoerd. Uit de plaatsbezoeken aan de scholen is echter gebleken dat sommige van die aspiranten in de scholen blijven en daar administratieve taken uitvoeren.

De begrotingsramingen houden slechts rekening met de theoretische opleidingstermijnen (twaalf maanden). Het Rekenhof stelt bovendien vast dat de duur van de aspirantenopleiding niet systematisch wordt opgevolgd en dat er geen enkele analyse wordt gemaakt van de abnormale duurtijden om eraan te verhelpen. De DRP volgt enkel de meest ernstig beschouwde gevallen op, waarbij een verweerschrift wordt ingediend bij de directeur-generaal⁵⁵.

⁵³ Statistieken afkomstig van het sociaal secretariaat van de geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus (SSGPI), *Van aspirant tot inspecteur*, studie uit 2018 van de DRP.

⁵⁴ Zie punt 2.1.3.3.

⁵⁵ Anderzijds moet vermeden worden dat die opvolging als doel of tot gevolg heeft dat het tegemoetkomen aan de kwantitatieve behoeften van de politiediensten primeert op de kwaliteit van de vorming van de inspecteurs (zie punt 2.4).

2.3.3 Tijdelijke aanwijzing in de federale reserve

De studie “*Van aspirant tot inspecteur*” die de DRP in 2018 uitvoerde, toonde aan dat in 2014 en 2015 respectievelijk 60 en 69 % van de benoemde inspecteurs tijdelijk waren toegewezen aan de federale reservepool ATA. De drie scholen waarvan het vaakst inspecteurs naar de ATA-pool worden geleid, zijn Luik, Namen en Limburg. Volgens die studie gaat de globale situatie er echter op vooruit, want het aantal inspecteurs dat terechtkomt in de ATA was in 2017 gedaald tot 24 %.

Volgens de ATA-verantwoordelijke telde de pool in juli 2020 niettemin nog 197 nieuwe inspecteurs op de 405 leden waaruit de pool bestond. Volgens de DGR zou nagenoeg geen enkele Nederlandstalige inspecteur meer tijdelijk worden toegewezen aan de federale ATA-reserve.

Het Rekenhof stelt vast dat 16 % van de inspecteurs die in 2020 werden opgeleid, terechtkwamen in de ATA-reserve. De scholen moeten ervoor zorgen dat de informatie over de nadere regels voor de eerste aanwijzing en onder meer over de mobiliteit die is voorbehouden voor aspiranten, bij de aspiranten terechtkomt. Bovendien benadrukt de problematiek van de tijdelijke aanwijzingen de noodzaak om de verdeelsleutel voor de betrokken scholen te evalueren.

Het koninklijk besluit van 11 juli 2021 tot wijziging van diverse bepalingen inzake de selectie en de rekrutering van de personeelsleden van de politiediensten werd van kracht op 14 september 2021⁵⁶. Het zou ervoor moeten zorgen dat de problematiek sterk wordt ingedijkt doordat aspiranten pas aan de opleiding mogen beginnen als ze zijn toegewezen aan een dienst.

2.4 Afstemming van het opleidingsproces op de behoeften op het vlak van de competenties

Inspecteurs moeten hetzelfde opleidingstraject doorlopen, ongeacht de gekozen school. De competenties die worden aangeleerd en het werkplekleren moeten zijn afgestemd op de operationele behoeften. De gestelde eisen zouden identiek moeten zijn en garanderen dat alle competenties goed worden beheerst.

2.4.1 Harmonisering van de inhoud van de opleidingsmodules

Sinds 2017 zijn technische comités opgericht voor een aantal domeinen. Zij moeten de ontwikkeling van de opleidingen coördineren en de programma's en het lesmateriaal harmoniseren. Ze worden gecoördineerd en gedragen door vertegenwoordigers van de ANPA en bestaan uit vertegenwoordigers van de politiescholen die belangstelling hebben voor de thema's die het college van de directeurs voorstelt (zie punt 3.2.2)⁵⁷.

In 2017 vroeg de ANPA in dat kader aan de scholen om haar de fiche van de cluster 'geweldbeheer' voor te leggen⁵⁸. Na analyse concludeerde ze dat de inhoud van de fiches varieerde en vaak zwak was. Bovendien waren de fiches van vijf scholen onvolledig of strookten ze niet met de vereisten

⁵⁶ Ministerieel besluit van 9 september 2021 tot bepaling van de datum van de inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 11 juli 2021 tot wijziging van diverse bepalingen inzake de selectie en de rekrutering van de personeelsleden van de politiediensten.

⁵⁷ Technische nota DRP/ANPA 2018/20922 van 26/10/2018: Proces Technisch Comité.

⁵⁸ ANPA, *Verslag kwaliteitsbewaking, Basisopleiding INP – Onderwijs geweldbeheersing in de erkende scholen, Clusterfiche 15*, april 2018.

van het ministerieel besluit. In vier scholen stemde het aantal uren of de inhoud niet exact overeen met wat wordt verwacht.

Het Rekenhof stelt vast dat de scholen elk de nadruk leggen op bepaalde aspecten van de opleiding naargelang van hun specifieke kenmerken, resources of infrastructuur. Hierdoor bestaat het risico dat de opleidingen een gebrek aan eenvormigheid vertonen.

Eén van de bezochte scholen besteedt bijvoorbeeld meer aandacht aan intrafamiliaal geweld dan in het programma is opgenomen. Een andere school, die een cursus verkeersdeontologie en rijvaardigheidstrainingen organiseert, heeft een rijsimulator aangeschaft. In een school waar inspecteurs worden opgeleid voor een welbepaalde politiezone, krijgen de aspiranten tot slot een andere opleiding dan hun collega's als het gaat over geweldbeheersing. De instructies die zij krijgen over het gebruik van hun wapen, stroken niet met de voorschriften van de Federale Politie (DRP en technisch comité).

De minister van Binnenlandse Zaken heeft overigens de verdeling per school meegedeeld van de uren die effectief worden besteed aan elk van de te verwerven competenties voor elke cluster⁵⁹. Alle scholen bereiken het totale aantal uren per cluster, maar de verdeling per competentie verschilt sterk van school tot school.

Sinds 1 oktober 2020, tot slot, worden de clusterfiches niet meer opgesteld door de scholen maar door de directeur van de DRP⁶⁰. In 2020, bij wijze van eerste stap naar inhoudelijke harmonisering, ontwikkelde de DRP een clusterfichemodel om de basisopleiding te omkaderen. Bedoeling is om tot één enkele fiche per cluster te komen voor alle scholen. Daartoe zal per cluster een werkgroep worden opgericht. In oktober 2021 werd een methodologie voor de inhoudelijke harmonisering voorgesteld door de DRP en gevalideerd door het coördinatiecomité van de geïntegreerde politie⁶¹. Bij het afsluiten van de auditwerkzaamheden hadden op één na alle scholen hun fiches teruggestuurd, ingevuld volgens het nieuwe model.

2.4.2 Evaluatie en actualisering van de opleiding

De DRP heeft de politiescholen bevraagd in 2017. Volgens acht van de negen scholen was de opleiding te kort om alle doelstellingen te halen. De duur en opeenvolging van de opleidingsmodules leiden tot een kalender die te beperkt is om de theorie te kunnen assimileren. Sommige scholen stelden voor om de uren per cluster te reorganiseren en de opleiding te verlengen tot een ideale duur van anderhalf jaar. De plaatsbezoeken aan de scholen en de gesprekken met de directies hebben de resultaten van die analyse bevestigd.

Een andere evaluatie uit 2017 die werd uitgevoerd door de Vaste Commissie van de Lokale Politie (VCLP), had betrekking op de verwerving van competenties. Er werd informatie verzameld bij

⁵⁹ Antwoord op de schriftelijke parlementaire vraag nr. 146 van de heer Senesael, van 24 oktober 2019, over de "Basisopleiding in de politiescholen".

⁶⁰ Artikel 7 van het koninklijk besluit van 13 januari 2020 en artikel 1, a) van het ministerieel besluit van 13 januari 2020 tot wijziging van het ministerieel besluit van 24 september 2015 houdende het onderwijs- en examenreglement betreffende de basisopleiding van de personeelsleden van het basiskader van de politiediensten.

⁶¹ Ingevolge de wet van 26 maart 2014 houdende optimalisatiemaatregelen voor de politiediensten werd een coördinatiecomité van de geïntegreerde politie opgericht. Het bestaat uit de voorzitter en de vicevoorzitters van de Vaste Commissie van de Lokale Politie (het "Bureau") en uit de leden van het directiecomité van de Federale Politie.

96 politiezones die inspecteurs in dienst namen die de nieuwe basisopleiding hadden gevolgd⁶². Eén van de verbeterpistes van die evaluatie bestond erin de opleiding meer toe te spitsen op de praktijk, individuele rollenspelen en actoren te laten tussenkomen die de aspiranten niet kenden.

De politiescholen krijgen ook feedback over de opleiding tijdens informele interacties met de politiezones of in het kader van vergaderingen van de opleidingsraden en de pedagogische comités (cf. [punt 3.2.4](#) en [punt 3.2.5](#)).

Het Rekenhof stelt vast dat er onderzoeken plaatsvonden, maar dat dit niet heeft geleid tot een mechanisme voor systematische herziening. Ten tijde van de auditwerkzaamheden hadden de Federale Politie en de politiescholen nog geen gevolg gegeven aan de evaluaties uit 2017. Een permanente evaluatie van de wijzigingen die moeten worden aangebracht aan de clusters lijkt nochtans noodzakelijk. Zo zou het onder meer mogelijk zijn een globaal opleidingstraject uit te tekenen waarin de functionele en de voortgezette opleidingen zijn vervat. De Federale Politie heeft de minister van Binnenlandse Zaken een actieplan rond de basisopleiding bezorgd. Dat actieplan voorziet onder meer in een evaluatie van de inhoud van de clusters in 2021 en 2022. De Federale Politie is van plan zich te baseren op de werkzaamheden van de technische comités (zie [hoofdstuk 4](#)). De Federale Politie geeft in haar antwoord aan dat de evaluatie van de inhoud van de clusters is opgestart.

2.4.3 Werkpleklerin

2.4.3.1 Evaluatie van het werkpleklerin

Vanaf de inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 24 september 2015 tot de invoering van de handleiding voor werkpleklerin in maart 2021, was het werkpleklerin *de facto* een exclusieve aangelegenheid van de scholen. In 2017 deed de DRP een rondvraag bij de politiezones om het werkpleklerin binnen de basisopleiding te evalueren⁶³. De globale tevredenheidsgraad van de politiezones die op de rondvraag antwoordden, bedroeg amper 53 %. De voornaamste problemen hielden verband met de beperkte duur van het werkpleklerin, de afwezigheid van een begeleider voor de omkadering van de aspiranten, de moeilijkheden in verband met het onthaal en de feedback.

De rondvraag bij de politiescholen in diezelfde periode leidde tot vergelijkbare resultaten. De scholen wezen ook op de moeilijkheid om werkpleklerin te organiseren op basis van de beoogde doelstellingen, of de status van tweede of derde man voor de aspirant die hem, naargelang van de effectieve verantwoordelijkheden, tot actor of observator maakt.

De plaatsbezoeken aan scholen en de gesprekken van het Rekenhof met de directies hebben bevestigd dat die problemen nog niet van de baan zijn. Toen ze daarover werd bevraagd, benadrukte de VCLP ook het gebrek aan duidelijkheid voor de politiezones (vaak is er verwarring met de stage), het gebrek aan vorming in verband met de evaluatie bij de begeleiders, het feit dat de activiteiten van de aspiranten zich in sommige zones beperken tot observaties, de grote verscheidenheid

⁶² Het ging om 555 inspecteurs. Aan hun mentor werd gevraagd dezelfde vragenlijst in te vullen. Van de 1.110 personen hebben er 152 gereageerd, d.i. 13,7 %. De respons was dus laag.

⁶³ Evaluatie van het werkpleklerin binnen de basisopleiding voor inspecteurs bij de politiezones. Rondvraag bij de 188 politiezones via een elektronisch formulier in februari 2017. Respons: 84/188, d.w.z. dat 44,7 % antwoordde. Nagenoeg de helft van de respondenten (46 %) had al één of meer aspiranten begeleid in het kader van werkpleklerin op het terrein.

aan praktijken en het gebrek aan opvolging in de zones van de activiteiten die moeten worden ontplooid om de theoretische kennis in de praktijk toe te passen.

2.4.3.2 Praktijken in de scholen

Bij gebrek aan richtlijnen van de Federale Politie hebben de scholen zelf een programma voor werkpleklers ontwikkeld sinds 2015. Tijdens de plaatsbezoeken aan de scholen heeft het Rekenhof vastgesteld dat de scholen een uiteenlopende aanpak en organisatie hanteren.

In de school van West-Vlaanderen is het werkpleklers bijvoorbeeld gespreid over drie momenten in het opleidingsjaar: een paar dagen bij het begin van de opleiding om te ontdekken hoe een politiezone georganiseerd is; drie weken zodra de aspirant een wapen begint te dragen en dus de basiskennis over geweldbeheersing heeft verworven; en drie weken interventies (als derde man). In de provincie Namen verloopt het werkpleklers in vier fases: twee dagen na twee maanden opleiding; een week (inclusief een weekend) na de zesde maand opleiding, en op het einde van de opleiding tweemaal twee weken met tussenin *workshops* om dieper in te gaan op de punten die een probleem waren voor de aspiranten.

2.4.3.3 Handleiding voor werkpleklers

Ten tijde van de auditwerkzaamheden bakende een werkgroep onder leiding van de ANPA de nadere regels af voor de organisatie van werkpleklers overeenkomstig het koninklijk besluit van 24 september 2015. Een handleiding die in september 2020 werd gefinaliseerd, kreeg het fiat van alle instanties en is van toepassing sinds maart 2021.

De handleiding herinnert aan het concept en de doelstellingen van werkpleklers, en aan het regelgevende kader. Ze beschrijft de rollen en de verantwoordelijkheden van alle betrokken actoren en bevat aanbevelingen over de uitvoering van de opdrachten in het kader van werkpleklers, de concrete organisatie ervan, de feedback voor de aspiranten en de evaluatie van de locaties voor werkpleklers door de scholen. De handleiding preciseert dat de scholen de feedback en de evaluatie naar eigen goeddunken mogen organiseren, en dat ze moeten bepalen hoe vaak en op welke momenten er periodes van werkpleklers worden ingelast.

De handleiding pleit ervoor om het werkpleklers op diverse locaties te organiseren, maar in de praktijk blijft het lastig om locaties te vinden. Het koninklijk besluit van 21 juli 2021 dat diverse bepalingen in verband met de selectie en aanwerving van personeelsleden voor de politiediensten wijzigt, zou een uitweg kunnen bieden. De kandidaten moeten voortaan immers een dienst kiezen voor hun eerste aanwijzing alvorens ze de opleiding mogen aanvatten. Die dienst zal dan de voornaamste locatie zijn voor het werkpleklers van de aspiranten.

Het Rekenhof stelt vast dat er pas in 2020 een handleiding kwam voor de organisatie van werkpleklers, ondanks de normen die sinds 2015 van kracht zijn, en dat de handleiding pas sinds maart 2021 van toepassing is. Het stelt vast dat in de handleiding is bepaald dat de scholen die opleiding naar eigen goeddunken mogen organiseren. De DRP moet bijgevolg kunnen evalueren of de door de scholen ingestelde organisatie (de momenten en de keuzes qua uit te voeren opdrachten) effectief aan alle aspiranten een gelijkwaardige en kwaliteitsvolle manier van werkpleklers biedt. De praktijken moeten ook permanent worden geëvalueerd om de inhoud van de

handleiding mee te laten evolueren en ervoor te zorgen dat er gemeenschappelijke maatregelen komen voor concrete problemen.

In haar antwoord deelt de Federale Politie mee dat momenteel wordt nagedacht over de concrete organisatie van het werkplekleren voor aspirant-inspecteurs die zullen terechtkomen in een affectatie-eenheid van de Federale Politie via een gestandaardiseerd parcours. Die denkoefening wordt gecoördineerd door de DRP en zou kunnen worden verruimd naar de hele geïntegreerde politie.

2.4.4 Nadere regels voor de evaluatie van de aspiranten

2.4.4.1 Uiteenlopende evaluatiepraktijken

Omdat was vastgesteld dat de slaagcijfers uiteenliepen na de eerste zittijd van blok 2⁶⁴, heeft de DRP de methodes vergeleken die de scholen hanteren om aspiranten te evalueren⁶⁵. Die vergelijking heeft aangetoond dat er verschillen zijn op het vlak van het soort examens, de duur, de voorbereiding, de mogelijkheid om documentatie te gebruiken en de uitvoering (alleen of per twee). De scholen reageerden in juni 2019 door te benadrukken dat de uiteenlopende werkwijzen zijn ingegeven door pedagogische keuzes, maar dat het belangrijkste is dat ze stroken met de opleidingsdoelstellingen.

Het Rekenhof is van oordeel dat de DRP ervoor moet kunnen zorgen dat alle nadere evaluatieregels garanderen dat op eenzelfde manier wordt bekeken voor alle aspiranten of ze de competenties beheersen.

2.4.4.2 Wijziging van de slagingsvoorwaarden

Het koninklijk besluit van 13 januari 2020⁶⁶ heeft tot doel de slagingskansen van de aspiranten te verhogen. De reglementaire wijziging maakt het voor de jury immers mogelijk om voor te stellen dat de aspirant slaagt, ook al faalde hij voor diverse clusters van blok 1. Die doelstelling, die expliciet is verwoord in het verslag aan de Koning van het besluit, botst met de doelstelling die tegemoet wil komen aan de selectieve vereisten van het politie-opleidingsproces.

In haar antwoord staat de Federale Politie achter het koninklijk besluit dat tot doel had de basisopleiding voor inspecteurs dichter te laten aanleunen bij het reguliere onderwijs en af te stappen van een rigide wiskundige logica waarbij aspiranten afvielen om redenen die ze niet logisch acht. Ze is van oordeel dat de kwaliteit van de opleiding niet in het gedrang komt door de mogelijkheid van individuele deliberaties zoals in de academische wereld.

Een rapport van de Federale Politie uit 2011 over plaatsbezoeken aan de politiescholen merkte al op dat de slagingspercentages erg hoog waren, waardoor de indruk ontstond dat de evaluatie niet

⁶⁴ Die problematiek werd besproken tijdens de vergadering van het college van de directeurs van de politiescholen in november 2018.

⁶⁵ De schriftelijke examens voor de clusters van blok 1, de schriftelijke en/of mondelinge en/of praktische examens voor de clusters van blok 2, de transversale clusters en de geïntegreerde proef.

⁶⁶ Het verslag aan de Koning stelt: "Het is belangrijk dat deze mogelijkheden vanaf 1 oktober 2019 van toepassing zijn aangezien dit een versoepeling is in het voordeel van de aspiranten, gelet op het vrij hoge misluktingspercentage aan het einde van de eerste promotie en aangezien het een verzoek betreft van de vakorganisaties".

echt selectief van aard was⁶⁷. De Federale Politie stelt echter dat ze voorstander is van een versoepeling van de regels om te slagen voor blok 1. Dat blok omvat immers vooral theoretische kennis: de studenten moeten vooral aantonen dat ze kunnen studeren. Ter herinnering: de clusters van blok 1 moeten de aspiranten kennis bijbrengen over de structuur van de Staat, de bestuurlijke en rechterlijke organisatie in België, de algemene rechtsbeginselen, de wet op het politieambt, de wegcode en de politiedeontologie, m.a.w. theoretische kennis die onmisbaar is om het ambt te kunnen uitoefenen. Die elementen zijn een onlosmakelijk onderdeel van de opleiding en essentieel voor de vorming van de inspecteurs.

Wat de selectieve aard van de basisopleiding betreft, benadrukt de Federale Politie in haar antwoord dat het potentieel van een kandidaat wordt beoordeeld op het moment van de selectie. Het is de rekrutering die selectief is, niet de opleiding.

Het Rekenhof is van oordeel dat de criteria die worden gehanteerd bij de selectie van de laureaten niet dezelfde zijn als deze waarmee de opgedane kennis van de basisopleiding wordt geëvalueerd. Als een aspirant slaagt na afloop van het opleidingstraject, moet dat volgens het Rekenhof het niveau van kennis, vaardigheden en attitudes weerspiegelen die de functie vereist. Het principe hanteren dat de selectie belangrijker is dan de evaluatie na afloop van de opleiding, ondergraaft die opleiding. Het Rekenhof herinnert er overigens aan dat het laatste project om de basisopleiding te hervormen ernaar streefde de politieopleiding af te stemmen op het reguliere onderwijs dat wordt georganiseerd door de gemeenschappen (zie punt 3.1.1.4), waarbij de studenten aan eindtermen moeten voldoen en er wordt gewerkt met certificerende beoordelingen.

2.4.5 Stage

Het koninklijk besluit van 24 april 2014⁶⁸ heeft de stage ingevoerd als overgangsmaatregel⁶⁹. Op het moment dat het besluit in werking trad, werd een werkgroep immers belast met de evaluatie van het instrument. De conclusies van de werkgroep hadden moeten resulteren in een aanpassing van de regelgeving. Aangezien die aanpassingen niet werden doorgevoerd in 2017, werd de overgangsmaatregel van 2014 in 2018 verlengd⁷⁰ tot 1 januari 2020. Uiteindelijk werd de stage, door een koninklijk besluit van 24 november 2020⁷¹, niet langer als overgangsmaatregel bestempeld en werd er geen tijdslimiet meer aan gekoppeld⁷².

⁶⁷ Verslag van het comité van experts uit 2011 in het kader van het project "Politie, een lerende organisatie" (zie punt 3.1.1.2 en bijlage 1).

⁶⁸ Koninklijk besluit van 24 april 2014 tot invoering van een stage voor de personeelsleden van het basiskader van de politiediensten. De tekst was van toepassing op de aspirant-inspecteurs van politie die hun opleiding hadden aangevat op 1 september 2013 en uiterlijk vóór 1 januari 2017.

⁶⁹ In het verslag aan de Koning staat immers: "Dit besluit voegt een stage in voor de benoemde personeelsleden van het basiskader van de politiediensten. Het betreft een overgangsmaatregel in afwachting van de conclusies van de werkzaamheden die een verbetering van de basisopleiding van de personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten beogen. [...] In een tweede fase, wanneer de conclusies van de voormelde werkzaamheden zullen gekend zijn, zal er worden beslist over de positionering van de stage van zes maanden, tijdens of na de basisopleiding, evenals over de uitbreiding van die stage tot de andere kaders van het operationeel kader, en dit rekening houdende met de evaluatie van de stage bedoeld in dit besluit".

⁷⁰ Koninklijk besluit van 18 januari 2018 betreffende de stage van de personeelsleden van het basiskader van de politiediensten.

⁷¹ Koninklijk besluit van 24 november 2020 tot wijziging van het koninklijk besluit van 24 april 2014 tot invoering van een stage voor de personeelsleden van het basiskader van de politiediensten.

⁷² Het argument dat in het verslag aan de Koning wordt aangehaald, is dat "het project voor de herziening van de opleiding van de veiligheidsberoepen (momenteel uitsluitend gericht op het politieonderwijs) (nog) niet [is] afgerond".

De analyses van de werkgroep hebben niet tot enige aanpassing van de regelgeving geleid. Het Rekenhof stelt vast dat die evaluatie nochtans tot doel had duidelijk te maken welke organisatorische problemen er waren en de stagekalender te verbeteren, onder meer wat betreft het verloop ervan tijdens de opleiding. Het verslag aan de Koning in het koninklijk besluit van 24 november 2020 stelt echter dat die laatste niet steunt op die evaluatiewerkzaamheden. Volgens de DRP zou de stage echter opnieuw worden geëvalueerd in 2021.

Het Rekenhof stelt vast dat een handleiding voor de stage, die dateert van augustus 2014, commentaar en uitleg geeft bij de reglementaire bepalingen ervan. Er is geen enkele instantie aangeduid om de kwaliteit van de stages in het algemeen te evalueren, maar de coördinator van het technisch comité ‘Basisopleiding’ is de deskundige op het vlak van de stage. Volgens de DRP bepaalt het door de Federale Politie goedgekeurde actieplan 2021-2024 van de DRP dat eind 2021 interviews en feedbackmomenten over de stage zullen worden ingevoerd in de scholen om de banden tussen de politiediensten, de nieuwe inspecteurs en de scholen aan te halen. In haar antwoord stelt de Federale Politie dat die regeling zou worden opgenomen in de stagehandleiding, waarover vervolgens zou worden overlegd met de sociale partners.

Het Rekenhof stelt vast dat de rol van de scholen in deze etappe van de stage beperkt is tot het bezorgen van het beknopte evaluatieverslag over de volledige vorming van de stagiair aan de politiedienst⁷³. In haar antwoord verduidelijkt de AIG dat de paritaire commissie, waar de bezwaarschriften worden ingediend, moet vaststellen dat het evaluatieverslag onbruikbaar is, laattijdig wordt bezorgd of zelfs achterwege blijft. De AIG is overigens van mening dat de adviesvoorstellen die de paritaire commissie na afloop van een bezwaar over de stage kan formuleren, verruimd zouden moeten worden om flexibeler te kunnen antwoorden op de problemen die zich stellen.

2.5 Vaststellingen, conclusies en aanbevelingen

Het Rekenhof heeft onderzocht of de politie in staat is tegemoet te komen aan de behoeften op het vlak van de basisopleiding voor politie-inspecteurs. Het heeft eerst de fases van het opleidingsproces beschreven en vervolgens onderzocht of de behoeften werden ingelost op het vlak van de human resources, de termijnen en de beheersing van de competenties.

2.5.1 Vaststellingen en conclusies

- Er is veel vooruitgang geboekt bij het verzamelen van de gegevens die worden gebruikt voor de opmaak van de meerjarenvooruitzichten inzake behoeften aan nieuwe inspecteurs (stijging van het antwoordpercentage van de politiezones).
- Het aantal inspecteurs dat wordt aangeworven, varieert van jaar tot jaar op basis van de slagingspercentages na afloop van de selectie. Die liggen altijd lager dan de beoogde doelstelling.
- De verdeelsleutel waarin is voorzien door het regelgevende kader en die de aspiranten spreidt over de scholen strookt niet met de werkelijke toelatingen.
- De Directie van het Personeel (DRP) heeft geen informatie over de werkelijke onthaalcapaciteit van de scholen.
- Heel wat inspecteurs doen langer dan twaalf maanden over de opleiding. De effectieve duur van de opleiding wordt bovendien niet systematisch opgevolgd.

---

⁷³ Artikel V.II.10 van het koninklijk besluit RPPol, zoals gewijzigd door het koninklijk besluit van 24 april 2014.

- De beroepstermijnen in geval van een afwijzing werden weliswaar verminderd (gemiddeld 90 dagen in 2020 tegenover 128 in 2018), maar bij 5 % van de aspiranten kan het om abnormaal lange termijnen gaan. Dit zou kunnen worden verklaard door de onvoldoende kwaliteit (fundamentele en minder fundamentele mankementen) van de dossiers die de scholen indienen bij de DRP. Voorts beschikt de DRP niet over systematische informatie over de redenen voor de afwijzingen.
- Een koninklijk besluit dat na de auditwerkzaamheden werd goedgekeurd bevat de bepalingen die de problematiek van de tijdelijke toewijzing van aspiranten aan de reservepool ATA (*affectation temporaire*/tijdelijke affectatie) zouden moeten indijken, door aspiranten systematisch toe te wijzen in een dienst of politiezone vóór ze aan de opleiding beginnen.
- De competenties waarover inspecteurs moeten beschikken, werden gedefinieerd in het kader van de hervorming van 2015 maar er werd niet voorzien in enige periodieke herziening van die competenties in het licht van de evolutie van het ambt. Bovendien varieert de inhoud van de opleidingsmodules van school tot school. Een actieplan voor de opleiding voorziet in 2021-2022 in een analyse van de opleidingsmodules (clusters).
- De organisatie van het werkplekleren varieert van school tot school en de handleiding die in 2020 werd opgesteld om het werkplekleren te omkaderen, geeft de scholen de mogelijkheid om het werkplekleren zelf te organiseren.
- De methodes om aspiranten te evalueren, verschillen sterk van school tot school.
- De versoepeling van de regels om te slagen verhoogt de slaagkansen van de aspiranten maar dreigt te botsen met de kwaliteitsvereisten.
- Het evaluatieverslag van de stage, dat de stage moest bestendigen en een eind moest maken aan de overgangsregeling, is er niet gekomen.
- Er is geen centrale instantie die kan toezien op een homogenisering van de praktijken en de kwaliteit van de stage.

Het Rekenhof concludeert dat de beoogde doelstellingen op het vlak van aan te werven inspecteurs niet worden gehaald. De verdeelsleutel die de aspiranten over de scholen spreidt, dateert bovendien van 2007 en moet worden herzien. De termijnen waarbinnen inspecteurs ter beschikking moeten worden gesteld van de politiediensten, worden niet in acht genomen. Tot slot heeft de hervorming van 2015 een aantal aspecten van de basisopleiding voor inspecteurs verduidelijkt maar bestaan er nog hiaten op het vlak van de actualisering (om in te spelen op de evolutie van het ambt), de evaluatie van de normen en procedures, en de pedagogische keuzes van de scholen. Hoewel de mobiliteit van inspecteurs tussen de politiediensten één van de doelstellingen van de basisopleiding is, hebben de scholen veel vrijheid om die opleiding inhoudelijk in te vullen en te organiseren, zonder dat die vrijheid wordt afgebakend om een kwaliteitsvolle basisopleiding te garanderen in het hele land. Het Rekenhof is van oordeel dat het risico dat niet alle aspiranten een gelijkwaardige opleiding krijgen of dat hun verworvenheden niet op gelijkwaardige wijze worden beoordeeld, niet onder controle is.

In haar antwoord stelt de AIG dat de coronacrisis merkbaar een impact had op de kwaliteit van de opleiding: praktijkoefeningen over geweldbeheer en genegotieerd beheer van de publieke ruimte die werden geannuleerd, afwezigheid van een *business continuity plan*, onlinelessen waarbij de docent de cursisten niet (altijd) ziet, geen of onvolledig werkplekleren, aanpassing van de (eind)examens, geen evaluatie van bepaalde competenties enz. Het Rekenhof is van oordeel dat rekening moet worden gehouden met de impact van die elementen op het terrein, om de kwaliteit te garanderen van de opleiding voor alle aspiranten.

2.5.2 Aanbevelingen

Thema	Aanbevelingen	Gericht aan
Behoeften aan personeel	1 Het ministerieel besluit dat de aspiranten over de scholen spreidt, actualiseren, om rekening te houden met de behoeften van de politiediensten en met de werkelijke toelatingen in de scholen	Minister van Binnenlandse Zaken
Behoeften op het vlak van de termijnen	2 Gevalen waarin de opleiding langer dan twaalf maanden duurt, opvolgen en analyseren, en daarbij onder meer rekening houden met het niveau van de vereisten bij de selectieproeven	Federale Politie
Behoeften op het vlak van de competenties	3 Onderzoeken waarom aspiranten afvallen, om de oorzaken te achterhalen	Federale Politie
	4 De afwijzingsprocedure omkaderen om ervoor te zorgen dat die volgens de voorwaarden verloopt (motivering van de voorstellen en beslissingen) en dat de reglementaire termijnen worden nageleefd (kennisgeving en beslissing)	Federale Politie
	5 Het opleidingsprogramma evalueren en herzien in het licht van de competenties die elke inspecteur moet hebben wanneer hij zijn loopbaan start in een politiedienst	Geïntegreerde politie Vast orgaan (zie aanbeveling 9)
	6 Ervoor zorgen dat de opleiding op homogene wijze wordt uitgevoerd, wat ook geldt voor de organisatie van het werkplekleren en de nadere regels voor de evaluatie	Federale Politie
	7 De stage evalueren, zoals oorspronkelijk was vooropgesteld, en er lessen uit trekken om de regeling te verbeteren (onder meer wat betreft het tijdstip ervan, vóór of na de benoeming, en de homogenisering van de praktijken)	Federale Politie
	8 Centrale ondersteuning bieden om diensten die stagiairs ontvangen, te helpen en te omkaderen, en een homogene kwaliteit garanderen	Federale Politie

Hoofdstuk 3

Coördinatie en controle van de kwaliteit van de basisopleiding voor politie-inspecteurs

In dit hoofdstuk gaat het Rekenhof na of de politie voldoende coördinatie- en omkaderingsmechanismen heeft uitgebouwd om een kwaliteitsvolle politieopleiding te verzekeren. Die mechanismen zijn immers essentieel in de context van een gedecentraliseerde basisopleiding.

Voorafgaand aan die evaluatie onderzoekt het de doelstellingen en de visie waarop de organisatie en de omkadering van de initiële opleiding van de politie-inspecteurs zijn gebaseerd. Een van de doelstellingen bestaat erin tot voldoende harmonisering te komen om te waarborgen dat alle nieuwe inspecteurs over gemeenschappelijke basiskennis beschikken om hun mobiliteit en de coherentie van het politietoetreden op het terrein mogelijk te maken.

3.1 Strategische langetermijnvisie van de opleiding

Door de opleiding te decentraliseren benadrukte de wetgever de noodzaak aan coördinatie en homogeniteit. De erkende scholen beschikken over veel autonomie om de opleiding te organiseren. De vraag naar coördinatie is bijgevolg heel vlug gerezen in de parlementaire werksaamheden in verband met de opvolging van de politiehervorming. De Federale Politieraad⁷⁴ merkt in zijn advies van 24 november 2006 op dat de wet van 7 december 1998 de opleidingsinstanties op provinciaal niveau verankert, en dat die decentralisatie impliceert dat er verder moet worden gestreefd naar het handhaven van kwaliteitsvolle en evenwaardige opleidingen⁷⁵. In zijn verslag van mei 2009 herinnert de raad aan dat spanningsveld tussen decentralisatie en coördinatie⁷⁶.

De regelgeving bepaalt ook dat *“de ontwikkeling van de opleiding moet berusten op een globale, systematische en langetermijnvisie met betrekking tot de ontwikkeling van de competenties van het personeel”*⁷⁷.

De regelgeving⁷⁸ stipt de doelstellingen aan van de basisopleiding voor inspecteurs:

- aspiranten de mogelijkheid bieden de professionele competenties te verwerven die samenhangen met het uitoefenen van het politieambt in het basiskader;

⁷⁴ De Federale Politieraad is opgericht door het koninklijk besluit van 3 november 2001. Hij verleent advies aan de ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie, en staat ook in voor de globale evaluatie van de werking en de organisatie van de Federale Politie en van de Lokale Politie.

⁷⁵ Federale Politieraad, *Advies Federale Politieraad inzake opleiding*, 24 november 2006, www.politie.be.

⁷⁶ Federale Politieraad, *Evaluatie 10 jaar politiehervorming*, 29 mei 2009, www.politie.be.

⁷⁷ Artikel IV.11.8 van het koninklijk besluit RPPol.

⁷⁸ Artikel IV.11.5 tot 7 van het koninklijk besluit RPPol; artikel 3 van het koninklijk besluit van 24 september 2015 betreffende de basisopleiding van de personeelsleden van het basiskader van de politiediensten.

- de mogelijkheid bieden een loopbaan te starten in elke niet-gespecialiseerde betrekking van het kader en bijdragen tot de mobiliteit van het personeel;
- zich aanpassen aan de prioriteiten van de politieorganisatie, aan de evoluties van het ambt van politieagent en aan de behoeften van de bevolking en de autoriteiten.

3.1.1 Projecten voor de hervorming van de opleiding

Tussen 1998 en 2020 werden heel wat diagnoses, analyses, aanbevelingen en plannen uitgewerkt om de basisopleiding voor de politie te doen evolueren.

3.1.1.1 Politiehervorming en evaluaties (1998-2009)

Verschillende instanties hebben de politiehervorming regelmatig geëvalueerd. In 2002 benadrukt de Commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden van de Senaat in haar aanbevelingen de kwesties van de uniformisering, de continuïteit en de professionalisering van de opleiding⁷⁹. Tussen 2003 en 2007 heeft de Commissie ter begeleiding van de politiehervorming op lokaal niveau⁸⁰ drie verslagen opgesteld waarin de voortgang van de hervorming werd geëvalueerd. In haar tweede verslag wees die commissie op de inzet die samenhangt met de financiering van en de controle op de kwaliteit van de opleiding. Wat de opleiding betreft, heeft het Comité P tussen 2002 en 2009 aanbevelingen geformuleerd om het opleidingsproces te moderniseren en te professionaliseren⁸¹.

Tabel 3 – Aanbevelingen 2002-2009 van het Comité P

Thema	Aanbevelingen
Kwaliteit van de opleiding	<ul style="list-style-type: none"> • Competentieprofielen opstellen die worden geoperationaliseerd in te behalen eindtermen • Beschikken over kwaliteitsnormen die focussen op wat een afgestudeerde aspirant moet kennen, kunnen en willen • De pedagogische kwaliteiten van de docenten op peil houden en periodiek evalueren • De opleidingen periodiek laten evalueren door een autonoom orgaan
Externe acties	<ul style="list-style-type: none"> • De niet-politionele wereld betrekken bij de basisopleiding • Nauwer aanleunen bij het regulier onderwijs bij de organisatie van de opleidingen • De politieopleiding inbedden in de bachelor-masterstructuur om te komen tot een externe valorisatie via diplomagelijkwaardigheid
Inhoud van de opleidingen	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzien in specifieke opleidingen in de volgende domeinen: gebruik van bepaalde ICT-tools, beheersing van crisissituaties, deontologie, multiculturalisme en kansarmoede, intrafamiliaal geweld, gebruik van bepaalde geweldbeheersingstechnieken, gebruik van vuurwapens
Evaluatie	<ul style="list-style-type: none"> • Organisatie van één enkel eindexamen om de opleidingen die worden gegeven in de verschillende scholen te valideren en geleidelijk aan te harmoniseren

Bron: Rekenhof, op basis van de informatie van het Comité P

⁷⁹ Senaat, 17 december 2002, *De hervorming van de politiediensten*, aanbevelingen van de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden, parlementair document nr. 2-1188/1, www.senate.be.

⁸⁰ Deze commissie werd opgericht door het koninklijk besluit van 21 maart 2003 betreffende de Commissie ter begeleiding van de politiehervorming op lokaal niveau.

⁸¹ Vast Comité van Toezicht op de Politiediensten, *Jaarverslag 2010*, p. 60-61, <https://comitep.be>.

In 2006 heeft de Federale Politieraad aanbevelingen⁸² geformuleerd over de decentralisatie van de opleidingen, de kwaliteit en de uniformisering van die opleidingen, de noodzaak om relaties met de buitenwereld te ontwikkelen en een globale strategie te definiëren (zie tabel 1 in [bijlage 1](#) voor een samenvatting van de aanbevelingen).

In die periode worden verschillende teksten, wetten en besluiten aangenomen, die verband houden met de algemene voorwaarden van de basisopleiding en de structuur en de financiering van de opleiding (zie [tabel 2](#) in [bijlage 1](#)).

3.1.1.2 Integratie van de opleiding in een HR-beleid (2009-2012)

Het project “Politie, een lerende organisatie” wil het politieonderwijs vernieuwen en de kwaliteit ervan verbeteren⁸³. Drie vaststellingen liggen aan de basis ervan: het ontbreken van een op de arbeidsmarkt erkend diploma aan het einde van de opleiding, het feit dat de opleiding niet openstaat voor de niet-politionele wereld en de noodzaak om de opleiding te laten berusten op kwaliteitsnormen. De kwaliteit van de opleiding werd geëvalueerd (voor meer preciseringen, zie [tabel 3](#) in [bijlage 1](#)).

Ondanks de systematische aard en de kwaliteit van de evaluatiemethode heeft dat project niet geleid tot enig actieplan om de organisatie van de opleiding te verbeteren.

3.1.1.3 Plan tot optimalisatie van de politiediensten (2013-2017)

In 2013 heeft de minister van Binnenlandse Zaken een plan tot optimalisatie van de politiediensten opgesteld⁸⁴. Dat plan bevat een luik over de basisopleiding dat beoogt de opleiding aan te passen aan de operationele vereisten en aan de verwachtingen van het personeel. De evoluties in die periode betreffen hoofdzakelijk de inhoud van de basisopleiding via competentieclusters, werkplekleren en de invoering van een stage van zes maanden na de basisopleiding.

3.1.1.4 Opleiding in het veiligheidsonderwijs (2017-2019)

Het project van de minister van Binnenlandse Zaken met als titel “Politieonderwijs binnen het veiligheidsonderwijs”⁸⁵ wil vooral een antwoord bieden voor de behoeften op het vlak van onderwijs op het terrein en de kwaliteit van het politieonderwijs verbeteren. Het wil ook de politieopleiding (en de veiligheidsopleiding) afstemmen op het regulier onderwijs dat wordt georganiseerd door de gemeenschappen en het uitreiken van erkende diploma's dat daaruit voortvloeit. Het wil tot slot overkoepelende structuren voor regionale coördinatie van de politiescholen invoeren. Dat project werd niet gerealiseerd. Toen de audit werd uitgevoerd, leek dat project geen prioriteit meer te zijn.

⁸² Federale Politieraad, *Advies Federale Politieraad inzake opleiding*, 24 november 2006, www.politie.be, alsook zijn *Evaluatie 10 jaar politiehervorming*, 29 mei 2009, www.politie.be; Brice De Ruyver, *Tien jaar politiehervorming: een proeve tot evaluatie van de evaluatie. Evaluatie van 10 jaar politiehervorming: terugkijken in het verleden en vooruitkijken in de toekomst*, Maklu, Antwerpen, 2010, p. 115-129, <https://biblio.ugent.be>.

⁸³ Parl. St. Kamer, 4 april 2012, [DOC 53 2138/001](#), *Hoorzittingen over de kwaliteit van de politieopleidingen*, verslag namens de Commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt, uiteenzetting van Sofie De Kimpe, projectcoördinator, p. 4 e.v., www.dekamer.be.

⁸⁴ Plan tot optimalisatie van de politiediensten, 8 juli 2013.

⁸⁵ Parl. St. Kamer, 28 oktober 2016, [DOC 54 2111/007](#), *Algemene beleidsnota. Federale politie en geïntegreerde werken*, p. 61, www.dekamer.be.

Na afloop van die periode werden wijzigingen waartoe in 2015 werd beslist doorgevoerd in de organisatie en de evaluatie van de opleidingen⁸⁶.

3.1.2 Geen strategische visie gedefinieerd

Uit de parlementaire debatten en de doelstellingen van de hervormingen blijkt hoe belangrijk de opleiding is als hefboom voor de werking van een geïntegreerde politie op twee niveaus. Sinds een kleine twintig jaar blijkt uit de evaluaties dat er in verschillende mate nood is aan een betere kwaliteit, opvolging en homogeniteit van de opleiding. Ze benadrukken ook dat een langetermijnvisie moet worden gedefinieerd voor die opleiding en dat er een externe evaluatie moet komen.

De betrokken actoren houden er een verschillende visie op na wat de vorm en de looptijd van de basisopleiding betreft. Deze wordt enerzijds gezien als een interne beroepsopleiding van de politiediensten en anderzijds als een opleiding die moet worden afgestemd op de bachelor-masterstructuur.

Het Rekenhof wijst op de moeilijkheden om de opeenvolgende hervormingsprojecten door te voeren. Het project “Politie, een lerende organisatie”, dat de opleiding wilde integreren in het loopbaanbeheer en het HR-beleid, werd niet tot een goed einde gebracht. Recenter werden verschillende projecten opgestart op organisatorisch vlak (creatie van regionale coördinatiestructuren) en pedagogisch vlak (afstemmen van het politieonderwijs op het door de gemeenschappen georganiseerde reguliere onderwijs). Voor die initiatieven werden werkgroepen opgericht, maar werd heel weinig geconcretiseerd. Het Rekenhof stelt bovendien een gebrek aan continuïteit vast tussen de opeenvolgende initiatieven. Het ondervond ook moeilijkheden om informatie te verkrijgen over de laatste beoogde hervorming⁸⁷.

Volgens de Federale Politie zijn de projecten “Politie, een lerende organisatie” en “Politieonderwijs binnen het veiligheidsonderwijs” niet tot een goed einde gebracht omdat de politieke wil ontbrak om ze voort te zetten. In haar verslag 2019-2020 aan de Federale Politieraad stelt de AIG dat de laatste initiatieven niet tot een goed einde werden gebracht doordat de voorafgaande voorwaarden een struikelblok blijken voor een goede afloop. Ze voegt eraan toe dat eerst werk moet worden gemaakt van een gemeenschappelijke en gedeelde visie over de toekomst van een politie-opleiding die is afgestemd op de behoeften van de sector, voordat nieuwe initiatieven worden gelanceerd of voortgezet.

Om de doelstellingen van de politieopleiding te halen, rekening houdende met de logica van decentralisatie en coördinatie, moet de basisopleiding gebaseerd zijn op een strategische visie en een actieplan om die visie te kunnen concretiseren. Die langetermijnvisie, die een toekomstperspectief moet uittekenen en daarbij rekening houdt met de pedagogische, organisatorische en financiële aspecten van de opleiding, ontbreekt echter. Om te kunnen worden bestendigd, zou ze bovendien moeten worden ontwikkeld en opgevolgd door een vast orgaan dat de actoren en de voornaamste begunstigden van de basisopleiding vertegenwoordigt.

⁸⁶ Koninklijk besluit van 13 januari 2020 tot wijziging van verschillende teksten betreffende de basisopleiding van de personeelsleden van het basiskader van de politiediensten en ministerieel besluit tot wijziging van het ministerieel besluit van 24 september 2015: de wijzigingen betreffen hoofdzakelijk de slagingsvoorwaarden van blok 1 (zie punt 2.4.4.2).

⁸⁷ “Politieonderwijs binnen het veiligheidsonderwijs”, zie punt 3.1.1.4.

In haar antwoord stelt de Federale Politie dat het Coördinatiecomité van de Geïntegreerde Politie (CCGPI), met inbreng van de voorstellen van de DGR/DRP, beter in staat zou zijn die opdracht te vervullen.

Het Rekenhof deelt dit standpunt niet. Het tegelijkertijd representatieve als permanente karakter van de instantie waarvan het de oprichting aanbeveelt, is niet enkel verantwoord gezien de moeilijkheden die het tijdens zijn audit ondervond om informatie te verkrijgen over de verschillende hervormingsprojecten, maar ook om de coherentie en het voortbestaan van de initiatieven te garanderen. Om die representativiteit te waarborgen, zou de instantie moeten bestaan uit interne vertegenwoordigers van de (Federale en Lokale) politie alsook uit belanghebbenden: het openbaar ministerie, het college van de directeurs van de politiescholen, vertegenwoordigers van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie. De aanwezigheid van deskundigen van buiten de politie zou ook kunnen worden overwogen.

Uit de laatste gesprekken tijdens de audit blijkt dat de Federale Politie een langetermijnvisie wil definiëren voor de opleiding en daarbij rekent op de invoering van de beheerscontracten tussen de scholen en de minister van Binnenlandse Zaken (zie [punt 3.3.3](#)).

3.2 Actoren van de omkadering en de kwaliteitscontrole van de basisopleiding

3.2.1 Federale Politie

Bij de Algemene Directie van het Middelenbeheer (DGR) van de Federale Politie zijn momenteel twee entiteiten actief op het vlak van de basisopleiding: de Directie van het Personeel (DRP) en de Nationale Politieacademie (ANPA) die ervan afhangt. De ANPA is bevoegd voor de pedagogische omkadering van de scholen en de DRP voor de financiële omkadering.

Dat de ANPA bij dit proces is betrokken, is het gevolg van diverse hervormingen die bij de Federale Politie werden doorgevoerd. In 2008 kwam de ANPA tot stand door een fusie tussen de federale school en de directie van de opleiding. In 2016, in het kader van de optimalisering van de politiediensten, werd de ANPA een dienst van de DRP. De ANPA heeft de opdrachten overgenomen van de twee instanties waaruit ze is voortgevloeid. De Federale Politie verduidelijkt in haar antwoord dat de resources afkomstig van die instanties in de praktijk gedeeltelijk werden herbestemd.

Meer specifiek in verband met de basisopleiding omvat de DRP een dienst die belast is met de begroting, een dienst die belast is met de financiële controle van de aan de scholen toegekende tussenkomsten en een dienst die belast is met de beslissingen in het kader van de afwijzingsprocedures.

Vermits de ANPA de opdrachten heeft overgenomen van de vroegere directie van de opleiding, die nu niet meer bestaat, is het de ANPA die de documenten van de scholen moet controleren over het onderwijs, de kwaliteit en de uniformisering van de inhoud alsook over de omkaderingsregels zoals bepaald in het koninklijk besluit van 6 april 2008 (zie [punt 3.3.4](#)).

3.2.2 College van de directeurs

Volgens de regelgeving moet een college van de directeurs van de politiescholen⁸⁸ worden opgericht om een coherente, harmonieuze en dynamische aanpak van alle cycli te ontwikkelen. Het bestaat uit de directeur van de DRP, die het college voorziet, en de directeurs van de politiescholen. Het heeft tot taak adviezen te verstrekken en aanbevelingen te doen aan de minister van Binnenlandse Zaken of aan de DGR met betrekking tot: de inhoud, de aanpak, de uitvoering en de opvolging van het federale opleidingsplan; alle materies met betrekking tot de rekrutering en de opleiding van het politiepersoneel, de werking van de organen; de functionaliteiten; de interactie en samenwerking tussen de politiescholen. Het is ook een forum voor uitwisseling van praktijken, projecten en ervaringen in samenhang met de opleiding. Het koninklijk besluit verplicht minstens één samenkomst per trimester.

3.2.3 Opleidingsraad

De regelgeving bepaalt dat in elke politieschool een opleidingsraad moet worden opgericht om te waken over een harmonisering van de werkelijke opleidingsbehoeften⁸⁹. De raad heeft tot taak het jaarlijkse opleidingsplan op te stellen en te evalueren, adviezen te verstrekken en aanbevelingen over de opleidingen en voorstellen te formuleren ten aanzien van de directie van de politieschool. De raad komt minstens één keer per jaar samen⁹⁰.

3.2.4 Pedagogisch comité in de scholen

De regelgeving voorziet in de oprichting van een pedagogisch comité in de politiescholen, dat moet waken over het behoud en de verbetering van de pedagogische kwaliteit van het opleidingsstelsel met inachtneming van de kwaliteitsstandaarden vastgesteld in het koninklijk besluit van 6 april 2008 (artikelen 35 tot 38). Het heeft ook tot taak adviezen te verstrekken en aanbevelingen en voorstellen te formuleren aan de directie met betrekking tot een reeks materies⁹¹. Het komt ten minste één keer per jaar samen⁹².

⁸⁸ Artikel 44 tot 48 van het koninklijk besluit van 6 april 2008.

⁸⁹ Artikel 31 tot 34 van het koninklijk besluit van 6 april 2008.

⁹⁰ Samenstelling: 1° de directeur of zijn vertegenwoordiger, voorzitter; 2° voor de erkende politiescholen, een vertegenwoordiger van de inrichtende macht; 3° een vertegenwoordiger van de directie van de opleiding; 4° een procureur des Konings of zijn vertegenwoordiger; in de door de minister ingerichte scholen betreft het een federale magistraat; 5° de gouverneur of zijn vertegenwoordiger; 6° ten minste één vertegenwoordiger van de Lokale Politie; 7° ten minste één vertegenwoordiger van de Federale Politie.

⁹¹ De nieuwe ontwikkelingen inzake overdracht van kennis, politiebekwaamheden en -gedragingen; de verwezenlijking van de omkaderingsnormen en kwaliteitsstandaarden; de pedagogische en didactische aanpak van de opleidingen; de omkadering en de ondersteuning van de leerlingen; de verbetering van het profiel en van de selectiecriteria van het onderwijzend personeel; de voortgezette opleiding van het onderwijzend personeel; de concretisering van het algemeen studiereglement en van de examens; het reglement van inwendige orde van de politieschool.

⁹² Samenstelling: 1° de directeur van de politieschool of zijn vertegenwoordiger, voorzitter; 2° een vertegenwoordiger van de directie van de opleiding; 3° ten minste één lid van de pedagogische cel van de politieschool; 4° ten minste twee vertegenwoordigers van het onderwijzend personeel; 5° ten minste één stagecoördinator van de politieschool, voor zover de politieschool opleidingen organiseert die stages omvatten; 6° ten minste één mentor, voor zover de politieschool opleidingen organiseert die stages omvatten; 7° ten minste één leerling van de politieschool.

3.2.5 Commissie belast met de controle op de kwaliteit van de opleiding

Naast de interne actoren van de Federale Politie die verantwoordelijk zijn voor de omkadering van en het toezicht op de opleiding, werd in 2015 beslist een externe commissie op te richten binnen de AIG⁹³, het controleorgaan dat onafhankelijk is van de politiediensten en dat valt onder de uitvoerende macht. Deze commissie moet een jaarverslag publiceren over haar controle op de kwaliteit van de opleidingen. De minister van Binnenlandse Zaken heeft de samenstelling en de werkingsregels ervan vastgelegd in juli 2020⁹⁴.

Deze bijzondere opdracht valt binnen het meer algemene kader van de wet die bepaalt dat de AIG haar bevoegdheden van evaluatie van het personeel en vorming uitvoert⁹⁵.

3.2.6 Ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie

De politiescholen staan onder het toezicht van de minister van Binnenlandse Zaken of van de directeur van de dienst van de Federale Politie die hij aanwijst. Een afgevaardigde van de minister houdt zitting in de raad van bestuur en houdt toezicht op de pedagogie in de politieschool⁹⁶.

Globaal is ook bepaald dat de minister van Binnenlandse Zaken en de minister van Justitie de kwaliteit van de politieopleidingen controleren⁹⁷. De minister van Binnenlandse Zaken kan zelfs beslissen de financiering te verminderen van erkende politiescholen die de opleidingsstandaarden niet naleven⁹⁸. De nadere regels voor die vermindering moeten worden vastgelegd in een koninklijk besluit.

⁹³ Artikel 10bis van het koninklijk besluit van 6 april 2008.

⁹⁴ Ministerieel besluit van 29 juli 2020 tot vaststelling van de samenstelling en de nadere werkingsregels van de commissie belast met de controle op de kwaliteit van de politionele opleiding.

⁹⁵ Artikel 5 van de wet van 15 mei 2007 op de Algemene Inspectie en houdende diverse bepalingen betreffende de rechtspositie van sommige leden van de politiediensten.

⁹⁶ Artikel IV.11.16 van het koninklijk besluit RPPol.

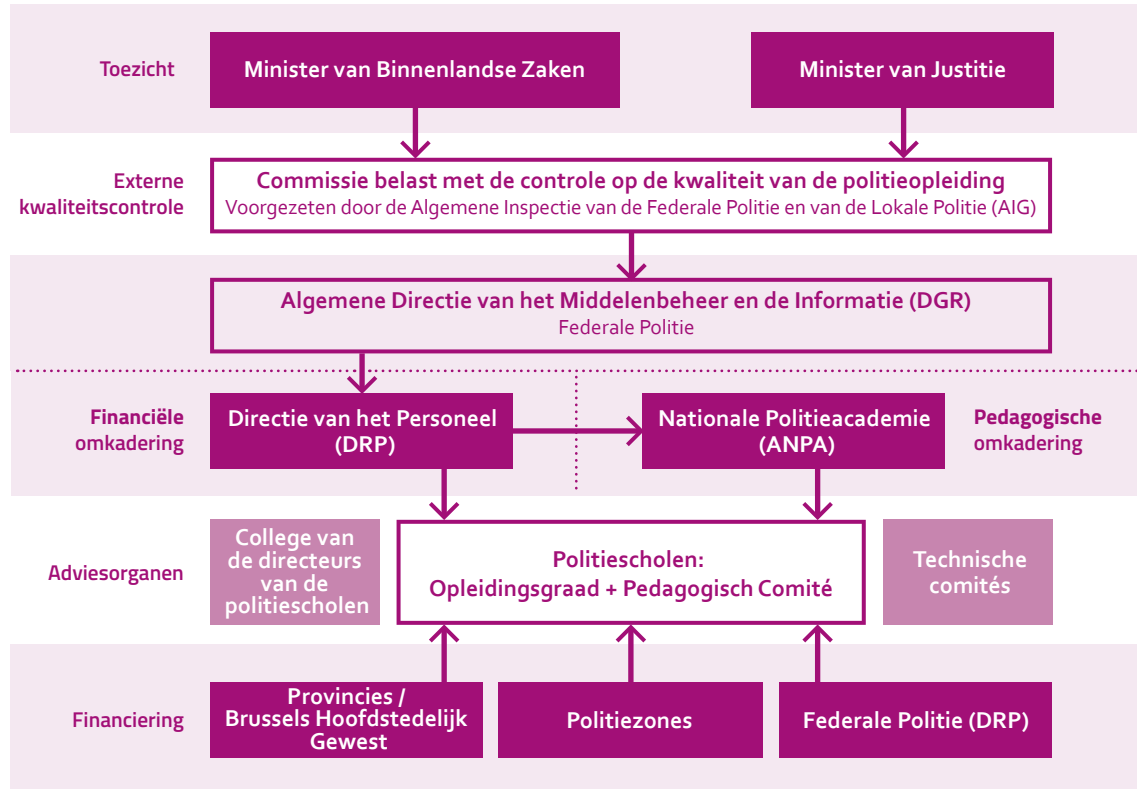
⁹⁷ Artikel 142bis van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus.

⁹⁸ Wijziging aangebracht in de wet van 7 december 1998 door de wet van 26 maart 2014 houdende optimalisatiemaatregelen voor de politiediensten.

3.2.7 Schema van de actoren van de omkadering

De actoren van de omkadering van de opleiding en hun relaties kunnen als volgt schematisch worden voorgesteld.

Grafiek 3 – Actoren van de omkadering van de opleiding

Bron: Rekenhof

3.3 Mechanismen voor de omkadering en de controle van de basisopleiding

De regelgeving voorziet in een groot aantal actoren en in een reeks maatregelen voor de omkadering van de basisopleiding van inspecteurs. Deze maatregelen moeten de kwaliteit en de homogeniteit van de opleiding garanderen. Het Rekenhof heeft onderzocht welke rol die tussenkomende partijen spelen en hoe de omkaderingsmaatregelen worden toegepast.

Gelet op de decentralisatie en de vele actoren die betrokken zijn (tien politiescholen, Lokale Politiediensten en Federale Politie) moeten de verantwoordelijkheden duidelijk zijn verdeeld onder deze actoren. Er moeten overigens performante coördinatiemechanismen zijn om ervoor te zorgen dat de opleidingen coherent en geharmoniseerd zijn, in lijn met de nagestreefde doelstellingen.

3.3.1 Werking van de omkaderingsorganen en van de kwaliteitscontrole

3.3.1.1 DRP en ANPA

Het Rekenhof stelt vast dat noch in de wet noch in de feiten duidelijk is vastgelegd hoe de opdrachten van de DRP zich verhouden tot die van de ANPA. De ANPA is het resultaat van de fusie van de vroegere politiescholen en werd vervolgens opgenomen in de DRP; zij werd belast met de opdrachten die vroeger waren toevertrouwd aan de oude directie van de opleiding die nog steeds wordt vermeld in de regelgeving. Het gebrek aan een afbakening van de opdrachten is niet bevorderlijk voor de informatiedoorstroming tussen de DRP en de ANPA. De ANPA is een politieschool en moet bovendien de volledige basisopleiding omkaderen. De verantwoordelijken van de DRP en de ANPA zijn het erover eens dat dat een abnormale situatie is.

In haar antwoord heeft de Federale Politie bevestigd dat het van essentieel belang is dat de wettelijke opdrachten (zoals de kwaliteitsbewaking) worden herschikt binnen de DRP en de ANPA. Ze gaf ook aan dat de positie van de ANPA, die tegelijk rechter en partij is, de situatie er niet gemakkelijker op maakt.

Bij de ANPA werden thematische coördinatoren aangesteld om technische comités te coördineren en in te vullen, en de praktijken te laten convergeren. In die comités zetelen vertegenwoordigers van de scholen die belangstelling hebben voor de thema's, en eventueel ook deskundigen.

Die comités hebben documenten opgesteld die aan alle scholen worden bezorgd (bijvoorbeeld over geweldbeheersing of de organisatie van het werkplekleren).

Het technisch comité "Basisopleidingen inspecteurs" werd op 6 september 2017⁹⁹ opgestart en moest zich bezighouden met de nadere regels voor de organisatie en de invoering van de basisopleiding van inspecteurs. Hoewel de politiescholen van oordeel waren dat het moeilijk zou zijn te komen tot een volledige onderlinge harmonisering, verklaarden ze bereid te zijn om naar meer harmonisering te evolueren, maar drongen ze er ook op aan een zekere academische vrijheid te willen behouden. Ze hebben aldus aanvaard dat het technisch comité het platform zou worden voor de uitwisseling van goede praktijken en voor overleg op basis van consensus over de door de Federale Politie gewenste evoluties.

De installatie van de technische comités en het opstellen van documenten waarover de partijen het eens zijn, zijn weliswaar positieve evoluties, maar het Rekenhof stelt vast dat de technische comités niet altijd een duidelijk mandaat noch duidelijke doelstellingen hebben. De beslissingen die die comités nemen, of de documenten die ze voortbrengen, hebben bovendien geen dwingende kracht. Er bestaat geen vaste en gestructureerde instantie met pedagogische expertise die met de ondersteuning van de scholen is belast. Een dergelijke instantie zou meer synergieën tussen scholen mogelijk moeten maken en zou een opdracht van onderzoek en ontwikkeling kunnen verzekeren en kunnen zorgen voor de verspreiding van goede praktijken. Tot slot heeft de DRP geen informatie over de inhoud van de lessen die de scholen geven. Ze heeft bijvoorbeeld geen zicht op de handboeken. Elke school heeft haar eigen lesmateriaal. Uit de bezoeken in de scholen blijkt nochtans dat er informeel contact is tussen bepaalde scholen.

⁹⁹ Comité bestaande uit de vertegenwoordigers van de politiescholen, die meestal opleidingscoördinator zijn of lid van de pedagogische cel van hun school, en een medewerkster van de Vaste Commissie van de Lokale Politie.

De Federale Politie antwoordt dat de doelstellingen van de technische comités worden geschetst in een nota van 2018: de ontwikkeling van de opleidingen coördineren en de programma's en het lesmateriaal harmoniseren. Volgens die nota moet het college van de directeurs de doelstellingen van de technische comités definiëren en moeten de technische comités rekenschap afleggen aan hem. Die nota is toe aan evaluatie. Voorts beaamt de Federale Politie dat het technisch comité geen beslissingsorgaan is. Het kan adviezen verstrekken aan het college van de directeurs maar in de praktijk gebeurt dat zelden of nooit. Als de adviezen van het technisch comité worden aangenomen door de beslissingsorganen, kunnen ze afdwingbaar worden. Tot slot erkent de Federale Politie dat er geen pedagogisch technisch comité is, maar ze verduidelijkt dat er een netwerk van pedagogisch adviseurs bestaat die aanwezig zijn in de politiescholen.

3.3.1.2 College van de directeurs

Het college van de directeurs vergadert maandelijks, wat vaker is dan bepaald in de wet, en is een plaats waar de problemen van de scholen kunnen worden besproken. Het inventariseert de eisen of standpunten van de scholen met betrekking tot specifieke problemen. Het Rekenhof stelt echter vast dat het geen adviezen of aanbevelingen aan de Federale Politie (DGR) en aan de minister bezorgt, terwijl dat één van zijn opdrachten is.

De Federale Politie stelt in haar antwoord dat ze het college van de directeurs probeert te herpositioneren sinds 2017. Het college kreeg in november 2020 een huishoudelijk reglement. De Federale Politie betreurt overigens dat de onderwerpen die de scholen voorstellen aan het college niet altijd stroken met de officiële opdrachten van het college.

3.3.1.3 Commissie belast met de controle op de kwaliteit van de opleiding

Bij het afsluiten van de auditwerkzaamheden had de AIG de commissie belast met de controle op de kwaliteit van de opleiding, het externe controleorgaan, nog niet geïnstalleerd met als argument dat extra personeel moest worden aangeworven voor die opdracht. De afwezigheid van die commissie zorgt er volgens het Rekenhof voor dat het werk van de ANPA, die hiërarchisch onder de DRP valt, en van de scholen op het vlak van de kwaliteit van de opleiding, onmogelijk systematisch kan worden gecontroleerd, en dus ook de naleving van de normen opgelegd door de wetgeving niet.

De AIG verduidelijkt in haar antwoord waarom ze nog niet kon instaan voor de omkadering die nodig is voor die opdracht. Ze beschikte op het einde van de audit nog niet over de nodige kredieten om drie personen aan te werven. Bovendien verwijst ze naar het feit dat aanwervingen van niveau A geblokkeerd zijn binnen de AIG. Tot slot geeft ze aan dat de Raad van State in twee adviezen¹⁰⁰ van oordeel was dat de wet van 15 mei 2007 op de Algemene Inspectie de koning niet machtigt om binnen de AIG een commissie op te richten die toezicht moet houden op de kwaliteit van de politieopleiding.

Het Rekenhof is van oordeel dat die situatie de AIG niet belet een regelgeving toe te passen die niet werd vernietigd. Een herziening van de desbetreffende wetgeving, volgens het advies van de Raad van State¹⁰¹, zou echter de juridische zekerheid garanderen.

¹⁰⁰ Raad van State, advies 57.805/2/V van 18 augustus 2015 en advies 66.551/2 van 30 september 2019, www.raadvst-consetat.be.

¹⁰¹ Raad van State, advies 57.805/2/V van 18 augustus 2015, www.raadvst-consetat.be.

De AIG verduidelijkt echter in haar antwoord dat ze aan de hand van haar onderzoeken en audits aspecten van de opleiding heeft geanalyseerd en aanbevelingen heeft geformuleerd. Het jaarverslag dat ze opstelt voor de Federale Politieraad omvat overigens een deel dat over de politieopleiding handelt. In die verslagen wijst de AIG er onder meer op dat er een kwaliteitscontrole moet komen voor de opleiding en dat de politieopleiding grondig moet worden geanalyseerd. Ze benadrukt ook dat het nuttig zou zijn een beslissings- en toezichtsorgaan in te stellen binnen de geïntegreerde politie om de uniformiteit en de kwaliteit van de opleiding te garanderen. Er worden ook andere elementen aangehaald, zoals dat er te weinig trainingsuren zijn voor de lessen geweldbeheer, de impact van de coronacrisis op het onderwijs (waaronder het opleidingstekort op het vlak van geweldbeheer), het feit dat er steeds minder schietstanden zijn, de noodzaak om onder meer via de basisopleiding tegemoet te komen aan de evolutie en het complexer worden van het politieambt.

3.3.2 Erkenning en statuut van de politiescholen

Er kan per provincie één enkele politieschool worden erkend en één voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Die politiescholen moeten voldoen aan een reeks voorwaarden die zijn opgenomen in de wet op de geïntegreerde politie¹⁰²:

- 1° zich ertoe verbinden één of meer opleidingscycli te verstrekken waarvoor de erkenning geldt;
- 2° beschikken over voldoende infrastructuur om alle of een deel van die opleidingscycli te verstrekken;
- 3° beschikken over de medewerking van onderwijzend personeel met voldoende professionele kennis en ervaring;
- 4° een schoolreglement vaststellen met naleving van het algemeen studiereglement vastgesteld door de minister van Binnenlandse Zaken;
- 5° zich onderwerpen aan het toezicht van de minister van Binnenlandse Zaken of de door hem aangewezen dienst van de Federale Politie;
- 6° bij haar beheer vertegenwoordigers betrekken van de lokale overheden van de provincie of van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het koninklijk besluit RPPol verstrekt de praktische regels¹⁰³.

De erkenning geldt voor onbepaalde tijd zolang aan de vastgelegde voorwaarden is voldaan. De politiescholen zijn dus aan het federale niveau gekoppeld via een eerste erkenning. Die erkenning is bepalend voor de financiering van de basisopleiding door de Federale Politie. De politiescholen hangen dus voor hun erkenning en voor de financiering (van hun werking) af van de algemene directies van de Federale Politie¹⁰⁴ die de financiering aan de scholen moeten vereffenen en vooraf moeten controleren of de voorwaarden zijn nageleefd.

¹⁰² Artikel 142ter van de wet van 7 december 1998.

¹⁰³ Artikel IV.II.16 van het koninklijk besluit RPPol.

¹⁰⁴ Artikel 93 van de wet van 7 december 1998: Algemene Directie Bestuurlijke Politie, Algemene Directie Gerechtelijke Politie, Algemene Directie van het Middelenbeheer.

De meeste politiescholen zijn op organiek vlak verbonden aan provinciebesturen¹⁰⁵. Als ze zijn opgericht als vzw (West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant) zetelen vertegenwoordigers van de provincies, de gemeenten en de politiezones in hun beheerorganen. De provincies verstrekken de scholen financiële, personele en logistieke middelen om hun functionaliteiten te kunnen vervullen en de infrastructuurnormen te kunnen naleven.

Het Rekenhof stelt vast dat de politiescholen door de veelheid aan actoren het middelpunt vormen van enerzijds een centralisatiebeweging (standaarden uitgevaardigd en gecontroleerd door de Federale Politie) en anderzijds een decentralisatiebeweging (autonomie van de scholen en provinciale financiering), met als voornaamste risico dat er geen uniformiteit is in de basisopleiding omdat het federale niveau onvoldoende grip heeft.

3.3.3 Documenten die het beheer omkaderen

De scholen moeten conform de regelgeving heel wat beheerdocumenten¹⁰⁶ opstellen om hun werking en de organisatie van hun opleidingen te omkaderen. De directie van de opleiding (momenteel zijn die bevoegdheden in de feiten toevertrouwd aan de ANPA) moet de modellen bepalen en toezien op de eenvormigheid van bepaalde documenten¹⁰⁷.

Volgens de regelgeving moeten die documenten worden meegedeeld aan de directie van de opleiding (momenteel de ANPA). Het Rekenhof stelt echter vast dat de DRP er niet over beschikt. Het stelt ook vast dat de documenten van wisselende kwaliteit zijn ondanks de soms nauwkeurige voorschriften in de regelgevende teksten. De doelstelling van eenvormigheid wordt dus niet gehaald. Er is voor die documenten bovendien geen sprake van kennisoverdracht of overdracht van goede praktijken tussen de actoren van de opleiding.

Een van de kerndocumenten van die omkadering is het beheerscontract tussen de politiescholen en de minister van Binnenlandse Zaken. Dat beheerscontract waarin het koninklijk besluit van 30 maart 2001 tot regeling van de rechtspositie van het personeel van de politiediensten (RPPol) voorziet, werd echter nog niet uitgewerkt.

Toen de audit werd uitgevoerd, was het uitwerken van die contracten echter een prioriteit. De DRP heeft in januari 2021 een model van beheerscontract voorbereid dat alle scholen nog moeten aangaan. Dat ontwerpcontract vermeldt documenten die de scholen volgens de wetgeving moeten opstellen om de kwaliteit van de basisopleiding te verzekeren (zie [punt 3.3.4](#)). Het voorziet echter niet in instrumenten om de organisatie van de opleidingscycli te organiseren, om de kwaliteit van

¹⁰⁵ De Brusselse scholen, ERIP-GIP, zijn sinds 12 januari 1994 opgericht binnen één enkele intercommunale, die de vorm heeft aangenomen van een vzw. Alle steden, gemeenten en politiezones van het Brusselse Gewest zijn er lid van alsook de procureur-generaal of zijn vertegenwoordiger.

¹⁰⁶ Art. IV.11.32 tot IV.11.34 (titel II, hoofdstuk III, afdeling IV) van het koninklijk besluit RPPol; artikelen 3,4,5,7 en 8 van het koninklijk besluit van 6 april 2008; art.5 en 6 van het ministerieel besluit van 24 september 2015 houdende het onderwijs- en examenreglement betreffende de basisopleiding van de personeelsleden van het basiskader van de politiediensten.

¹⁰⁷ De directie van de opleiding (momenteel de ANPA) is belast met: 1° het bepalen van het model en de vorm van het missie-statement en van het pedagogisch project; 2° het waken over de uniformiteit inzake het opstellen door elke politieschool van het jaarlijks opleidingsplan en van het jaarverslag, meer bepaald wat betreft de noodzakelijke elementen, de vorm en de concrete uitvoeringsmodaliteiten ervan; 3° het meedelen van het model van het evaluatieverslag en van de concrete organisatie- en uitvoeringsmodaliteiten van de evaluatie aan de politiescholen; 4° het bepalen van de vorm van het school-dossier; 5° het bepalen van de modaliteiten van de individuele planning en opvolging.

de opleidingen te evalueren (afwezigheid van indicatoren) en eventueel corrigerende maatregelen te nemen wanneer één van de partijen in gebreke blijft.

De Federale Politie verduidelijkt in haar antwoord van november 2021 dat er besprekingen lopen over de ontwerpcontracten met de Franstalige scholen. De besprekingen met de Brusselse en de Vlaamse politiescholen zullen georganiseerd worden in de komende maanden.

Volgens de DRP zouden de clusterfiches bij het beheerscontract moeten worden gevoegd en zou de evaluatie ervan door de DRP een opvolgingsindicator kunnen worden. Die fiches zouden om de vijf jaar worden herbekeken samen met het volledige beheerscontract. Die periode van vijf jaar is overgenomen van het nationaal veiligheidsplan. De DRP wenst ze jaarlijks te evalueren. Ze voegt er echter aan toe dat ze niet beschikt over het personeel voor die controle, en hoopt vanaf 2022 de nodige middelen te krijgen.

3.3.4 Controle op de kwaliteit van de opleidingen

Volgens artikel 1 van het koninklijk besluit van 6 april 2008 impliceert het begrip kwalitatief hoogstaande opleiding het volgende:

- een globale benadering waarbij een specifieke opleiding wordt afgestemd op andere voorafgaande of navolgende opleidingen;
- een geïntegreerde benadering waarbij de opleiding wordt afgestemd op de operationele noden van de politiediensten zoals ze zijn geformuleerd door de diverse overheden, en op de individuele ontwikkelingsbehoeften van het personeel;
- een planmatige aanpak waarbij een opleiding wordt ontwikkeld op basis van een harmonieuze aanpak doorheen een reeks logische en samenhangende fases;
- het vastleggen van een opleidingsprofiel dat vertaald wordt in algemene en concrete doelstellingen en het samenstellen van een programma dat specifieke doelstellingen, lesinhouden en lestijden omvat;
- een multidisciplinaire aanpak waarbij wordt samengewerkt met de overheden, de verantwoordelijken en de personeelsleden van de politiediensten, de maatschappij en met andere onderwijsinstellingen;
- een doeltreffende en efficiënte aanpak;
- een evaluatie van de opleidingsprocessen tijdens, op het einde en na de opleidingen;
- een gemotiveerd en beschikbaar korps van onderwijs- en omkaderingspersoneel dat beschikt over voldoende theoretische en praktische kennis, pedagogische vaardigheden en professionele ervaring om de betrekking die het bekleedt uit te oefenen.

Het koninklijk besluit kent vervolgens verantwoordelijkheden toe aan de actoren van de opleiding en legt doelstellingen in termen van pedagogische normen en omkadering.

3.3.4.1 Directie van de opleiding

De directie van de opleiding (momenteel de ANPA) van de Federale Politie is belast met de kwaliteitsbewaking van de door de politiescholen verstrekte opleiding¹⁰⁸. Ze moet beschikken over een eigen orgaan dat is belast met die kwaliteitsbewaking. Het besluit bepaalt eveneens dat de directie van de opleiding (momenteel de ANPA):

---

¹⁰⁸ Artikel 9 van het koninklijk besluit van 6 april 2008.

- de politiescholen bezoekt en zich informeert over het kwaliteitsniveau van de verstrekte opleiding (mogelijkheid om cursussen bij te wonen);
- minstens één keer per jaar proeven¹⁰⁹ organiseert om de kwaliteit van de in de politiescholen verstrekte opleiding te evalueren;
- aanbevelingen opstelt om de kwaliteit van de opleiding te verbeteren (die worden toegezonden aan de verantwoordelijken van de betrokken politiescholen en aan de overheid);
- jaarlijks een verslag opstelt over haar activiteiten van kwaliteitsbewaking;
- jaarlijks een globaal verslag publiceert over de opleidingen.

Het Rekenhof stelt vast dat in september 2009 één enkele proef werd georganiseerd in alle politiescholen om de kwaliteit van de opleiding te evalueren conform het bovenvermelde koninklijk besluit¹¹⁰.

In 2008 en 2009 werden twee globale evaluatieverslagen van de basisopleiding gerealiseerd, door een dienst Kwaliteitsbewaking die sinds de hervorming van de algemene directies van de Federale Politie in 2015 niet meer bestaat. Sindsdien heeft de ANPA niets meer in die zin ondernomen. De kwaliteit wordt bijgevolg niet opgevolgd voor het geheel van politiescholen.

Het Rekenhof stelt vast dat de vooropgestelde tools om te zorgen voor de opvolging van de kwaliteit van de opleidingen (bezoeken, gemeenschappelijke proeven, jaarverslag en globaal verslag) niet worden gebruikt. Bij de laatste gesprekken gaf de DRP aan terug een cel Kwaliteitsbewaking te willen oprichten als ze over voldoende personeel hiervoor beschikt.

3.3.4.2 Politiescholen

De politiescholen moeten bijdragen tot *“een verloop van de opleidingen met een voldoende permanente omkadering, met respect voor kwalitatieve normen die identiek zijn voor alle opleidingsentiteiten”*¹¹¹. Ze waken dus in samenwerking met de directie van de opleiding (momenteel de ANPA) over de kwaliteit van hun opleidingen. De directie van de school moet voorzien in instrumenten waarmee het bereikte kwaliteitsniveau kan worden gemeten¹¹².

Er worden bij de instellingen initiatieven genomen om de kwaliteit van de opleidingen te omkaderen en op te volgen. Zo heeft de school van Henegouwen een tool voor kwaliteitsbeheer ontwikkeld om haar opleidingen te omkaderen. De school van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beschikt over een kwaliteitscoördinator en een EFQM-systeem¹¹³. Antwerpen en Namen zijn ook met een denkoefening in die zin gestart. Bepaalde scholen hebben een systeem voor feedback vanwege de leerlingen en de docenten ingevoerd om de evaluatie telkens bij het einde van de opleidingscyclus te verrijken. Die niet-exhaustieve lijst met initiatieven toont dat de scholen het gebrek aan een globaal instrument voor opvolging van de kwaliteit proberen te ondervangen door eigen instrumenten te ontwikkelen.

¹⁰⁹ De resultaten van die proeven worden niet in aanmerking genomen bij de beoordeling van de aspiranten.

¹¹⁰ Op een totaal van 438 aspiranten bedroegen de gemiddelde resultaten 50,94 % (standaardafwijking van 10,73).

¹¹¹ Artikel IV.11.31 van het koninklijk besluit RPPol.

¹¹² Artikel 2 van het koninklijk besluit van 6 april 2008.

¹¹³ *European Foundation Quality Management*: model voor uitmuntendheid waarvan de criteria sterk aanleunen bij deze die worden gebruikt voor de ISO 9001-kwaliteitscertificering.

Zoals bepaald organiseren de scholen de jaarlijkse vergaderingen van de opleidingsraden en de vergaderingen van het pedagogisch comité. De DRP is vertegenwoordigd in de vergaderingen van het pedagogisch comité.

3.3.4.3 Functionaliteiten en infrastructuurnormen

Om het verwachte kwaliteitsniveau te halen, maakt de regelgeving een oplistings van de functionaliteiten die de scholen moeten invoeren in de activiteiten en de organisatie van de politiescholen¹¹⁴. Die functionaliteiten hebben betrekking op de volgende domeinen: onderzoek en ontwikkeling, documentaire steun, pedagogische steun, sociaal aanspreekpunt, planning, leerlingenadministratie en logistieke steun.

In principe controleert de ANPA (als opvolger van de directie van de opleiding) of die functionaliteiten op eenvormige wijze worden doorgevoerd in de politiescholen¹¹⁵. Alle aspiranten moeten immers toegang kunnen hebben tot dezelfde opleidingsvoorwaarden. De antwoorden van de scholen op de vragenlijst die het Rekenhof hen toestuurde, toonden aan dat er verschillen zijn in de organisatie van die functionaliteiten. Er werden ook goede praktijken vastgesteld (voor een meer gedetailleerd overzicht, zie [bijlage 2](#)).

Elke politieschool moet er ook voor zorgen over voldoende middelen te beschikken op het vlak van personeel, (didactisch) materiaal en infrastructuur om de opleidingen te kunnen verzekeren¹¹⁶.

Met uitzondering van een bibliotheek die in drie scholen ontbreekt, stelt het Rekenhof vast dat de scholen over alle vereiste infrastructuur beschikken of er toegang toe hebben (zie [bijlage 3](#)). Sommige scholen huren echter infrastructuur om aan hun verplichtingen te voldoen, wat echter meer organisatie en vooruitziendheid vergt opdat de opleidingscycli er geen negatieve weerslag van zouden ondervinden.

3.3.4.4 Gebrek aan een tool voor kwaliteitsbewaking

Ondanks de vele bepalingen om kwaliteitsnormen te garanderen, stelt het Rekenhof vast dat er geen evaluatie van de volledige politieopleiding plaatsvindt. De Federale Politie heeft immers sinds 2009 de kwaliteit van de opleidingen niet meer geëvalueerd. De Federale Politie en de scholen hebben gewerkt op verschillende projecten en initiatieven om een kwaliteitssysteem te ontwikkelen, maar bij het afsluiten van de audit waren de nadere regels van de wetgeving om de kwaliteit van de basisopleiding te controleren, niet ingevoerd.

¹¹⁴ Artikel 12 tot 26 van het koninklijk besluit van 6 april 2008.

¹¹⁵ Artikel 43 van het koninklijk besluit van 6 april 2008.

¹¹⁶ Artikel 39 en 40 tot 42 van het koninklijk besluit van 6 april 2008.

3.4 Onderwijzend en administratief personeel van de scholen

3.4.1 Onderwijzend en omkaderingspersoneel

De scholen beschikken over onderwijzend personeel¹¹⁷ en omkaderingspersoneel. Ze doen ook een beroep op specifieke medewerkers, docenten of praktijkmonitoren (die al dan niet politieambtenaar zijn)¹¹⁸. Elke politieschool moet ook een pedagogische cel oprichten die steun moet bieden aan de aspiranten, de docenten en de opleiders¹¹⁹. Deze cel moet ook de coherentie en de coördinatie verzekeren met naleving van de algemene en bijzondere doelstellingen voor de opleiding.

Uit bij de scholen vergaarde informatie blijken belangrijke verschillen in de verhouding onderwijzend personeel – omkaderingspersoneel tussen gedetacheerde politieambtenaren, occasionele lesgevers en externe docenten (zie [bijlage 4](#)). Gelet op het aantal opleidingen bovenop de basisopleiding, het aantal in elk van de scholen opgeleide politiebeamten en de kenmerken van die scholen is het onmogelijk een formele vergelijking te maken. Voor de taken van administratie, beheer en infrastructuur wordt vaak personeel van de provincie ter beschikking gesteld van de scholen.

De DRP heeft geen zicht op de kwalificaties van de docenten en hun pedagogische competenties. In haar antwoord wijst de AIG overigens op het risico van een gebrek aan integriteit bij de docenten. In het algemeen bestaat er geen richtlijn om de selectie van de lesgevers en de docenten te omkaderen, en evenmin voor de voorwaarden die worden verwacht op het vlak van de theoretische, praktische en pedagogische kennis en de beroepservaring. De scholen bepalen vrij het profiel evenals de nadere regels voor de selectie, de omkadering en de pedagogische steun van hun docenten. Het niveau en de graad van omkadering van het onderwijzend personeel verschillen dus van school tot school.

Het gaat nochtans om voorwaarden die gekoppeld zijn aan de erkenning van de scholen en hun financiering door de federale overheid.

Het Rekenhof stelt vast dat er geen gemeenschappelijke bepaling voor alle scholen bestaat voor de selectie van het vast onderwijzend personeel en de docenten, terwijl het om één van de voorwaarden voor erkenning van een opleidingscyclus gaat. De financieringsaanvraag voor een basisopleidingscyclus moet in principe de motivering omvatten van elke aanwijzing van de leden van het lerarenkorps¹²⁰.

¹¹⁷ Volgens artikel IV.II.1 van het koninklijk besluit RPPol omvat het onderwijzend personeel de volgende categorieën:

- “docent”: de persoon aangewezen om in een politieschool een welbepaalde materie te onderwijzen die gespecialiseerd de competenties vereist en die niet behoort tot het bevoegdheidsdomein van de praktijkmonitor;
- “praktijkmonitor”: het personeelslid belast met het aanleren in een politieschool van politionele technieken en praktijken;
- “opleider”: de persoon aangewezen in een politieschool en die instaat voor de begeleiding van de aspiranten of cursisten tijdens de volledige schoolse opleiding.

¹¹⁸ Artikel IV.II.35 van het koninklijk besluit RPPol.

¹¹⁹ Artikel IV.II.36 van het koninklijk besluit RPPol.

¹²⁰ Artikel 5 van het koninklijk besluit van 28 februari 2002: “Om de in artikel 2, 1°, b), c), d), en 2°, bedoelde financiële tussenkomst te kunnen genieten, moet de inrichtende macht van de erkende politieschool of de betrokken instelling minimum één maand voorafgaand aan de organisatie van elke opleidingscyclus een erkenningsdossier, te bepalen door de directie van de opleiding binnen de (algemene directie van de ondersteuning en het beheer) van de federale politie, dat onder andere de volgende stukken bevat, voor goedkeuring bezorgen aan (de Minister van Binnenlandse zaken of de directeur van de directie van de opleiding binnen de algemene directie van de ondersteuning en het beheer van de federale politie): [...] e) de samenstelling van het lerarenkorps, met inbegrip van de leraars, opleiders, praktijkmonitoren, evenals de identiteit van de stagecoördinatoren en van de mentoren, evenals de motivering van elke aanwijzing”.

De Federale Politie verklaart in haar antwoord dat er nieuwe richtlijnen zullen komen voor de selectie van het onderwijzende personeel dankzij de inspanningen die werden geleverd om de clusterfiches te harmoniseren.

3.4.2 Door de federale overheid ter beschikking gestelde lesgevers

De regelgeving bepaalt dat de Federale Politie 58 lesgevers ter beschikking stelt in de erkende politiescholen volgens een verdeelsleutel die is gebaseerd op die van de verdeling van de aspiranten: Luik (zes Franstaligen + twee Duitstaligen), Namen (zes), Henegouwen (zes), ERIP-GIP (elf), Antwerpen (zes), Limburg (vijf), Vlaams-Brabant (vijf), Oost-Vlaanderen (zes) en West-Vlaanderen (vijf)¹²¹. Sinds 2002 werden het aantal ter beschikking gestelde federale lesgevers en hun verdeling over de scholen niet herzien.

Het aantal gedetacheerden blijkt echter soms achterop te lopen ten opzichte van de werkelijke behoeften. De school van Brussel (Nederlandstalig en Franstalig) is daarvan het meest sprekende voorbeeld. De onthaalnorm is vastgelegd op 19,5 % (zie [punt 2.1.1](#)). Die onthaalnorm voor Brussel omvat de Franstalige en de Nederlandstalige aspiranten. De basisdrempel voor de Franstaligen is 11,5 % en voor de Nederlandstaligen 8 %. Tijdens de periode van 2018 tot 2020 onthaalde de Nederlandstalige vleugel van de school van Brussel pas aspiranten in 2019 (25 aspiranten of 2 % van het totaal van de aspiranten van dat jaar), de Franstalige vleugel bevond zich onder de drempel van de sleutel in 2018 (7,4 %) en 2020 (10,4 %) en erboven in 2019 (12,8 %). In de feiten worden elf van het federale niveau gedetacheerde politieambtenaren ter beschikking gesteld van die school (zes Franstaligen en vijf Nederlandstaligen), wat in verhouding tot alle gegeven opleidingen en in het licht van de werkelijke situatie in andere scholen bijzonder veel lijkt, vooral voor de Nederlandstalige aspiranten van Brussel. De andere scholen beschikken over het vooropgestelde quotum, met uitzondering van de school van Antwerpen (veeleer vier in plaats van zes ter beschikking gesteld).

Het ter beschikking gestelde federale personeel wordt geselecteerd door de ANPA en in het kader van de mobiliteit naar de scholen gestuurd. Uit gesprekken met de schooldirecteurs bleek dat de vervanging van federale lesgevers enige tijd in beslag kan nemen. De directeurs worden bovendien niet systematisch uitgenodigd bij de selectie of de evaluatie van de ter beschikking gestelde lesgevers.

De Federale Politie verduidelijkt in haar antwoord dat alle schooldirecteurs werden betrokken bij de laatste aanwerving van docenten en dat het de scholen zijn die hun personeelsleden hebben aangeworven.

Afhankelijk van de school vervullen die lesgevers andere taken. De politiescholen zetten hen in zoals ze willen, om de leerlingen te begeleiden tijdens hun opleiding, zoals bepaald in de regelgeving¹²², om opleidingen te geven of soms om administratieve taken uit te voeren.

Het Rekenhof stelt vast dat de verdeling van de gedetacheerde lesgevers niet werd herzien sinds 2002, terwijl deze regelmatig zou moeten worden geactualiseerd op basis van de behoeften. Het stelt ook vast dat de politieopleiding niet berust op een gemeenschappelijke basis om het door

¹²¹ Artikel 12 van het koninklijk besluit van 28 februari 2002.

¹²² Artikel IV.11 van het koninklijk besluit RPPol.

de Federale Politie ter beschikking gestelde personeel te selecteren. Er is bovendien geen enkele garantie dat de lesgevers over de vereiste pedagogische en didactische kwaliteiten beschikken.

Bij het afsluiten van deze audit kregen de scholen versterking door de aanwerving, sinds 1 mei 2021, van elf personeelsleden van niveau C (één per school, behalve bij ERIP-GIP dat er drie heeft) en van achttien docenten die proportioneel over de scholen werden verdeeld. De ANPA kreeg ook versterking van twee docenten en een personeelslid van niveau C bij de centrale coördinatie van de aspiranten bij de DRP. De reglementaire bepaling die de verdeling van de docenten vastlegt¹²³, werd daarentegen niet aangepast.

3.5 Vaststellingen, conclusies en aanbevelingen

Het Rekenhof heeft onderzocht of de politie beschikt over voldoende controle- en coördinatie-mechanismen om de kwaliteit en de homogeniteit van de basisopleiding voor inspecteurs te verzekeren.

3.5.1 Vaststellingen en conclusies

- Er ontbreekt een strategische langetermijnvisie voor de basisopleiding van inspecteurs, die een toekomstperspectief uittekent en rekening houdt met de pedagogische, organisatorische en financiële aspecten.
- Er is onvoldoende coördinatie tussen de actoren van de opleiding om een homogene basisopleiding te waarborgen.
- De Nationale Politieacademie (ANPA), die deel uitmaakt van de Directie van het Personeel (DRP), volgt de documenten niet op die het beheer van de scholen omkaderen (missieverklaring, pedagogisch project, opleidingsplannen, jaarverslag, opleidingsdossier¹²⁴).
- Toen de audit werd uitgevoerd, waren de sinds 2001 geplande beheerscontracten in uitwerking maar nog niet gesloten.
- De cel voor kwaliteitsbewaking van de opleiding bestaat niet meer. De ANPA, een school die is opgericht onder het gezag van de DRP, is feitelijk belast met bepaalde aspecten van de kwaliteit van de basisopleiding.
- Er bestaat geen gemeenschappelijk kader om de in de regelgeving bepaalde kwaliteitsnormen te kunnen opvolgen. De AIG antwoordt in dit verband dat het koninklijk besluit over de kwaliteitsstandaarden een aanpassing vergt.
- Geen enkele actor vervult de opdrachten van coördinatie en bewaking van de kwaliteit van de opleiding die de regelgeving hem heeft toegekend.
- De commissie belast met de controle op de kwaliteit van de opleiding, die wordt voorgezeten door de inspecteur-generaal of de adjunct-inspecteur-generaal van de AIG, en die moest worden opgericht in 2015, is nog niet effectief in werking.
- Het door de scholen gerekruteerde onderwijzende personeel wordt niet volgens gemeenschappelijke regels geselecteerd noch geëvalueerd.
- De lesgevers die door de Federale Politie ter beschikking worden gesteld, worden over de scholen verdeeld zoals bepaald in 2002, maar die toewijzing is niet aangepast aan de werkelijke toestand in de scholen. De Federale Politie heeft echter bijkomende docenten alsook administratieve assistenten toegewezen aan de scholen.

¹²³ Artikel 8 van het koninklijk besluit van 4 mei 2007.

¹²⁴ Artikel 4 van het ministerieel besluit van 24 september 2015 houdende het onderwijs- en examenreglement betreffende de basisopleiding van de personeelsleden van het basiskader van de politiediensten.

Het Rekenhof concludeert dat heel wat projecten tot hervorming van de opleiding en talrijke evaluaties werden uitgevoerd sinds 2001 en de politiehervorming. In dit stadium ontbreekt echter een strategische visie voor de politieopleiding.

Sinds de audit werd opgestart, rolt de Federale Politie acties uit (actieplan voor de opleiding, model van beheerscontract, gemeenschappelijke fiches per onderwijsmodule). Ondanks die perspectieven op vooruitgang is het Rekenhof in dit stadium van oordeel dat de opdrachten die in de feiten zijn toegewezen aan de ANPA - die organiek onder de DRP valt - onvoldoende worden uitgevoerd (opvolging van de kwaliteit, synergieën op het vlak van de uitwisseling van kennis en praktijken, eenvormigheid van de functionaliteiten, van de infrastructuur en van de menselijke en materiële middelen). Er is globaal onvoldoende grip op de opleiding om een homogene kwaliteit te waarborgen. Het Rekenhof is van oordeel dat die coördinatie en homogeniteit nochtans onontbeerlijke voorwaarden zijn voor de decentralisatie van de opleiding van de leden van de geïntegreerde politie.

3.5.2 Aanbevelingen

Thema	Aanbevelingen	Gericht aan
Doelstellingen van de opleiding en definitie van een langetermijnvisie	9 Een representatief vast orgaan belasten met de definitie van de strategische visie van de opleiding, daarbij rekening houdend met de aspecten inzake pedagogie, organisatie en financiering, en het toezicht op de invoering van de gekozen oriëntaties	Minister van Binnenlandse Zaken Minister van Justitie Representatief vast orgaan
Omkadering en kwaliteitscontrole	10 Een gecentraliseerd kader voor het beheer van de kwaliteit van de opleidingen invoeren om de kwaliteitsnormen te halen	Federale Politie
	11 Voorzien in een centrum voor ondersteuning en pedagogische expertise ten behoeve van de scholen, dat de middelen en resources krijgt die voor die opdrachten noodzakelijk zijn	Federale Politie
	12 De relaties tussen de Directie van het Personeel van de Federale Politie (DRP) en de Nationale Politieacademie (ANPA) uitklaren	Federale Politie
	13 De beheerdocumenten aanpassen opdat ze nuttig zouden zijn voor de goede organisatie van de politieopleidingen; toezien op de homogeniteit ervan en ze op relevante wijze opvolgen	Federale Politie
	14 De beheerscontracten sluiten zoals bepaald in de regelgeving; er een instrument voor aansturing van de kwaliteit van maken en de verbintenissen, de resultaatsdoelstellingen en de resources vastleggen; de DRP belasten met de opvolging van de uitvoering	Federale Politie Politiescholen
	15 Richtlijnen uitvaardigen om de selectie en de aanwerving van het onderwijzende personeel te omkaderen op basis van de in bepaalde scholen ontwikkelde goede praktijken	Federale Politie
	16 De verdeelsleutel voor de federale lesgevers actualiseren, de criteria bepalen die hun selectie en aanwerving omkaderen en ze toewijzen op basis van de geactualiseerde behoeften	Minister van Binnenlandse Zaken Federale Politie

Hoofdstuk 4

Financiering van de politiescholen en kostprijs van de basisopleiding voor politie-inspecteurs

In dit hoofdstuk onderzoekt het Rekenhof het systeem van financiering van de politiescholen voor de basisopleiding alsook de kostprijs van de basisopleiding van nieuwe inspecteurs.

4.1 Federale financiering

De politiescholen ontvangen een jaarlijkse financiële tussenkomst van de Federale Politie voor de organisatie van:

- bepaalde selectieproeven voor de kaders van hulpagenten van politie en inspecteurs;
- de basisopleiding van de kaders van hulpagenten, inspecteurs en eerste inspecteurs;
- de voortgezette opleiding en de functionele opleiding¹²⁵.

4.1.1 Voorwaarden voor de toekenning van de financiering

Om de financiering te verkrijgen moeten de scholen het volgende bezorgen¹²⁶:

- minimum één maand voorafgaand aan de organisatie van een opleidingscyclus, een erkenningsdossier voor goedkeuring aan de minister van Binnenlandse Zaken of de DRP¹²⁷;
- jaarlijks, uiterlijk op 31 januari, aan de DGR:
  - 1) het aantal aspiranten of cursisten die in het voorgaande jaar regelmatig waren ingeschreven voor een opleidingscyclus, regelmatig de lessen hebben bijgewoond en aan de eindexamens hebben deelgenomen;
  - 2) het aantal maanden opleiding die in het voorgaande jaar in het kader van de diverse opleidingscycli werden verstrekt;
- bij aanvang van elke maand, het aantal aspirant-inspecteurs van politie dat per klas in opleiding was op de laatste dag van de voorbije maand, om aanspraak te kunnen maken op de per klas toegekende extra financiering.

Bij uitblijven van het antwoord van de minister of van de dienst die hij aanwijst (in de feiten de DRP) voordat de opleidingscyclus aanvangt, wordt de goedkeuring geacht te zijn gegeven als de school de verwachte gegevens heeft verstrekt. De directeur-generaal van de DGR of zijn afgevaardigde

¹²⁵ Artikel 2 van het koninklijk besluit van 28 februari 2002.

¹²⁶ Artikel 5 van het koninklijk besluit van 28 februari 2002.

¹²⁷ Het erkenningsdossier moet de volgende elementen omvatten: het profiel van de bekwaamheden die verworven moeten zijn na afloop van de opleidingscyclus, het gedetailleerde programma van de opleidingscyclus, de gehanteerde opleidingsmethodes, het doelpubliek, de samenstelling van het docentenkorps inclusief de lesverantwoordelijken, de opleiders, de praktijkmonitoren alsook de identiteit van de stagecoördinatoren en -mentoren en de motivering van hun aanwijzing, het lessenrooster, de regels voor de evaluaties alsook de samenstelling van de examencommissie en van de jury, de begin- en einddata van de opleidingscycli.

kan te allen tijde toegang krijgen tot alle stukken om na te gaan of de toekenningsvoorwaarden zijn nageleefd. Als die voorwaarden niet worden nageleefd, verliest de school het recht op de financiële tussenkomst.

Het Rekenhof stelt vast dat het erkenningsdossier voor de basisopleiding ondanks de reglementaire verplichting niet systematisch voor goedkeuring wordt bezorgd aan de minister of de DRP vóór de inrichting van een basisopleidingscyclus. De DRP is van oordeel dat de scholen geen erkenningsaanvraag meer moeten bezorgen aangezien de inhoud van de clusters is vastgelegd in de regelgeving. Bepaalde aspecten van de basisopleiding blijven weliswaar stabiel van cyclus tot cyclus, maar het Rekenhof is van oordeel dat de bepalingen van het besluit ertoe verplichten voor elke cyclus een dossier te bezorgen aangezien de samenstelling van het lerarenkorps en de motivering van de aanwijzing van elke lesgever moeten worden meegedeeld.

In haar antwoord verklaart de Federale Politie dat er een standaarderkenningsdossier bestaat dat door de minister van Binnenlandse Zaken werd goedgekeurd en dat als referentie dient. Elke nieuwe opleidingscyclus moet echter door de politieschool worden aangevraagd bij de Federale Politie. Die laatste maakt een sessienummer aan dat aan het erkenningsdossier is gekoppeld, waardoor de financiering van de cyclus kan worden verzekerd.

Het Rekenhof wijst er echter op dat er geen gestandaardiseerd formulier bestaat om een sessienummer aan te vragen. De meest volledige aanvraag die aan het Rekenhof werd bezorgd bij wijze van voorbeeld, vermeldt niet alle vereiste gegevens voor elke opleidingscyclus. Bovendien is het zo dat de instructies die de politiescholen sinds 2013 ontvingen¹²⁸ over de te verstrekken gegevens van de opleidingscycli, op essentiële punten voor de opvolging van de kwaliteit van de opleiding verschillen van de bovenvermelde en bij regelgeving vastgelegde instructies. Het erkenningsdossier en de bijbehorende gegevens zijn echter één van de drie criteria voor het bekomen van de subsidie door de scholen.

4.1.2 Berekening van de financiële tussenkomst

De financiële tussenkomst bedraagt 125.000 euro per klas voor de basisopleiding van inspecteurs. Elke klas telt maximum 39 aspiranten. Vanaf de 40e aspirant wordt een tweede klas gecreëerd. Als er in eenzelfde klas meer dan 25 aspiranten zijn, wordt per aspirant een bijkomend bedrag van 2.000 euro toegekend, ten belope van 1/12^e per maand opleiding.

Bij het begin van het jaar wordt een eerste schijf gestort in de vorm van een voorschot. Zo wordt een bedrag van 5 miljoen euro verdeeld over de erkende scholen volgens dezelfde verdeelsleutel als deze die wordt gehanteerd om de kandidaten over de scholen te verdelen¹²⁹. Vervolgens vervolledigt een tweede schijf, berekend op basis van het aantal aspirant-inspecteurs dat de school heeft opgeleid, dit voorschot. Op basis van de door de scholen bezorgde lijsten van aspiranten wordt een basiscontrole uitgevoerd om de tweede schijf vrij te geven. Die schijf wordt het jaar nadien gestort. Als het saldo van de jaarlijkse berekening lager ligt dan de eerste schijf, mag de school die eerste schijf integraal behouden. Zij wordt gebruikt voor pedagogische doeleinden¹³⁰. Zo worden de uit-

¹²⁸ Nota "Nouvelle procédure concernant l'approbation et le suivi des dossiers d'agrément" van 30 september 2013 van de Federale Politie, die als tijdelijk werd gekwalificeerd (intern document).

¹²⁹ Artikel 2 van het ministerieel besluit van 7 mei 2007 tot uitvoering van sommige bepalingen van het koninklijk besluit van 28 februari 2002.

¹³⁰ Zie artikel 8, 4e lid, van het koninklijk besluit van 28 februari 2002.

gaven van een jaar gefinancierd op basis van het aantal klassen en leerlingen van het voorgaande jaar. De bedragen worden aan de scholen toegekend binnen de limieten van de beschikbare kredieten die zijn ingeschreven in de begroting van de geïntegreerde politie¹³¹.

De initiële kredieten die waren ingeschreven op de begroting van de Federale Politie 2017 tot 2020 waren onvoldoende om de opleidingsuitgaven van de scholen zoals berekend volgens de normen te dekken. Na onderhandeling heeft de minister van Binnenlandse Zaken uiteindelijk de bedragen die overeenstemden met het verschil voor 2017, 2019 en 2020 toegekend. De ontbrekende 475.953 euro voor 2018 hebben de scholen daarentegen niet ontvangen.

Tabel 4 – Tussenkomen voor de basisopleiding van inspecteurs en politieagenten gestort door de Federale Politie aan de scholen

Scholen	Gewaarborgd voorschot	2016	2017	2018	2019	2020
Antwerpen	600.000	615.663	753.683	678.864	818.686	509.722
Vlaams-Brabant	400.000	600.989	739.070	708.305	857.399	788.171
Brussel FR	575.000	1.112.508	1.378.661	985.416	983.333	1.321.304
Brussel NL	400.000					
West-Vlaanderen	400.000	582.153	790.552	570.985	813.439	779.540
Oost-Vlaanderen	500.000	929.079	895.427	774.709	783.588	787.462
Henegouwen	575.000	817.708	1.315.939	879.364	1.039.187	1.094.525
Luik	575.000	846.728	1.531.421	1.215.143	1.417.105	1.297.066
Limburg	400.000	592.885	709.957	572.597	823.117	626.659
Namen	575.000	660.343	1.190.831	1.047.522	1.123.842	1.217.610
Totaal	5.000.000	6.758.055	9.305.541	7.432.905	8.659.695	8.422.059

Bron: Rekenhof, op basis van de gegevens van de DRP

Net zoals de verdeling van de aspiranten per school werd de verdeelsleutel van het gewaarborgde initiële bedrag dat aan de scholen wordt gestort, niet aangepast sinds 2002. De verdeling van de aspiranten per school stemt niet overeen met de reglementaire verdeelsleutel (zie punt 2.2). Het Rekenhof stelt vast dat het gewaarborgde minimumbedrag niet dienovereenkomstig werd aangepast, wat kan impliceren dat de beschikbare middelen niet op optimale wijze worden toegewezen. In 2017 heeft de Nederlandstalige school van Brussel bijvoorbeeld 1,2 % van de totale aspiranten ontvangen tegenover 8 % zoals bepaald door de bestaande verdeelsleutel. Ze heeft dus het gewaarborgde minimumbedrag ontvangen gelijk aan 8 % van de 5.000.000 euro die aan de scholen zijn gewaarborgd. De berekening van de tweede schijf zorgt er weliswaar voor dat die financiering

¹³¹ Artikel 2 van het koninklijk besluit van 28 februari 2002 bepaalt dat de federale tussenkomst wordt beperkt tot de beschikbare kredieten opgenomen in de begroting van de geïntegreerde politie.

niet ten koste gaat van de andere scholen, maar het Rekenhof is van oordeel dat dat systeem financiële middelen toekent zonder dat deze samenhangen met de werkelijke uitgaven. Het is dus in strijd met het basisprincipe dat de toegekende bedragen moeten worden gerechtvaardigd door de gedane uitgaven.

In januari 2020 heeft de Federale Politie een werkgroep opgericht om het financieringsmechanisme te herzien. In zijn laatste werkzaamheden stelt die werkgroep voor om de verdeelsleutel die gekoppeld is aan personeelspercentages te schrappen, het systeem van de voorschotten te behouden (gewaarborgd minimumbedrag) en over te stappen naar een financiering per aspirant (zie punt 4.2).

4.1.3 Kostprijs per aspirant voor de Staat

In de volgende tabel wordt het per aspirant toegekende geïndexeerde bedrag vermeld voor alle scholen. Dat bedrag schommelt tussen 4.563 en 6.934 euro naargelang van het jaar. Ter vergelijking kan worden vermeld dat de school van de provincie Antwerpen nagenoeg 7.000 euro per aspirant factureert voor de opleiding van politieagenten op vraag van de politiezone van Antwerpen. Als men rekening houdt met de bezoldiging van de aspiranten, ligt de kostprijs van de basisopleiding voor de Staat tussen 28.772 en 35.860 euro per aspirant.

Tabel 5 – Geïndexeerd bedrag dat de Federale Politie stort per aspirant-politieagent of -inspecteur

	2016	2017	2018	2019	2020
Federale tussenkomst in de basisopleiding (politieagenten + inspecteurs)	6.758.055	9.305.541	7.432.905	8.659.695	8.422.059
Bezoldiging van de aspiranten	35.852.922	33.115.353	34.309.524	37.636.160	42.892.250
Totaal	42.610.977	42.420.894	41.742.429	46.295.855	51.314.309
Aantal aspiranten (politieagenten + inspecteurs)	1.481	1.342	1.325	1.307	1.274
Federaal bedrag per aspirant	4.563	6.934	5.610	6.626	6.611
Federaal bedrag per aspirant + bezoldiging	28.772	31.610	31.504	35.421	40.278

Bron: Rekenhof, op basis van de gegevens van de DRP

De volgende tabel is gebaseerd op de door de DRP bezorgde financiële gegevens en het aantal leerlingen in opleiding. Hij vergelijkt de toestand per school. Uit deze vergelijking blijken significante verschillen tussen scholen en tussen jaren voor dezelfde scholen. Zo belooft het minimum 3.144 euro per aspirant (Namen, 2016) en het maximum 14.115 euro per aspirant (Antwerpen, 2019).

De bedragen stemmen overeen met de voor het academiejaar uitgevoerde stortingen. De scholen krijgen de bedragen in twee schijven uitbetaald. De eerste schijf wordt gestort los van het aantal aspiranten, wat leidt tot onzekerheid. Zo stemt het aan een school toegekende tussenkomstpercentage niet overeen met het percentage aspiranten dat in hetzelfde jaar wordt ontvangen. Die verschillen kunnen ook worden verklaard door de financieringsregels per klas en het aantal aspiranten per klas dat kan verschillen van school tot school en van opleidingscyclus tot

opleidingscyclus. Het financieringssysteem (per klas en per bijkomende aspirant ten opzichte van de drempel die is vastgelegd in het koninklijk besluit) heeft gevolgen voor de kosten per aspirant en dus ook voor de totale kosten van de opleiding.

Tabel 6 – Door de Federale Politie gestorte bedragen per aspirant-inspecteur en aspirant-politieagent per school (in euro)

Provincie	Tussenkost	2016	2017	2018	2019	2020
Antwerpen	Tussenkost	615.663	753.683	678.864	818.686	509.722
	% van de totale tussenkost	9,1	8,1	9,1	9,5	6,1
	MB 07/05/07 – 12 %	6,8	6,6	11,9	4,4	6,2
	Bedrag per aspirant	6.157	8.468	4.297	14.115	6.452
Vlaams-Brabant	Tussenkost	600.989	739.070	708.305	857.399	788.171
	% van de totale tussenkost	8,9	7,9	9,5	9,9	9,4
	MB 07/05/07 – 8 %	8,1	9	11,5	11,6	8,6
	Bedrag per aspirant	5.008	6.108	4.629	5.678	7.231
West-Vlaanderen	Tussenkost	582.153	790.552	570.985	813.439	779.540
	% van de totale tussenkost	8,6	8,5	7,7	9,4	9,3
	MB 07/05/07 – 8 %	7,4	10,7	8,2	9,4	8,1
	Bedrag per aspirant	5.292	5.490	5.238	6.613	7.568
Oost-Vlaanderen	Tussenkost	929.079	895.427	774.709	783.588	787.462
	% van de totale tussenkost	13,7	9,6	10,4	9	9,3
	MB 07/05/07 – 10 %	10,7	11,1	7,7	8,2	9,2
	Bedrag per aspirant	5.880	6.010	7.595	7.323	6.730
Henegouwen	Tussenkost	817.708	1.315.939	879.364	1.039.187	1.094.525
	% van de totale tussenkost	12,1	14,1	11,8	12	13,0
	MB 07/05/07 - 11,5 %	14,7	11,6	12,4	14,9	14,9
	Bedrag per aspirant	3.768	8.436	5.362	5.329	6.014

Provincie	Tussenkost	2016	2017	2018	2019	2020
Luik	Tussenkost	846.728	1.531.421	1.215.143	1.417.105	1.297.066
	% van de totale tussenkost	12,5	16,5	16,3	16,4	15,4
	% van het totale aantal aspiranten in opleiding	16,5	13,6	14,9	14,9	14,3
	Bedrag per aspirant	3.470	8.414	6.137	8.287	6.899
Limburg	Tussenkost	592.885	709.957	572.597	823.117	626.659
	% van de totale tussenkost	8,8	7,6	7,7	9,5	7,7
	% van het totale aantal aspiranten in opleiding	7,1	9,2	7,2	8,6	6,2
	Bedrag per aspirant	5.647	5.772	6.027	7.349	7.932
Namen	Tussenkost	660.343	1.190.831	1.047.522	1.123.842	1.217.610
	% van de totale tussenkost	9,8	12,8	14,1	13,0	14,5
	% van het totale aantal aspiranten in opleiding	14,2	14,5	15,3	13,2	15,6
	Bedrag per aspirant	3.144	6.138	5.160	6.534	6.119
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Tussenkost	1.112.508	1.378.661	985.416	983.333	1.321.304
	% van de totale tussenkost	16,5	14,8	13,3	11,4	15,7
	% van het totale aantal aspiranten in opleiding	14,7	13,7	10,8	16,7	17,1
	Bedrag per aspirant	5.127	7.493	6.891	4.511	6.061

Bron: Rekenhof, op basis van de gegevens van de DRP

Het Rekenhof stelt vast dat de toegekende federale bedragen sterk verschillen van aspirant tot aspirant naargelang van de school en de jaren.

4.1.4 Hervorming van het financieringsmechanisme

Op 6 november 2019 interpeleerde het college van provinciegouverneurs de Federale Politie over de federale financiering. Het wees erop dat de subsidies aan de politiescholen niet meer alle uitgaven dekken¹³² en dat de provinciale inrichtende macht bijgevolg ofwel de kosten zelf moet dekken of deze moet doorrekenen aan de politiezones, die klanten zijn van de opleidingen. Volgens het college van gouverneurs zien de scholen het aantal aspirant-inspecteurs toenemen sinds 2002, terwijl de criteria en het niveau van de federale tussenkost in hun inrichting niet werden herzien.

¹³² Volgens de notulen van de vergadering zou een tekort van 1,9 miljoen euro zijn vastgesteld voor 2019.

In haar antwoord stelt de Federale Politie dat de aanvullende financieringen voor de jaren 2017 tot 2020 konden worden gestort aan de politiescholen. Ze is van oordeel dat volledig kon worden tegemoetgekomen aan de noden dankzij die aanvullende financiering voor de jaren 2017, 2019 en 2020.

Op 17 januari 2020 werd een werkgroep opgericht om een hervorming van het financieringsmechanisme voor te stellen. Deze beoogt een hervorming van het financieringssysteem en van de verdeelsleutel van de aspiranten. Deze werkgroep kwam op basis van adviezen van de Inspectie van Financiën tot het besluit dat de financiering zou kunnen worden geëvalueerd rekening houdende met het aantal aspiranten per school en niet meer met het aantal klassen.

Volgens het Rekenhof moet de hervorming van de federale financiering van de politiescholen ervoor zorgen dat:

- er financiële transparantie is over de toestand van de scholen en de harmonisering van het bezoldigings- en tarifieringsbeleid (zie [punt 4.3](#));
- het financieringsmechanisme wordt geactualiseerd en gekoppeld aan het aantal aspiranten;
- beheerscontracten worden gesloten die de financiering koppelen aan de doelstellingen en waarbij de voorzienbaarheid van de middelen wordt verhoogd;
- er synergieën worden ontwikkeld tussen de scholen en de Federale Politie om eventuele besparingen te realiseren.

4.2 Provinciale financiering

De federale inbreng is slechts een deel van de financiële middelen van de scholen. Ze beschikken ook over werkingsmiddelen die worden toegekend door de provinciale inrichtende machten of door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor de twee (NL en FR) politiescholen op zijn grondgebied. Deze spelen ook een rol bij de terbeschikkingstelling van infrastructuur, bij het onderhoud en bij de instandhouding ervan.

Op basis van de door de scholen verstrekte informatie stelt het Rekenhof vast dat de materiële en financiële middelen afkomstig van de provincies sterk verschillen van school tot school (zie [bijlage 5](#)). Het was echter niet mogelijk de provinciale uitgaven voor de basisopleiding te onderscheiden van deze voor andere politieopleidingen of andere veiligheidsberoepen. Het Rekenhof stelt vast dat de DGR niet beschikt over informatie over de totale kostprijs van de opleiding van een aspirant-inspecteur per lichting. Bovenop de verschillen die samenhangen met de federale financiering komen immers de mogelijke verschillen in de financiering door de inrichtende machten.

4.3 Bezoldigingen

Politiescholen kunnen op verschillende manieren samenwerken met het onderwijzende personeel (opleiders, docenten en praktijkmonitoren) en dus een beroep doen op verschillende financieringsbronnen:

- Een lesgever ter beschikking gesteld door de Federale Politie wordt gefinancierd via de begroting van de Federale Politie.
- Het onderwijzende personeel dat voltijds wordt gedetacheerd door een politiezone of door een eenheid van de Federale Politie, wordt door die zone of door die eenheid betaald en de school betaalt het loon vervolgens aan die zone of aan die eenheid terug.

- Een occasionele docent of praktijkmonitor van de politie die tijdens zijn diensturen met het akkoord van zijn hiërarchie lesgeeft, ontvangt zijn gewone bezoldiging met een toelage voor onderwijsopdracht. Die toelage waarin is voorzien door de regelgeving¹³³ wordt samengevat in de richtlijnen van het SSGPI (bedragen die variëren naargelang van het niveau en beperking van het aantal uren tot 100 per jaar).
- Een occasionele docent of praktijkmonitor van de politie die tijdens zijn rust- of verlofuren lesgeeft, wordt door de school betaald.
- Een occasionele docent of praktijkmonitor die geen politieagent is, wordt betaald door de school.

In de praktijk nemen de meeste occasionele docenten van de politie verlof om les te geven in de scholen.

Uit een verslag van de ANPA van oktober 2019 blijken aanzienlijke verschillen tussen de scholen op het vlak van de bezoldiging van externe lesgevers evenals van docenten en praktijkmonitoren die een toelage voor onderwijsopdracht ontvangen.

- De bedragen die zijn vastgelegd voor de toekenning van de toelage voor onderwijsopdracht volgen de handleiding financiële personeelsadministratie van het SSGPI niet. Deze maakt immers een onderscheid tussen de niveaus van de gegeven lessen (universitair of niet, andere) en de categorieën van dienstverleners (leden van een politiedienst of niet). De beoogde dienstverleners zijn ofwel politiepersoneel dat tijdens of buiten de diensturen lesgeeft ofwel externen. De meeste scholen hebben één bezoldigingsbedrag, zonder verdere precisering van het lesniveau of het opleidingsniveau van de lesgever. De scholen hanteren bedragen tussen 23,9 en 89,27 euro per uur.
- Sommige scholen kennen een bezoldiging toe voor de examens of voor de verbetering ervan evenals voor het opstellen van de cursussen of de deelname aan vergaderingen.

Het Rekenhof stelt vast dat buiten het handboek van het SSGPI geen enkele andere norm de bezoldigingen omkadert die door de scholen aan docenten worden toegekend¹³⁴. Dit kan leiden tot competitie tussen de scholen om lesgevers of klanten voor de opleiding aan te trekken.

4.4 Vaststellingen, conclusies en aanbevelingen

Het Rekenhof heeft het systeem van financiering van de politiescholen voor de basisopleiding onderzocht en getracht de kostprijs ervan te bepalen per aspirant.

4.4.1 Vaststellingen en conclusies

- De verdeelsleutel voor het gewaarborgde bedrag van 5 miljoen euro dat aan de scholen wordt gestort als eerste schijf, werd niet aangepast sinds de inwerkingtreding van het koninklijk besluit in verband met de financiering van de scholen in 2002.

¹³³ Artikel XI.III.36 tot 40 van het koninklijk besluit van 30 maart 2001 tot regeling van de rechtspositie van het personeel van de politiediensten en artikel 12.11 van het ministerieel besluit van 28 december 2001 houdende uitvoering van sommige bepalingen van het koninklijk besluit van 30 maart 2001 tot regeling van de rechtspositie van het personeel van de politiediensten.

¹³⁴ De toezichthoudende autoriteiten van de scholen beslissen over de barema's.

- Hoewel de wijze van financiële tussenkomst van de Federale Politie identiek is voor alle scholen, verschilt ze van school tot school indien ze per aspirant wordt berekend, onder meer wegens het financieringsmechanisme per klas.
- Het is in de scholen moeilijk begrotingsvooruitzichten te maken omdat er tussen de minister van Binnenlandse Zaken en de scholen geen beheerscontract is dat de middelen vastlegt en omdat het jaarlijkse bedrag van de federale tussenkomst onvoorzienbaar is (zie [aanbeveling 14](#)).
- De provinciale financiering vormt een belangrijk deel (dat echter varieert van school tot school) van de middelen die worden gebruikt voor de werking, de infrastructuur en de investeringen; het is niet mogelijk nauwkeurig af te lijnen hoeveel van de financiering specifiek naar de basisopleiding van inspecteurs gaat.

Het Rekenhof concludeert dat de huidige structuur voor de financiering van de scholen kan leiden tot aanzienlijke verschillen in middelen tussen scholen en dat de Directie van het Middelenbeheer en de Informatie van de Federale Politie (DGR) geen duidelijk beeld heeft van de totale kostprijs van de opleiding per aspirant.

4.4.2 Aanbevelingen

Thema	Aanbevelingen	Gericht aan
Financiering van de opleidingen	17 Ervor zorgen dat de Federale Politie een duidelijk beeld heeft van de totale kostprijs van de opleiding per aspirant, want die informatie is nodig voor elke hervorming op dat vlak	Federale Politie Politiescholen
	18 De financiering van de politiescholen hervormen om ervoor te zorgen dat ze op billijke wijze wordt toegekend aan elke school (gelet op het werkelijke aantal aspiranten dat die school opleidt)	Minister van Binnenlandse Zaken Minister van Justitie

Hoofdstuk 5

Algemene conclusie en aanbevelingen

5.1 Algemene conclusie

De basisopleiding van de nieuwe politie-inspecteurs is een belangrijk element voor de goede werking van de geïntegreerde politie op twee niveaus. Ze vormt een essentiële etappe in de loopbaan van inspecteurs, omdat ze hen de basis verstrekt van de kennis en competenties die nodig zijn om hun opdrachten te vervullen.

Het Rekenhof heeft die opleiding, die over tien erkende scholen is gedecentraliseerd, onderzocht.

In 2015 had het Rekenhof al het beleid van aanwerving en externe selectie van de Federale Politie onderzocht¹³⁵. Die audit stopte na de selectiefase. De huidige audit gaat daarop verder en onderzoekt de volgende etappes van het proces. Hij onderzoekt of de politie tegemoetkomt aan de opleidingsbehoeften, of ze controle- en coördinatiemechanismen heeft ingesteld die zorgen voor een kwaliteitsvolle opleiding en of ze de kosten van die opleiding onder controle heeft.

5.1.1 Afstemming van het opleidingsproces op de personeelsbehoeften

Afhankelijk van het aantal kandidaten en het slaagpercentage na afloop van de selectie varieert het aantal aangeworven inspecteurs van jaar tot jaar, maar het cijfer ligt altijd lager dan de doelstelling aangekondigd door de minister van Binnenlandse Zaken.

De Directie van het Personeel van de Federale Politie (DRP) heeft de gegevensverzameling over de behoeften van aanwerving van operationeel personeel van de geïntegreerde politie merkkelijk verbeterd, zodat beter kan worden tegemoetgekomen aan de behoeften. De DRP beschikt echter niet over informatie over het werkelijke aantal aspiranten dat de scholen kunnen opvangen, en de in de wet bepaalde verdeelsleutel voor de aspiranten stemt niet meer overeen met het werkelijke aantal toegelaten aspiranten. De Federale Politie zou ervoor moeten zorgen dat ze over de gegevens beschikt om de toelating van aspiranten in de politiescholen te omkaderen.

De DRP volgt niet systematisch op hoeveel tijd verstrijkt tussen het slagen voor een selectie en het starten van de opleiding noch hoelang de basisopleiding effectief duurt. Die termijnen kunnen echter leiden tot een discrepantie tussen het tijdstip waarop de personeelsbehoeften worden geformuleerd en het tijdstip waarop de opleidingen worden afgerond. Dat komt tot uiting door opleidingstermijnen van meer dan twaalf maanden waardoor de indiensttreding vertraging oploopt en niet kan worden tegemoetgekomen aan de in een vroegere fase geformuleerde behoeften. De

¹³⁵ Rekenhof, *Werving en selectie bij de Federale Politie*, verslag aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers, Brussel, februari 2015, 38 p., www.rekenhof.be.

bezwaartermijnen bij afwijzingen zijn bovendien abnormaal lang, ook al zijn ze de voorbije jaren ingekort (gemiddeld 90 dagen in 2020 tegenover 128 in 2018).

Bij de hervorming van de basisopleiding in 2015 werden de te verwerven competenties en vaardigheden gedefinieerd. In het systeem dat momenteel wordt gehanteerd, is echter niets ingebouwd om deze te laten evolueren zodat ze overeenstemmen met de huidige realiteit van het beroep van inspecteur. In 2017 werden enquêtes uitgevoerd bij de politiezones, maar die hebben niet geleid tot een herziening van de inhoud van de lessen. De praktijken lopen overigens uiteen tussen de scholen. Dat geldt onder meer voor het werkplekleren, maar ook voor de inhoud en de organisatie van de validering van de verworven kennis en vaardigheden. Tot slot is de stage van zes maanden na afloop van de opleiding de regel geworden en is ze sinds november 2020 geen overgangsmaatregel meer. Die stage werd echter niet geëvalueerd zoals vooropgesteld door het reglementaire kader, en behalve een handleiding is er geen gecentraliseerde instantie die instaat voor het goede verloop ervan. In haar antwoord vermeldt de Federale Politie dat de regeling momenteel geëvalueerd wordt en in de komende maanden zal evolueren.

De geïntegreerde politie kan noch een homogene opleiding noch een gelijkwaardige validering van de verworven kennis in alle scholen waarborgen. Het is nochtans de bedoeling een opleiding van gelijkwaardige kwaliteit voor alle inspecteurs te organiseren om hun mobiliteit mogelijk te maken. De DRP plant in 2021-2022 een actieplan voor de opleiding. Tot de beoogde acties behoren een analyse en herziening van de onderwijsmodules (clusters) om de grondslagen te leggen voor een inspecteursopleiding die meer eenvormig is voor alle scholen, alsook een denkoefening over de organisatie van het werkplekleren en de opvolging van de stage.

5.1.2 Coördinatie en kwaliteitscontrole van de basisopleiding

Het Rekenhof stelt vast dat de controle- en coördinatiemiddelen waarover de Federale Politie beschikt enerzijds niet worden gebruikt en anderzijds ontoereikend zijn om kwaliteitsvolle opleidingen te garanderen die gelijkwaardig zijn over het hele land.

Het Rekenhof stelt vast dat heel wat projecten tot hervorming van de opleiding en velerlei evaluaties werden gerealiseerd sinds 2001 en de politiehervorming. In dit stadium ontbreekt echter een strategische langetermijnvisie voor de politieopleiding. Sinds de audit werd gelanceerd, heeft de Federale Politie echter belangrijke acties uitgerold (actieplan voor de opleiding, model van beheerscontract van de scholen). Het Rekenhof benadrukt het belang van het sluiten en opvolgen van de beheerscontracten; zij moeten het mogelijk maken de financiering te koppelen aan de kwaliteitsdoelstellingen. Die elementen vormen perspectieven voor vooruitgang, omdat in dit stadium niet veel gebruik wordt gemaakt van de mechanismen voor opvolging en ontwikkeling van de kwaliteitsnormen waarin de regelgeving voorziet. In haar antwoord stelt de Federale Politie dat er gewerkt wordt aan een strategische langetermijnvisie voor de politieopleiding.

Het Rekenhof stelt vast dat er geen gemeenschappelijk systeem is om de in de regelgeving bepaalde kwaliteitsnormen te kunnen opvolgen. De opvolging door de Directie van het Personeel (DRP) van de documenten die het beheer van de scholen omkaderen, is ontoereikend. De cel belast met de bewaking van de kwaliteit van de opleiding bestaat niet meer. De Nationale Politieacademie (ANPA), een onder het gezag van de DRP ingerichte school, is feitelijk belast met bepaalde aspecten van de kwaliteit van de basisopleiding van de inspecteurs. Geen enkele actor vervult de opdrachten van coördinatie en bewaking van de kwaliteit van de opleiding die de regelgeving

toekent. De commissie belast met de controle op de kwaliteit van de opleiding, die wordt voorgedragen door de AIG, is tot slot nog niet opgericht, terwijl dat in 2015 had moeten gebeuren.

Het Rekenhof concludeert dat noch de strategische noch de operationele coördinatie volstaat om een homogene en coherente basisopleiding te garanderen. De globale, systematische, strategische langetermijnvisie en de uitvoering ervan ontbreken, net zoals de aansturing ervan door de instanties binnen de geïntegreerde politie. De basisopleiding van de inspecteurs werd nochtans sinds 1998 vijf keer hervormd en vele malen geëvalueerd, telkens in de richting van een harmonisering en een betere aansluiting bij de behoeften op het terrein. Volgens het Rekenhof zijn coördinatie en homogeniteit onontbeerlijke voorwaarden om de opleiding te decentraliseren.

5.1.3 Financiering/Kostprijs

Het totaalbedrag van de federale tussenkomst verschilt van jaar tot jaar, waardoor het voor de scholen moeilijk is een budgettaire planning te maken. Volgens de scholen dekt de provinciale financiering tussen 32 en 70 % van de werkings- en investeringsuitgaven en 100 % van de infrastructuuruitgaven. De DRP heeft echter geen informatie over de totale kostprijs van de opleiding per aspirant.

De verdeelsleutel voor het gewaarborgde initiële bedrag van 5 miljoen euro dat als eerste schijf aan de scholen wordt gestort, werd niet aangepast sinds de inwerkingtreding van het koninklijk besluit in verband met de financiering van de scholen in 2002. Op het moment van de auditwerkzaamheden was een werkgroep aangesteld om te bekijken hoe de federale financiering van de politiescholen kan worden verbeterd.

Het Rekenhof is van oordeel dat de huidige structuur voor de financiering van de scholen aanzienlijke verschillen in middelen teweegbrengt tussen scholen.

5.2 Aanbevelingen

Het Comité P stelt in zijn antwoord dat de conclusies van het Rekenhof in de lijn liggen van de bevindingen en analyses die al werden uitgevoerd door instanties van binnen en van buiten de politie. Het moedigt de Federale Politie en de AIG aan om de aanbevelingen van het Rekenhof in hun totaliteit uit te voeren. Het Comité P is zich echter bewust van de omvang en de moeilijkheid van die opdracht en vraagt zich af of de Federale Politie en de AIG ertegen opgewassen zijn met de middelen waarover ze momenteel beschikken.

Bij de bestemmingen van de aanbevelingen die zijn opgenomen in de hiernavolgende tabel, moet een onderscheid worden gemaakt tussen de interne actoren van de geïntegreerde politie en een externe, met name de AIG. Het is aan elk van hen om de aanbevelingen uit te voeren binnen het kader van hun wettelijke opdrachten. In zoverre het Comité P een extern toezichtsorgaan is dat onder de wetgevende macht valt, behoort het niet tot de geauditeerde instellingen (zie [punt 1.1.2.2](#)) en is het niet opgenomen als bestemming van de aanbevelingen.

De ANPA, die in de praktijk belast is met de opdrachten van de Directie van de Opleiding die vandaag niet meer bestaat, is ook niet opgenomen als bestemming van de aanbevelingen. Zoals dit verslag inderdaad opmerkt, is die situatie in de praktijk problematisch, enerzijds omdat ze niet reglementair geregeld is en anderzijds omdat de ANPA ook een school is die onderworpen is aan

de kwaliteitscontrole. Die verwarring over de rollen moet eerst en vooral weggewerkt worden (zie punt 3.3.1.1 en aanbeveling 12).

Thema	Aanbevelingen	Gericht aan	Zie punt
Behoeften aan personeel	1 Het ministerieel besluit actualiseren dat de aspiranten over de scholen spreidt, om rekening te houden met de behoeften van de politiediensten en met de werkelijke toelatingen in de scholen	Minister van Binnenlandse Zaken	2.2.2
Behoeften op het vlak van de termijnen	2 Gevalen waarin de opleiding langer dan twaalf maanden duurt, opvolgen en analyseren, door onder meer rekening te houden met het niveau van de vereisten bij de selectieproeven	Federale Politie	2.3.2
Behoeften op het vlak van de competenties	3 De gevallen analyseren waarbij aspiranten worden afgewezen, om de oorzaken te achterhalen	Federale Politie	2.3.2
	4 De afwijzingsprocedure omkaderen om ervoor te zorgen dat die volgens de voorwaarden verloopt (motivering van de voorstellen en beslissingen) en dat de reglementaire termijnen worden nageleefd (kennisgeving en beslissing) (ministerieel besluit van 24 september 2015)	Federale Politie	2.3.2
	5 Het opleidingsprogramma evalueren en herzien in het licht van de competenties die elke inspecteur moet hebben wanneer hij zijn loopbaan start in een politiedienst	Geïntegreerde politie Vast orgaan (zie aanbeveling 9)	2.4.2
	6 Ervoor zorgen dat de opleiding op homogene wijze wordt uitgevoerd, wat ook geldt voor de organisatie van het werkplekleren en de nadere regels voor de evaluatie	Federale Politie	2.4
	7 De stage evalueren, zoals oorspronkelijk was vooropgesteld, en er lessen uit trekken om de regeling te verbeteren (onder meer wat betreft het tijdstip ervan, vóór of na de benoeming, en de homogenisering van de praktijken)	Federale Politie	2.4.5
	8 Centrale ondersteuning bieden om diensten die stagiairs ontvangen, te helpen en te omkaderen, en een homogene kwaliteit garanderen	Federale Politie	2.4.5
Doelstellingen van de opleiding en definitie van een langetermijnvisie	9 Een representatief vast orgaan belasten met de definitie van de strategische visie van de opleiding, daarbij rekening houdend met de aspecten inzake pedagogie, organisatie en financiering, en het toezicht op de invoering van de gekozen oriëntaties	Minister van Binnenlandse Zaken Minister van Justitie Vast representatief orgaan	3.1.2

Thema	Aanbevelingen	Gericht aan	Zie punt
Omkadering en kwaliteitscontrole	10 Een gecentraliseerd kader voor het beheer van de kwaliteit van de opleidingen invoeren om de kwaliteitsnormen te halen	Federale Politie	3.3.4.4
	11 Voorzien in een centrum voor ondersteuning en pedagogische expertise ten behoeve van de scholen, dat de middelen en resources krijgt die voor die opdrachten noodzakelijk zijn	Federale Politie	3.3.4.3
	12 De relaties tussen de Directie van het Personeel van de Federale Politie (DRP) en de Nationale Politieacademie (ANPA) uitklaren	Federale Politie	3.3.1.1
	13 De beheerdocumenten aanpassen opdat ze nuttig zouden zijn voor de goede organisatie van de politieopleidingen; toezien op de homogeniteit ervan en deze op relevante wijze opvolgen	Federale Politie	3.3.3
	14 De beheerscontracten sluiten zoals bepaald in de regelgeving; er een instrument voor aansturing van de kwaliteit van maken en de verbintenissen, de resultaatsdoelstellingen en de resources vastleggen; de DRP belasten met de opvolging van de uitvoering	Federale Politie Politiescholen	3.3.3
	15 Richtlijnen uitvaardigen om de selectie en de aanwerving van het onderwijzende personeel te omkaderen op basis van de in bepaalde scholen ontwikkelde goede praktijken	Federale Politie	3.4.1
Financiering van de opleidingen	16 De verdeelsleutel voor de federale lesgevers actualiseren, de criteria bepalen die hun selectie en aanwerving omkaderen en ze toewijzen op basis van de geactualiseerde behoeften	Minister van Binnenlandse Zaken Federale Politie	3.4.2
	17 Ervoor zorgen dat de Federale Politie een duidelijk beeld heeft van de totale kostprijs van de opleiding per aspirant, want die informatie is nodig voor elke hervorming op dat vlak	Federale Politie Politiescholen	4.1.3
	18 De financiering van de politiescholen hervormen om te zorgen dat deze op billijke wijze wordt toegekend aan elke school (gelet op het werkelijke aantal aspiranten dat ze opleidt)	Minister van Binnenlandse Zaken Minister van Justitie	4.1.4

5.3 Antwoorden van de ministers en van de Federale Politie

De minister van Justitie herinnert eraan dat hij niet de hoofdregie in handen heeft op het vlak van politieopleiding en formuleert een aantal algemene opmerkingen. Hij benadrukt de nood aan politiemedewerkers die gespecialiseerd zijn in cybercriminaliteit alsook de noodzaak voor de Federaal Gerechtelijke Politie en de lokale rechediensten om over voldoende capacitaire invulling te beschikken.

De minister van Binnenlandse Zaken stelt dat het rapport absoluut nuttig is in het kader van de herziening van het financieringssysteem voor de politieopleidingen, in het bijzonder de basisopleiding voor de politie-inspecteurs. Ze deelt het Rekenhof mee dat ze het debat over de visie voor het politieonderwijs heeft toevertrouwd aan de Staten-Generaal voor de Politie (SEGPOL), die ze in mei 2021 heeft samengeroepen. De werken die specifiek betrekking hebben op de opleiding zullen plaatsvinden in het najaar van 2022. Ze voegt eraan toe dat de nieuwe langetermijnvisie, met hierin vervat de richting betreffende de erkenning van de politieopleidingen conform de Europese akkoorden van Kopenhagen en Bologna, heel zeker een impact zal hebben op de kwaliteitsbewaking in de toekomst. In tussentijd lijkt het haar niet noodzakelijk om de bestaande organen op reglementair vlak aan te passen of nog uit te breiden met externe deelnemers. Ze is van oordeel dat het CCGPI een belangrijk adviserend sturingsorgaan is voor het beleid van de politieopleidingen en dat het aan het college van de directeurs van de politiescholen toekomt om dat beleid te operationaliseren. Tot slot stelt de minister dat de werking van deze organen kan worden verbeterd.

De Federale Politie had de wens uitgedrukt dat haar antwoord integraal als bijlage zou worden opgenomen in het auditverslag. Gezien de vertrouwelijkheid van de erin opgenomen gegevens kon het Rekenhof echter niet ingaan op die vraag.

Bijlage 1

Strategische oriëntaties

Tabel 1 – Advies van de Federale Politieraad inzake opleiding (24 november 2006): samenvatting

Advies van de Federale Politieraad inzake opleiding	
Aantal en spreiding opleidingscentra	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Decentralisatie van de opleiding</i> – De raad pleit voor het behoud van de nu bestaande opleidingscentra op voorwaarde dat er verder wordt gestreefd naar het handhaven van kwaliteitsvolle en evenwaardige opleidingen. Decentralisatie mag geen synoniem worden van onafhankelijkheid. De uitvoering van een actieplan moet bijdragen tot harmonisering. • <i>Kwaliteit van de lesgevers</i> – Het pedagogische kwaliteitsniveau van de docenten moet worden verbeterd via een selectie op basis van vastgestelde criteria. Hun pedagogische bekwaamheid moet worden aangetoond. Het is belangrijk ze te rekruteren uit verschillende milieus, zelfs binnen de Lokale Politie. • <i>Rol van de Directie Opleiding</i> – Een centrale coaching door de Directie Opleiding is aanbevolen, zeker wat domeinen zoals <i>community policing</i> betreft.
Aard en kwaliteit van de opleiding	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kwaliteit van de opleiding</i> – De kwaliteit van de opleiding moet permanent worden bewaakt en verbeterd. Er moet aandacht worden besteed aan kennisoverdracht en attitudevorming. De opleiding moet zoveel mogelijk identiek zijn voor allen en gebaseerd op gemeenschappelijke documentatie. • <i>Pedagogische normen</i> – Er zijn geen duidelijke pedagogische en didactische normen. Hetzelfde geldt voor de infrastructuurnormen (naar analogie met de infrastructuurnormen voor de politiecommissariaten). • <i>Coördinatie</i> – De beheerscontracten zijn een ideaal middel om de doeltreffendheid en de kwaliteit te coördineren en er inspiratie voor te leveren. Ze kunnen dienen om de relaties tussen de scholen en de Directie Opleiding te kaderen. Ze laten echter te lang op zich wachten. • <i>Bewaking van de kwaliteit</i>: Er moet een controlesysteem ter bewaking van de kwaliteit van de brochures, lesgevers, de opleiding en de politiescholen worden uitgebouwd door de Directie Opleiding. De Federale Politieraad is van mening dat een algemeen examen van het bachelortype niet is aangewezen. • <i>Zich openstellen voor de buitenwereld</i> – Er worden slechts weinig externe instellingen betrokken bij de opleiding, buiten de politiescholen. De Directie Opleiding zou een plan in die zin moeten voorstellen.
Werkgroepen en overleg	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Globale omkadering</i> – Er moeten gemeenschappelijke normen, beheerscontracten en pedagogische inspecties worden ingesteld. • <i>Een scholennetwerk uitbouwen</i> – Het beheer van dat netwerk moet gebeuren door middel van moderne bureautica-tools. • <i>Coördinatieplaats</i> – De coördinatie moet gebeuren door een college van directeurs. De pluraliteit van culturen en talen moet worden gehandhaafd.
Opmerkingen in verband met de opleiding uit “10 jaar politiehervorming”	
Decentralisatie	<p>Meerdere scholen staan in voor de opleiding van het politiepersoneel. Voordelen zijn het beter aansluiten bij regionale behoeften en de actieve betrokkenheid en steun van de provincies. Nadeel zit in de (mogelijke) schaarste van goede lesgevers, de totale kostprijs, het kwaliteitsverschil en het mogelijke verlies aan homogeniteit.</p>

Advies van de Federale Politieraad inzake opleiding	
Uniformisering van de opleidingen	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kwaliteit van de opleidingen</i> – “Verskil in kwaliteit van de opleidingen is op zich geen probleem en concurrentie werkt zelfs stimulerend, op voorwaarde uiteraard dat de minimum kwaliteitsnormen worden gehaald”. • <i>Uniformisering van de opleidingen</i> – Alleen voor bepaalde vaardigheden (bv. tactisch optreden bij geweldsituaties, conform GPI 48 in verband met geweldbeheersing) is standaardisatie over het hele land nodig om bij een gezamenlijk optreden de nodige coördinatie en samenhang te bewerkstelligen. • <i>Tijdsduur van de opleidingen</i> – Het qua tijdsduur verlengen van de bestaande opleidingen is nu geen evidente optie binnen de huidige budgettaire context. Wel zou het opleidingstraject kunnen worden uitgebreid met extra stages waarbij een degelijk systeem van mentorship een basisvoorwaarde is.
Samenwerking met de buitenwereld	Er wordt nog te weinig samengewerkt met het reguliere onderwijs, zeker wat de vakken en leerpakketten betreft die niet specifiek politiegerecht zijn.
Globale strategie van de opleiding	Er is nood aan een globale opleidingsstrategie om kwaliteitsvolle opleidingen te bevorderen, en aan een degelijk evaluatiesysteem. Het bewaken van de kwaliteit moet worden versterkt (het vastleggen van eindtemen voor elke opleiding, het “wegen” van de docenten, kwaliteit van de cursussen, toezicht op de eindtermen) op basis van het KB van 6 april 2008. Het is wenselijk om een onderwijsraad in te richten waarbij ook het maatschappelijk middenveld en het reguliere onderwijs zijn betrokken.
Onderzoeksactiviteiten	Politieonderzoek mag niet verworden tot louter onderzoek <i>voor</i> de politie maar moet vooral onderzoek <i>van</i> de politie blijven. Een goede en transparante samenwerking met het Centrum voor Politiestudies en met het <i>Centre d'étude sur la police</i> , alsook met de universiteiten en hogescholen is aangewezen.

Tabel 2 – Wetgevende en reglementaire teksten over de opleiding goedgekeurd naar aanleiding van de politiehervorming

Wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus (wijzigingen aangebracht door de wet van 31 mei 2001)	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene inhoud van de opleidingen en minimumduur van de opleiding • Erkenning van de politiescholen en van de minimale erkenningsvoorwaarden • Voorwaarden voor het behalen van het diploma en erkenning in de federale besturen
Koninklijk besluit RPPol van 30 maart 2001	<ul style="list-style-type: none"> • Organisatie van de wervingsreserves • Organisatie van het vergelijkend examen en van de toelating tot de basisopleiding • Organisatie van de benoeming van de aspirant en aanwijzing van de stageplaats • Bepalen van de kwantitatieve behoeften aan aspiranten per opleidingscyclus • Initiële erkenning van de politiescholen • Organisatie van de bestuursovereenkomst tussen de minister en de inrichtende macht van elke school • Organisatie van de stage
Koninklijk besluit van 20 november 2001 betreffende de basisopleidingen van de personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten en houdende diverse overgangsbepalingen	<ul style="list-style-type: none"> • Verdeling van de aspiranten per school (toewijzing volgens voorkeuren) • Opleidingsduur en -programma voor de agenten, eerste inspecteurs en officieren • Voorwaarden en organisatie van het slagen en van afwijzingen
Koninklijk besluit van 28 februari 2002 betreffende de terbeschikkingstelling van opleiders van de Federale Politie in de erkende politiescholen en betreffende de nadere regels voor de toekenning van een financiële tussenkomst voor de organisatie van selectieproeven en van beroepsopleidingen door de erkende politiescholen	<ul style="list-style-type: none"> • Organisatie van het erkenningsdossier per school en per opleidingscyclus • Voorwaarde voor de toekenning en de controle van de subsidie aan de politiescholen • Verdeling van de federale docenten over de politiescholen
Ministerieel besluit van 7 mei 2007 tot uitvoering van sommige bepalingen van het koninklijk besluit van 28 februari 2002 betreffende de terbeschikkingstelling van opleiders van de Federale Politie (...)	<ul style="list-style-type: none"> • Verdeling van de aspiranten per school
Koninklijk besluit van 6 april 2008 betreffende de kwaliteitsstandaarden, de pedagogische- en omkaderingsnormen van de politiescholen en het college van de directeurs van de politiescholen en tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 februari 2002 betreffende de terbeschikkingstelling van opleiders (...)	<ul style="list-style-type: none"> • Hervorming van de kwaliteitsstandaarden en omkaderingsnormen van de scholen • Pedagogische documenten waarover de scholen moeten beschikken • Minimale infrastructuurnormen • Organisatie van de kwaliteitsbewaking en evaluatie bij de scholen • Organisatie van de rollen en van de coördinatie: directies, college van de directeurs, Directie van de Opleiding, opleidingsraad, pedagogisch comité en directiecomité

Tabel 3 – Project “Politie, een lerende organisatie” (2009-2012)

Het project wordt gerealiseerd op initiatief van de commissaris-generaal, de voorzitter van de Vaste Commissie van de Lokale Politie, de directeur-generaal van de Algemene Directie van de Ondersteuning en het Beheer, en de voorzitter van de Federale Politieraad.

In het kader van dit project hebben een Franstalig comité en een Nederlandstalig comité de kwaliteit van de opleidingen geëvalueerd op basis van de procedures die worden toegepast door het *Agence pour l'évaluation de la qualité de l'enseignement supérieur* en de Vlaamse Interuniversitaire Raad/Vlaamse Hogescholen Raad. Elke school heeft ook een zelfevaluatie uitgevoerd op basis van een gemeenschappelijk referentiekader en naar aanleiding daarvan werd op 31 december 2011 een zelfevaluatieverslag opgesteld. Vervolgens heeft een comité van deskundigen de scholen bezocht en een samenvattend verslag opgemaakt. Dat maakt gewag van problemen in verband met de uniformisering en het beheer van de kwaliteit van de opleiding, de definitie van de opleidingsdoelstellingen, de ambitie van het competentieprofiel in het licht van de verstrekte opleiding. Het verslag concludeert dat het programma moet worden verbeterd (duur, vaag karakter van sommige elementen van het programma, ...), dat de pedagogische kwaliteit van de lesgevers niet is gewaarborgd, dat het slaagpercentage hoog ligt, dat een uniforme externe evaluatie ontbreekt en dat er weinig openheid is naar de buitenwereld als het niet om veiligheid gaat of om de internationale context.

Uniformisering en beheer van de kwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Variabiliteit tussen scholen</i> – Er worden verschillen tussen de scholen vastgesteld, ook al berust de vorming op één statuut. Deze toestand kan worden verklaard door de tussenkomst van verschillende actoren zoals de provincies of het ontbreken van een gecentraliseerde controle. • <i>Geen gecentraliseerde controle</i> – De scholen leven over het algemeen wel de in de teksten opgenomen verplichtingen na, maar er bestaat geen echte controle om dat formeel te kunnen aantonen. • <i>Ontoereikendheid van de teksten en van de omkadering op het vlak van de kwaliteit</i> – Er is in het bijzonder een gebrek aan definitie, methode en procedures voor kwaliteitsstandaarden, pedagogische en omkaderingsnormen voor de politiescholen. • <i>Top-down-benadering van de kwaliteit</i> – De kwaliteitsdemarche wordt top-down opgevat, en de interne en externe stakeholders hebben weinig inbreng.
Doelstellingen van de basisopleiding	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Zwakke coördinatie en harmonisering van de basisopleidingen</i> – De organen die aanbevelingen moeten formuleren, werken goed als het erom gaat de algemene opleidingsdoelstellingen te formuleren. Voor het overige, wat het opleidingskader betreft (modules, onderwijs en duur) hebben de scholen heel weinig manoeuvreerruimte. Afgezien van enkele uitzonderingen zijn de werkgroepen die werden opgericht met het oog op de harmonisering van de opleiding niet erg doeltreffend. • <i>Zwakke operationalisering van de criteria die de opleidingen en de verwachtingen regelen</i> – De specifieke pedagogische eindtermen voor de opleiding van inspecteurs en hoofdinspecteurs zijn onvoldoende nauwkeurig geformuleerd en zijn niet operationeel bruikbaar genoeg.
Competentieprofiel	<p>Het competentieprofiel in het koninklijk besluit blijkt te ambitieus te zijn in het licht van het opleidingsvolume. Op kwalitatief vlak moet ook worden aangegeven wat moet vallen onder de basisopleidingen wat voortgezette opleiding. Voor het overige laat het profiel weinig ruimte om mee te evolueren met de behoeften.</p>

Programma	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Grenzen van de modules en gebrek aan coherentie</i> – Het modulair opgebouwde programma haalt de vastgelegde doelstellingen niet door zijn progressieve opbouw en de aaneenschakeling van de lessen. Deze toestand hangt onder meer samen met de ruime autonomie inzake organisatie die de scholen zich hebben aangemeten. • <i>Vaag karakter van sommige elementen van het programma</i> – Sommige elementen van het programma zijn niet begrijpelijk en worden binnen de scholen op uiteenlopende wijze geïnterpreteerd. Dat geldt bijvoorbeeld voor de portfolio van de aspiranten, die afhankelijk van de instelling anders wordt benaderd. • <i>Te korte opleidingsduur</i> – De duur van de inspecteursopleiding wordt als te kort beschouwd om alle competenties te kunnen halen die ermee verworven zouden moeten kunnen worden. De vrijgekomen tijd zou bij voorrang moeten worden besteed aan ervaring op het terrein.
Relatie school - beroep	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Zwakke banden met de mentoren</i> – Er zijn maar beperkte of zelfs geen banden tussen de scholen en de mentoren. De evaluaties die ze formuleren na afloop van de stage zijn niet gebaseerd op vooraf gedefinieerde doelstellingen maar op hun persoonlijk idee van welslagen. De opleiders en stagecoördinatoren zijn niet op het terrein aanwezig tijdens de stageperiodes. • <i>Verloop van de stages buiten de controle van de scholen</i> – De stages vinden plaats zonder dat de scholen er echt controle op hebben en de mentoren oriënteren de voornaamste inhoud ervan. • <i>Te korte stages</i> – De stages duren niet lang genoeg om te zorgen voor een echte overdracht van beroepscompetenties. De aaneenschakeling tussen de opleiding op school en de stage kan ook worden verbeterd.
Profiel van het personeel	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kwalificatie van de lesgevers</i> – Het onderwijzend personeel is van uiteenlopende waarde omdat er geen pedagogische en didactische kwalificaties worden opgelegd. Het bestaat voornamelijk uit politieambtenaren, wat er vaak toe leidt dat lesgevers plots niet beschikbaar zijn wegens een opdracht op het terrein. De bezoldigingen van de lesgevers en mentoren lopen sterk uiteen. • <i>Grenzen van het format van de cursussen</i> – De opleidingen zijn niet altijd afgestemd op een volwassen publiek. De lessen worden ex cathedra gegeven en zouden kunnen worden aangevuld met andere vormen en methodes.
Pedagogie	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Geen gemeenschappelijke pedagogische dragers voor de scholen</i> – Er is geen gemeenschappelijk pedagogisch materiaal, dat nochtans de opleiding coherent en duidelijk zou kunnen maken. • <i>Geen evaluatie van de werklast van de aspiranten</i> – Er wordt significant veel theorie gegeven in vergelijking met de praktische toepassing en het autonoom en geïntegreerd leren.
Evaluatie	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Hoge slaagpercentages en geen uniforme externe evaluatie</i> – Het comité heeft de indruk dat de evaluatie niet echt een selectie maakt. Er bestaat niet bij alle scholen een externe evaluatie. • <i>Weinig transparantie in de regels om te berekenen of iemand geslaagd is</i> – De logica voor het berekenen en wegen van de weerslag van de materies na afloop waarvan wordt bepaald of iemand geslaagd is of niet, zorgt voor problemen. Het lijkt mogelijk voor de opleiding te slagen terwijl er toch belangrijke tekortkomingen worden vastgesteld.
Externe oriëntatie	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Externe relaties die beperkt zijn tot de veiligheidswereld</i> – De banden zijn meestal gericht op andere instellingen die voornamelijk een veiligheidsinslag hebben. Die toestand kan ertoe leiden dat de opleiding op zichzelf teruggeplooid is en dat de aspirant geen inbreng van buitenaf krijgt. • <i>Beperkte openheid naar het buitenland</i> – Er bestaan nationale en internationale betrekkingen die soms sterk ontwikkeld zijn, maar zich vaak beperken tot contacten op het niveau van de directie. • <i>Geen onderzoeksactiviteiten</i> – Geen specifieke onderzoeksactiviteiten in de scholen.

Bijlage 2

Politiescholen – Kwaliteitsstandaarden: functionaliteiten en infrastructuur

- De functionaliteit “onderzoek en ontwikkeling” betreft de evolutie van de strategieën, de interventies, de tactieken en de politietechnieken. De meeste scholen hebben in dat verband contacten en samenwerkingen met partners zoals universiteiten, hogescholen, expertise- en opleidingscentra, of met de gerechtelijke wereld. Een school geeft duidelijk aan dat ze geen expertise op dat vlak heeft en betreurt dat die functionaliteit niet op nationaal niveau wordt verzekerd. Voor de bijwerking van het opleidingsmateriaal op basis van de resultaten van onderzoeken zijn nu eens de docenten individueel verantwoordelijk, met eventuele hulp van de pedagogische cel, dan weer interne werkgroepen van de school die per cluster zijn georganiseerd.

Goede praktijk: [WPS en Paulo] Het project PROF (*Police Guidelines for Operational Functioning*) wordt in twee provincies uitgerold. Het is de bedoeling te komen tot een eenvormige en correcte toepassing van de reglementen, omzendbrieven en richtlijnen. Er zijn actoren van de gerechtelijke wereld, experts van de geïntegreerde politie, onderzoekers en de desbetreffende politieschool bij betrokken. Een projectmedewerker is op de campus van WPS aanwezig. In het kader van het project werden thematische fiches opgesteld.

- Wat de steun op het vlak van documentatie betreft, gebruiken alle scholen een eigen elektronisch platform waarop de beschikbare informatie en het lesmateriaal te vinden zijn. Bepaalde scholen beschikken over een abonnement op andere door gespecialiseerde uitgevers voorgestelde platformen. Zeven van de negen scholen hebben een bibliotheek. Enkel één school geeft duidelijk aan dat de resultaten van onderzoekswerk informeel worden meegedeeld tijdens de per cluster georganiseerde vergaderingen.

Goede praktijk: Eén school [de school van Namen] geeft een “politiecodex” uit en werkt deze bij; deze wordt bij het begin van de opleiding aan de aspiranten bezorgd. Het gaat om een bundel met de voornaamste wet- en regelgevende teksten die de praktijk van de toekomstige politie-inspecteurs omkaderen.

- Alle scholen beschikken over een pedagogische cel om pedagogische steun te verlenen; deze bestaat uit één of meer pedagogische adviseurs/coördinatoren overeenkomstig de regelgeving. Afhankelijk van de school leveren de pedagogische cellen op een andere manier ondersteuning aan de docenten en de studenten, zoals via regelmatige vergaderingen, workshops, of *help on demand* voor de docenten en studenten. De meeste scholen stellen een pedagogische functionele opleiding (40 uren) voor aan hun lesgevers die niet zouden beschikken over een pedagogische titel. Vier scholen [WPS, PLOT, Luik, Namen] stellen de studenten systematisch opleidingssessies voor inzake werkmethode. In drie scholen wordt het onderwijzend personeel pedagogische vrijheid gelaten: de docenten zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van het lesmateriaal. In die scholen wordt het lesmateriaal zelden gedeeld, zelfs al lijken er initiatieven te bestaan om de inhoud ervan te harmoniseren. In de andere scholen staan ofwel de pedagogische cel ofwel de per cluster aangewezen verantwoordelijken borg voor de kwaliteit van het didactische materiaal. Verschillende scholen hebben gerapporteerd dat enig lesmateri-

aal werd uitgewerkt voor alle politiescholen, en ter beschikking wordt gesteld op een elektronisch platform (Teams Academy), maar niet wordt geactualiseerd. Dat materiaal is zodoende onbruikbaar.

Goede praktijken: Eén school [PIVO] heeft het Rekenhof laten weten dat de tweejarige evaluatie van de lesgevers is geformaliseerd via een rooster van criteria dat tijdens een les wordt ingevuld door een vertegenwoordiger van de pedagogische cel. Vroeger in het parcours worden de nieuwe docenten uitgenodigd om een proefles te geven om hun pedagogische vaardigheden te checken.

- Van school tot school zijn er andere praktijken inzake systemen om leerlingen een luisterend oor, steun of een sociaal aanspreekpunt te bieden. In drie scholen wordt gewezen op de rol van de opleiders die de klassen omkaderen. In drie scholen verwijst men naar de pedagogische cel. In zes scholen kunnen de aspiranten een beroep doen op een vertrouwenspersoon. Eén school geeft aan dat regelmatig een beroep wordt gedaan op een sociaal assistent van de Federale Politie. Drie scholen maken gewag van de rol van de sociale dienst van de Federale Politie voor financiële problemen. Tot slot stelt één school dat ze reeds het stressteam van de Federale Politie heeft ingeschakeld.

Goede praktijk: In één school is een “welzijnscommissie” opgericht waarin twee afgevaardigden van elke klas en twee leden van het kader van het school zetelen en die elk trimester vergadert. De aspiranten kunnen hier de moeilijkheden uiteenzetten waarmee ze in diverse domeinen te maken krijgen, zoals het comfort van de opleidingsruimten, de materiële problemen enz.

- Nu eens staat de staf van de directie in voor de planning en de organisatie van de opleidingen, dan weer is er één enkele persoon die zich specifiek met die taak bezighoudt, een administratief verantwoordelijke, de coördinator van de basisopleidingen of de klasverantwoordelijken. Drie scholen hebben hetzelfde planningsprogramma aangekocht.

Bijlage 3

Beschikbare infrastructuur in de politiescholen

Politieschool	Conformiteit van de infrastructuur met de wetgeving
Brussel	Het hindernissenparcours, de schietstand en het centrum voor praktijkoefeningen worden gehuurd en bevinden zich buiten de hoofdzetel
Henegouwen	De installaties zijn aanwezig overeenkomstig de wetgeving
Namen	Geen looppiste, maar in de onmiddellijke nabijheid worden aangelegde jaagpaden gebruikt
Luik	Grotendeels installaties die gehuurd worden
Vlaams-Brabant	Geen schietstand (in aanbouw, einde van de werken in 2021)
Antwerpen	Geen fysieke bibliotheek, maar er wordt gewerkt aan een <i>online</i> bibliotheek
Limburg	Geen bibliotheek en geen looppiste
West-Vlaanderen	De school huurt haar looppiste en een schietstand in Assebroek (buiten de campus)
Oost-Vlaanderen	Geen bibliotheek

Bijlage 4

Personeel in de erkende politiescholen

Brussel	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Onderwijzend personeel:</u> <u>Vast personeel: gedetacheerde politieambtenaren (buiten de federale quota):</u> 23 lokale gedetacheerden; 1 federale gedetacheerde <u>Occasioneel personeel (bezoldigd op basis van een uurtarief):</u> 21 burgers en 97 politieambtenaren als Franstalige lesgevers; 6 burgers en 60 politieambtenaren als Nederlandstalige lesgevers • <u>Omkaderingspersoneel (Administratie/Beheer/Infrastructuur):</u> 8 VTE die rechtstreeks zijn aangeworven door de vzw (secretariaat, IT, pedagogische cel, werkman); 6 personeelsleden GSVB (Brusafe)
Henegouwen	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Onderwijzend personeel:</u> <u>Vast personeel: gedetacheerde politieambtenaren (buiten de federale quota):</u> 15 gedetacheerden (lokaal en federaal) <u>Occasioneel personeel:</u> 350 occasionele lesgevers, waarvan 50 voor de basisopleiding • <u>Omkaderingspersoneel (Administratie/Beheer/Infrastructuur):</u> 6 boekhouders, een conciërge, 4 onthaalpersoneelsleden, een steward, 1 kwaliteitsverantwoordelijke (provinciebeambten), 21 provinciebeambten belast met het onderhoud, de cafetaria, het economaat... • <u>Pedagogische steun:</u> 2 pedagogisch adviseurs met een contract met de provincie
Luik	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Onderwijzend personeel:</u> <u>Vast personeel: gedetacheerde politieambtenaren (buiten de federale quota):</u> 9 gedetacheerden (lokaal en federaal) <u>Occasioneel personeel:</u> 194 occasionele medewerkers van de lokale of Federale Politie • <u>Omkaderingspersoneel: (Administratie/Beheer/Infrastructuur):</u> 8 provinciale personeelsleden • <u>Pedagogische steun:</u> Een pedagogisch attaché en een pedagogisch aanspreekpunt met een contract met de provincie, twee provinciale sportmonitoren
Namen	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Onderwijzend personeel:</u> <u>Vast personeel: gedetacheerde politieambtenaren (buiten de federale quota):</u> 4 <u>Occasioneel personeel:</u> 262 politieambtenaren en 99 niet-politieambtenaren • <u>Omkaderingspersoneel: (Administratie/Beheer/Infrastructuur):</u> 8 provinciale administratieve personeelsleden • <u>Pedagogische steun:</u> 1 pedagogische adviseur
Vlaams-Brabant	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Onderwijzend personeel:</u> <u>Vast personeel: gedetacheerde politieambtenaren (buiten de federale quota):</u> 6 gedetacheerde opleiders van de lokale/Federale Politie waarvan 4 specifiek voor de basisopleiding <u>Occasioneel personeel:</u> 20 externe opleiders geven ook voortgezette en gecertificeerde opleidingen • <u>Omkaderingspersoneel (Administratie/Beheer/Infrastructuur):</u> 20 provinciale personeelsleden, waarvan 3 administratieve personeelsleden van de provincie die uitsluitend voor de politieschool werken • <u>Pedagogische steun:</u> 1 adviseur
Limburg	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Onderwijzend personeel:</u> <u>Vast personeel: gedetacheerde politieambtenaren (buiten de federale quota):</u> 4 <u>Occasioneel personeel:</u> 132 externe lesgevers, waarvan 52 voor de basisopleiding • <u>Omkaderingspersoneel (Administratie/Beheer/Infrastructuur):</u> 15 provinciale personeelsleden, waarvan 6 die uitsluitend voor de politieschool werken • <u>10 provinciale personeelsleden</u> die met de interne coördinatie zijn belast

Antwerpen	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Onderwijzend personeel:</u> <u>Vast personeel: gedetacheerde politieambtenaren (buiten de federale quota):</u> 4 gedetacheerde politieambtenaren van de lokale of Federale Politie <u>Occasioneel personeel:</u> 20 politieambtenaren en 85 niet-politieambtenaren • <u>Omkaderingspersoneel (Administratie/Beheer/Infrastructuur):</u> 14 voltijdse equivalenten rechtstreeks aangeworven door de school (secretariaat, IT, werkman) • <u>Pedagogische steun:</u> een pedagogisch adviseur via een contract met de vzw
West-Vlaanderen	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Onderwijzend personeel:</u> <u>Vast personeel: gedetacheerde politieambtenaren (buiten de federale quota):</u> 1 <u>Occasioneel personeel:</u> 101 lesgevers voor de basisopleiding • <u>Omkaderingspersoneel (Administratie/Beheer/Infrastructuur):</u> 5,9 VTE van de vzw • <u>Pedagogische steun:</u> een pedagogisch adviseur
Oost-Vlaanderen	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Onderwijzend personeel:</u> <u>Vast personeel: gedetacheerde politieambtenaren (buiten de federale quota):</u> 11 leden van de politie <u>Occasioneel personeel:</u> 60 externe docenten voor de basisopleiding van binnen de politie en 20 niet-politieambtenaren • <u>Omkaderingspersoneel (Administratie/Beheer/Infrastructuur):</u> 17 provinciale personeelsleden, waarvan 7 onderhoudspersonen, 4 administratief assistenten, een schooldirecteur, een pedagogisch coördinator, een onderzoeksverantwoordelijke en documentatieverantwoordelijken

Bijlage 5

Uitgaven van de erkende politiescholen

	Werking	Investerings
Luik	Gemiddeld 3.539.372€ van 2015 tot 2018, d.i. gemiddeld 51,11 % van de ontvangsten van de school voor de jaren 2015 tot 2018	30.000,00 €/jaar buitengewone investeringen (aankoop van materiaal: wapens, munitie, computers enz.) De provincie Luik heeft sinds 2009 meer dan 26 miljoen euro geïnvesteerd om haar multidisciplinaire opleidingscentrum specifiek voor de veiligheidsberoepen (politie, brandweer, ambulancier) te ontwikkelen, en dat komt onder meer de politieschool ten goede
Namen	Gemiddeld 1.317.606,5€ van 2016 tot 2019, d.i. gemiddeld 48,1 % van de ontvangsten van de school van 2016 tot 2019	Bouw van een centrum voor praktijkopleiding: 3.960.692,32€ De provincie beschikte van 2017 tot 2019 over een buitengewoon budget, gaande van 7.000€ tot 70.000€, voor de aankoop van politiemateriaal
Henegouwen	3.586.218€ jaarlijks betaald sinds 2015, d.i. gemiddeld 55,7 % van de ontvangsten van de school van 2015 tot 2019	50.716€ in 2018 voor de aankoop van politiemateriaal (computers, IT-materiaal enz.) en de vernieuwing van een aula
Brussel	Het Brussels Gewest heeft 3.860.000€ betaald, wat neerkwam op 70 % van de ontvangsten van de school voor dat jaar	De subsidies die de juridische entiteit ERIP-GIP ontving dekken de werkings- en investeringskosten van ERIP-GIP als politieschool, maar ook de activiteiten en de investeringen van Brusafe
Antwerpen	Van 2016 tot 2018 werd gemiddeld 3.550.848€ gestort, d.i. gemiddeld 33 % van de ontvangsten van de school (de politiezones, waaronder die van vooral Antwerpen, leveren gemiddeld 55 % van de ontvangsten)	385.000€ geïnvesteerd in 2018 voor de vervanging van materiaal
Limburg	Van 2015 tot 2019 werd gemiddeld 815.477€ betaald, d.i. 36,6 % van de ontvangsten van de school waarvan de dotatie van de Federale Politie de eerste inkomstenbron is (44,5 % gemiddeld)	In 2018-2019 heeft het provinciebestuur een multidisciplinaire opleidingszaal voor de PLOT gebouwd met een geraamde waarde van 1.608.222€. De provincie komt ook tussen voor de aankoop van materiaal voor de politieopleiding
Vlaams-Brabant	Van 2015 tot 2018 werd gemiddeld 1.421.469€ gestort, d.i. 32 % van de ontvangsten van de school waarvan de dotatie van de Federale Politie de eerste inkomstenbron is (53 % gemiddeld)	In de laatste jaren werd meer dan 8 miljoen euro geïnvesteerd, waarvan 3.785.630€ voor een sportzaal en 5.577.976€ voor de schietstand
Oost-Vlaanderen	Van 2015 tot 2018 werd gemiddeld 1.245.904€ gestort, d.i. 33 % van de ontvangsten van de school. De dotatie van de Federale Politie en de ontvangsten uit de opleidingen vertegenwoordigen respectievelijk 33 % en 34 %	De provincie heeft in 5 jaar tijd 1.241.079€ geïnvesteerd, waarvan 971.377€ in de opleidingen en 269.702€ in het patrimonium

	Werking	Investerings
West-Vlaanderen	Van 2015 tot 2018 werd gemiddeld 493.018€ gestort, d.i. 33 % van de ontvangsten van de school. De dotatie van de Federale Politie en de ontvangsten uit de opleidingen vertegenwoordigen respectievelijk 40 % en 20 %. De rest van de ontvangsten komt van de politiezones	De provincie heeft in de vorige bestuursperiode de volgende investeringen gedaan: 10,3 miljoen euro voor renovatie en 300.000 euro voor een nieuwe parking. In deze bestuursperiode heeft de provincie de volgende investeringen gedaan: 6 miljoen voor de schietstand en de loop piste

Bijlage 6

Antwoord van de minister van Justitie

	TEAM JUSTITIE	167583	SNELLER MENSELIJKE STRAFFER
		Aan de heer Philippe Roland Eerste voorzitter van het Rekenhof Regentschapsstraat 2 1000 Brussel	
Uw kenmerk A6-3.723.502-L10 Dossier behandeld door Kirsten Heylenbosch	Ons kenmerk SAT/KH/2018 Contact via 0474 94 06 30	Bijlagen / Datum Brussel, 28 februari 2022	
<u>Betreft : Reactie op de audit inzake de basisopleiding tot inspecteur van politie</u>			
Geachte eerste voorzitter,			
Ik heb met de nodige aandacht kennis genomen van de audit inzake de basisopleiding tot inspecteur van politie. In deze brief formuleer ik enkele algemene commentaren aangezien ik als minister van Justitie niet de hoofdregie in handen heb betreffende de politieopleidingen.			
Aangezien de politie een sleutelrol speelt in een doordachte operationele aanpak van criminaliteit, kan ik een kwalitatieve basisopleiding uiteraard alleen maar toejuichen. Zo zet ik bijvoorbeeld samen met het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding ook in op de basisopleiding en de permanente vorming van magistraten en gerechtsdeskundigen, voornamelijk inzake seksueel en intrafamiliaal geweld. Maar ook op vlak van onder meer cybercriminaliteit hebben we politiemedewerkers nodig die kwalitatief beter zijn dan de cybercriminelen.			
Daarnaast mogen we de noodzakelijke capaciteit zeker niet uit het oog verliezen. De Federaal Gerechtelijke politie (FGP) kent een structurele onderbezetting, ook al is deze dienst onmisbaar voor de opsporing van bovenlokale, georganiseerde en maatschappij ontwrichtende criminaliteit en voor de misdrijven die een gespecialiseerde aanpak vereisen. Een krachtige FGP, maar ook een voldoende capacitaire invulling van de lokale rechediensten moeten op die manier permanent en daadkrachtig kunnen bijdragen aan de strijd tegen criminaliteit.			
Vincent Van Quickenborne Vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee 		 Finance Tower Kruidtuinlaan 50 bus 65 B-1000 Brussel	

De noodzakelijke instroom, van onder meer inspecteurs, om gerechtelijke onderzoeken kwalitatief te kunnen uitvoeren, moet gegarandeerd worden en blijven.

De Federale Politie heeft me in deze ook gevraagd hun feedback op de punten inzake de verdeling van de inspecteurs over de scholen en inzake de ontbrekende definitie van een strategische visie nogmaals onder uw aandacht te brengen. Ik laat het aan de wijsheid van het Rekenhof om de eerder geformuleerde opmerkingen al dan niet verder te verwerken in de definitieve versie van de audit.

Met de meeste hoogachting,

Vincent Van Quickenborne

Vincent Van Quickenborne
Vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee

Finance Tower

Kruidtuinlaan 50 bus 65
B-1000 Brussel

Bijlage 7

Antwoord van de minister van Binnenlandse Zaken

Minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen
en Democratische Vernieuwing

Aan de heer Philippe Roland
Eerste voorzitter van het Rekenhof
Regenschapstraat 2
1000 Brussel

Uw contactpersoon

Rebecca Deruiter

E-mail

rebecca.deruiter@verlinden.belgium.be

T

-

F

-

Uw referentie

A6-3.723.502-L9

Onze referentie

SAT/ADMIN/IN/2022-0550
SAT OUT/2022/607

Bijlagen

-

Brussel

22 MAART 2022

Auditrapport Rekenhof - Basisopleiding voor politieinspecteurs

Mijnheer de Eerste Voorzitter,

Uw schrijven van 9 februari betreffende de audit van het Rekenhof over de basisopleiding van de inspecteurs van politie heb ik goed ontvangen. Eerst en vooral wil ik u bedanken voor deze zeer uitgebreide en grondige analyse die ongetwijfeld een meerwaarde is voor de realisatie van de doelstellingen vervat in mijn beleidsverklaring en beleidsnota's omtrent het investeren in de opleidingen en de trainingen van de politiemedewerkers. Dit rapport is ook absoluut nuttig in het kader van de herziening van het financieringssysteem voor de politieopleidingen, in het bijzonder de basisopleiding voor de inspecteurs van politie. Verder stel ik ook vast dat u in de huidige versie rekening gehouden heeft met de meeste opmerkingen van de commissaris-generaal van de federale politie zoals weergegeven in zijn schrijven van 17 november 2021.

Bijkomend wil ik graag reageren op twee specifieke punten. Ten eerste wens ik u bijkomende informatie te geven betreffende uw vaststelling dat *"er geen strategische langetermijnvisie is voor de uitbouw van de politieopleiding. Uit de evaluaties blijkt nochtans dat er nood is aan harmonisering en een betere afstemming op de behoeften op het terrein"*. Ook verwijst u naar het feit dat de opdrachten van aansturing, strategische en operationele coördinatie en bewaking van de kwaliteit van de opleiding niet vervuld worden.

In deze context deel ik u graag mee dat voorbereidingen lopende zijn om in het najaar het debat aan te gaan in de schoot van de Staten-generaal voor de politie (SEGPOL) over de visie voor het politietoelating. Overleg en draagvlak hierover met alle betrokken actoren en partners is essentieel vandaar dat ik dit toevertrouwd heb aan SEGPOL. Ik nodig u en uw medewerkers alvast hierop uit om de ongetwijfeld rijke alsook diverse standpunten hierover te ontdekken.

De nieuw te ontwikkelen lange termijn visie voor de politieopleidingen met hierin vervat de richting betreffende de erkenning van de politieopleidingen conform de Europese akkoorden van Kopenhagen en Bologna, zal heel zeker een impact hebben op de wijze waarop we in de toekomst de sturing, de coördinatie en de kwaliteitsbewaking willen verzekeren. In tussentijd lijkt het me niet noodzakelijk om de bestaande organen op reglementair vlak aan te passen of nog uit te breiden met externe deelnemers.

Binnen de huidige werking is het Coördinatiecomité van de Geïntegreerde Politie (CCGPI) immers een belangrijk adviserend sturingsorgaan richting de beide politievoogdijministers. Aan het College van directeurs van de politiescholen komt het toe om de visie en missie op het vlak van politieopleidingen mee te operationaliseren, te implementeren en op te volgen. Aanbevelingen tot een verbetering van de huidige werking van deze organen is uiteraard wel steeds mogelijk.

Wetstraat 2
1000 Brussel

T 02 488 05 11
F 02 488 05 12

2/2

Ten tweede lijkt het me toch noodzakelijk om de door de federale politie aangebrachte nuancering in verband met de verdeelsleutel voor het bepalen van het aantal aspiranten per school in uw rapport op te nemen. Ik verwijs hierbij naar de passage in het voormelde schrijven, met name « *Notons toutefois que le solde du subside fédéral n'est, quant à lui, pas effectué selon la clé de répartition théorique mais qu'il tient compte des formations réellement organisées. L'école de police reçoit donc un financement complémentaire sur base des crédits disponibles, en fin de formation, sur base du nombre d'aspirants inspecteurs qu'elle a formés.* ».

Ter informatie laat ik u ook graag weten dat bij het opmaken van de inhoudstabel in de Franstalige versie van het rapport een aantal (sub)titels hierin niet (zoals de titels 2.3.2, 3.2.1) en/of verkeerdelijk (titels 3.4, 3.4.1 en 3.4.2) zijn opgenomen.

Tot slot, verzoek ik u om de eerder bezorgde reacties van de federale politie, zoals gevraagd in voormelde brief van de commissaris-generaal van de federale politie, te integreren in de bijlage van het rapport, zoals u dit voor mijn reactie en deze van mijn collega van Justitie zult doen, waarvoor dank.

Hoogachtend,

Annelies Verlinden

Wetstraat 2
1000 Brussel

T 02 488 05 11
F 02 488 05 12

Dit verslag is beschikbaar in het Nederlands
en in het Frans op www.rekenhof.be

WETTELIJK DEPOT

D/2022/1128/24

PREPRESS

Centrale drukkerij van de Kamer van Volksvertegenwoordigers

COVERFOTO

Federale Politie

ADRES

Rekenhof
Regentschapsstraat 2
1000 Brussel

TEL.

+32 2 551 81 11

www.rekenhof.be